

ПОЗИЦИЯ НА ВКБООН ОТНОСНО ВРЪЩАНЕТО В ГАЗА

март 2022 г.

Карта на Газа

Списък на съкращенията

Резюме.....

Въведение.....

Нарушения на международното хуманитарно право и нарушения и злоупотреби с правото в областта на правата на човека.....

Нарушения на международното хуманитарно право и правото в областта на правата на човека

Злоупотреби с правата на човека от де факто управлението и други недържавни субекти

Социалноикономическа и хуманитарна ситуация.....

Бедност, безработица и продоволствена несигурност

Здравеопазване

Образование.....

Жилища и строителство.....

Електроснабдяване.....

Водоснабдяване и канализация.....

Наличност на услугите на UNRWA за палестинските бежанци.....

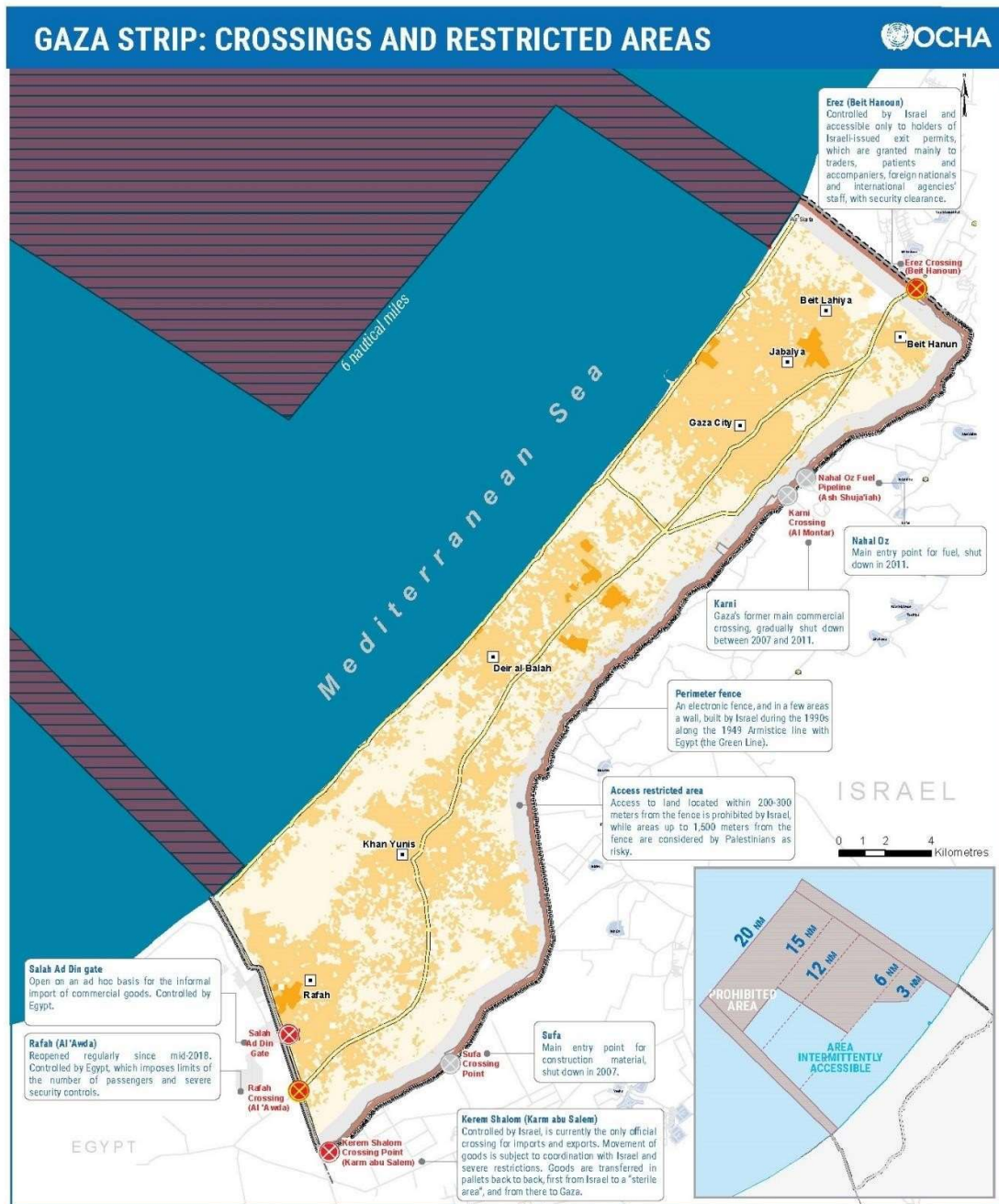
Ограничения върху излизането от и влизането в Газа.....

Контролно-пропускателен пункт Ерез/Бейт Ханун.....

Контролно-пропускателен пункт Рафах

Позиция относно нуждите от международна закрила и препоръка да не се връщат бежанци

Карта на Газа

Източник: OCHA, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 8.

Списък на съкращенията

AFD	Френска агенция за развитие
AFP	Агенция Франс прес
AP	Асошиейтед прес
CERI	Консолидирани инструкции за допустимост и регистрация
COGAT	Координация на правителствените дейности в териториите
DCIP	Defense for Children International – Palestine
ECOSOC	Икономически и социален съвет
EGP	Египетски лири
ESCWA	Икономическа и социална комисия на ООН за Западна Азия
Euro-Med Monitor	Euro-Mediterranean Human Rights Monitor
ERW	Останали от войната експлозиви
FAO	Организация на ООН за прехрана и земеделие
GAGE	Gender and Adolescence: Global Evidence
GlobalR2P	Глобален център за отговорността за закрила
GBV	Основано на пола насилие
HRW	Human Rights Watch
ICC	Международен наказателен съд
ICHR	Независима комисия за правата на човека
ICJ	Международна комисия на юристите
ICRC	Международен комитет на Червения кръст
IFRC	Международна федерация на дружествата на Червения кръст и Червения полумесец
ILO	Международна организация на труда
LGBTI	Лесбийки, гейове, бисексуални, трансджендъри и интерсексуални
MAP	Медицинска помощ за палестинците
OCHA	Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси
OHCHR	Служба на Върховния комисар за правата на човека
oPt	Окупирана палестинска територия
PA	Палестинска власт
PCBS	Палестинска централна статистическа служба на Държавата Палестина
PCHR	Палестински център за правата на човека
SOGIE	Лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност и изразяване
UNDP	Програма за развитие на ООН
UNFPA	Фонд за населението на ООН
UNGA	Общо събрание на ООН
UNHCR	Върховен комисар на ООН за бежанците
UNICEF	Фонд за децата на Обединените нации
UNRWA	Агенция на ООН за подпомагане на палестинските бежанци
UNSC	Съвет за сигурност на ООН

UNSCO	Служба на Специалния координатор на Обединените нации за мирния процес в Близкия изток
WASH	Водоснабдяване, канализация и хигиена
WFP	Световна програма по прехраната
WHO	Световна здравна организация

Резюме

1. В този документ е изложена позицията на ВКБООН относно нуждата от международна закрила на палестинци, които бягат от ивицата Газа (по-нататък „Газа“), по членове 1А(2) и 1D от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. („Конвенция от 1951 г.“), както и позицията на ВКБООН относно връщането в Газа.¹ В нея са взети предвид многократните случаи на враждебни действия и сериозните нарушения на международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право. За целите на анализа в този документ е използвана публично достъпна информация и информация, събирана от агенции на ООН и НПО.
2. Тази позиция отменя Позицията на ВКБООН относно депортирането в Газа от февруари 2015 г.² Тя се основава на информация, налична до 21 март 2022 г., освен ако не е посочено друго. Позицията на ВКБООН подлежи на преразглеждане с развитието на ситуацията и ще бъде актуализирана според необходимото.

Въведение

3. В Газа палестинците се изложени на „множество кризи“.³ След изтеглянето на Израел през 2005 г. е имало повтарящи се цикли на враждебни действия между Израел и палестински въоръжени групировки в Газа – през 2008, 2011, 2014 година – и последният през май 2021 г.⁴ Всеки от тях е с опустошителни последици за цивилното население, включително жертви сред цивилното население,⁵ вътрешно разселване, масови разрушения на домове и инфраструктура и прекъсване на основни услуги, влошаване на вече „продължителна хуманитарна криза и несигурни социалноикономически условия“.⁶
4. Последното избухване на враждебни действия започва на 10 май 2021 г. в отговор на мащабни размирици на Западния бряг, включително Източен Йерусалим (по-нататък „Западният бряг“).

¹ Вж. по-долу параграфи 63-70 („Позиция относно нуждата от закрила и препоръка да не се връщат бежанци“).

² ВКБООН, Позиция на ВКБООН относно депортирането в Газа, февр. 2015 г., www.refworld.org/docid/5448f2bea.html. Информацията в този документ също заменя Информация на ВКБООН за страната на произход относно ситуацията в ивицата Газа, включително ограниченията за излизане и връщане, 23 февр. 2018 г., www.refworld.org/docid/5a9908ed4.html.

³ International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC), *IFRC Is Extremely Concerned about the Worsening Humanitarian Situation in Palestine*, 12 November 2021, <https://bit.ly/3oBETPF>.

⁴ „Тази ескалация е четвъртата по рода си след 2008 г., като ще има и други, ако не се намерят решения за първопричините“; Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на специалния докладчик за положението с правата на човека в палестинските територии, окупирани от 1967 г., A/HRC/47/57, 29 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2055917.html, параграф 11. Вж. също The New Humanitarian, *Gaza's Vicious Circle of War, Truce, and Reconstruction*, 9 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2053895.html; Reuters, *Hamas and Israel: A History of Confrontation*, 14 May 2021, <https://reut.rs/3kKyyXO>.

⁵ Между 1 януари 2008 г. и 15 февруари 2022 г. в Газа са убити почти 5 300 палестинци в резултат от окупация и конфликти, от които повече от половината (2 749) са цивилни. Повечето са убити от „въздушни взривни оръжия“. Освен това през периода 1 януари 2008 г. – 21 февруари 2022 г. са ранени почти 62 500 палестинци. За актуализирани данни, вкл. за жертвите от страна на Израел, вж. ОЧА, *Данни за жертвите*, оценка към 21 март 2022 г., <https://bit.ly/3nLdDFr>. Вж. също Associated Press (AP), *Through Four Wars, Toll Mounts on a Gaza Neighborhood*, 25 August 2021, <https://bit.ly/3i6H2qr>; Action on Armed Violence (AOAV), *A Decade of Explosive Violence Harm (2011-2020)*, 25 May 2021, www.ecoi.net/en/document/2059146.html, p. 23.

⁶ Световна банка /ЕС/ООН, *Бърза оценка на щетите и потребностите в Газа: юни 2021 г.*, 6 юли 2021 г., <https://bit.ly/3AXu3yL> (по-нататък: Световна банка и други, *Бърза оценка на щетите и потребностите*, 6 юли 2021 г., <https://bit.ly/3AXu3yL>), p. 25. Вж. също Служба на Специалния координатор на ООН за мирния процес в Близкия изток (UNSCO), *Доклад пред Временната комисия за връзка*, 17 ноември 2021 г., <https://bit.ly/3HvFWPT>, p. 5; ОЧА, *Escalation of Hostilities and Unrest in the oPt: Flash Appeal*, 27 May 2021, <https://bit.ly/3CWTEZh> (hereafter: OCHA, *Flash Appeal*, 27 May 2021, <https://bit.ly/3CWTEZh>), p. 4.

„Катастрофалната ескалация на враждебните действия“, ⁷ сред които интензивни въздушни бомбардировки и артилерийски обстрели от страна на израелски сили срещу гъсто населени райони в Газа, ⁸ както и безразборните нападения с използването на ракети и гранатомети от Газа към Израел от страна на палестински групировки ⁹ са причинили смъртта на най-малко 130 цивилни, включително 67 деца, и нараняването на повече от 2 210 души, включително 685 деца. ¹⁰ В разгара на военните действия от домовете си са разселени 113 000 души, които са потърсили убежище в училища на Агенцията на ООН за подпомагане и строителство за палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA), в неформални подслони или при роднини. ¹¹ Към декември 2021 г. припл. 8 250 души са вътрешно разселени, тъй като домовете им са разрушени или с тежки поражения. Тези разселвания са в допълнение към припл. 3 000 души, които са разселени при предишния конфликт. ¹² В резултат от въздушните удари са нанесени поражения или разрушения на гражданска инфраструктура, ¹³ включително хиляди жилищни и търговски сгради, инфраструктура на електроснабдяване, водоснабдяване и канализация, както и училища и болнични заведения. ¹⁴ Според Бързата оценка на щетите и потребностите, извършена от Световната банка, ЕС и ООН през юни 2021 г., физическите щети възлизат на до 380 млн. щ.д. (като жилищата са 93% от тях), а икономическите загуби – на 190

⁷ UNGA, Доклад на специалния комитет за разследване на израелските практики, засягащи правата на човека на палестинци и други араби в окупираните територии: Бележка от Генералния секретар, A/76/360, 29 септ. 2021, www.ecoi.net/en/document/2062310.html (по-нататък: UNGA, Доклад на специалния комитет, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html), параграф 10.

⁸ Вж. параграф 8 („Нарушения на международното право за правата на човека и международното хуманитарно право“).

⁹ „Палестински въоръжени групировки за изстреляли безразборни 3 240 ракети и 1 158 гранатомета към Израел, включително в гъсто населени квартали (...) в отговор на изстреляни ракети и гранатомети от въоръжени групировки в Газа; според израелски източници са убити 11 израелски граждани и резиденти, сред които две деца, и са ранени 710 души“; UNGA, Израелски практики, засягащи правата на човека на палестинци в окупираната палестинска територия, включително Източен Йерусалим: Доклад на Генералния секретар, A/76/333, 20 септ. 2021, www.ecoi.net/en/document/2062311.html (hereafter: UNGA, Доклад на Генералния секретар, 20 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062311.html), параграф 6. Вж. също Global Centre for the Responsibility to Protect (GlobalR2P), *Israel and the Occupied Palestinian Territory*, 1 March 2022, <https://bit.ly/2Y4eYwU>; Съвет за сигурност на ООН, Изпълнение на Резолюция на Съвета за сигурност 2334 (2016), S/2021/584, 18 юни 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2054770.html, paras 16, 19; Служба на Върховния комисар за правата на човека (OHCHR), *Ескалацията Газа-Израел: Сега да се сложи край на насилието, след това да се работи за прекратяване на окупацията*, казват експерти на ООН, 18 май 2021 г., <https://bit.ly/3DaXXA6>.

¹⁰ ОСНА, Реакция на ситуацията в Окупираната палестинска територия: Доклад за ситуацията № 10 (септ. 2021 г.), 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm (по-нататък ОСНА, Доклад за ситуацията № 10, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm), с 1. „(...) цели семейства са били убити, без да има в близост ясна военна цел (...)“; Общо събрание на ООН, Доклад на Специалния комитет, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 10. Вж. също Airwars, „Why Did They Bomb Us?“ Urban Civilian Harm in Gaza, Syria and Israel from Explosive Weapons Use, 9 December 2021, <https://bit.ly/3IPstcq>.

¹¹ ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 28.

¹² ОСНА, Humanitarian Response Plan: oPT, December 2021, <https://bit.ly/325R2LF>, p. 18. Вж. също Shelter Cluster, *Shelter Cluster Snapshot Gaza: Dashboard #2 February 2022*, 10 March 2022, <https://bit.ly/353B8De>. „Възстановяването на домове, които са повредени или разрушени при последните военни действия се бави много години, като хиляди хора продължават да са разселени или във временни жилища“; Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>.

¹³ „Въпреки че израелските сили за сигурност заявяват, че са били на прицел членове на въоръжени групировки и тяхната военна инфраструктура и че понякога са взимали и предпазни мерки, включително предупреждения, израелските нападения са причинили много жертви, убити и ранени, както и мащабни разрушения и поражения върху граждански обекти и инфраструктура. Сред тях има правителствени и публични сгради, жилищни сгради, апартаменти и търговски обекти (вкл. разрушени поне четири много високи сгради), офиси на хуманитарни организации, медии, сгради на здравни и образователни заведения, земеделски обекти и пътища, използвани от гражданите за връзка с основни услуги. Въпреки че Израел твърди, че много от инфраструктурните обекти са използвани от въоръжени групировки или за военни цели, OHCHR не установи доказателства за това“; UNGA, Доклад на Генералния секретар, 20 септ. 2021 г., Вж. също www.ecoi.net/en/document/2062311.html, параграф 7. Вж. също Общо събрание на ООН, Доклад на специалния комитет, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 11; International Crisis Group (ICG), *The Israel-Palestine Crisis: Causes, Consequences, Portents*, 14 May 2021, www.ecoi.net/en/document/2051480.html.

¹⁴ Вж. по-долу „Социалноикономическа и хуманитарна ситуация“.

млн. щ.д, като незабавните и краткосрочните нужди от възстановяване достигат 485 млн. щ.д.¹⁵ По време на насилията през май 2021 г. и след това Израел сериозно ограничи движението на хора и стоки към и от Газа, включително превоза към Газа на храни, горива, лекарства и други хуманитарни доставки.¹⁶

5. На 21 май 2021 г. влезе в сила примирие между Израел и Хамас¹⁷ и все още бе в сила по време на изготвянето на Позицията.¹⁸ Ситуацията със сигурността все още е много променлива¹⁹ и продължават обстрели с ракети от Газа към Израел, както и ответни въздушни удари срещу Газа.²⁰ Има сведения за подновени напрежения след възобновяването на протестите (известни като Великият поход на връщането)²¹ в близост до периметровата ограда с Израел през август 2021 г., като стрелбата от страна на Израел е причинила смъртта или нараняването на протестиращи в Газа.²²
6. Останалите от войната експлозивни са голяма заплаха за населението и продължават да убиват и раняват цивилни лица, включително много деца.²³

¹⁵ В Бързата оценка на щетите и потребностите (RDNA) се прогнозира също така, че БВП на Газа ще се свие с 0,3% през 2021 г. (това се сравнява с неочаквания ръст преди конфликта от 2.5%); Световна банка и други, *Бърза оценка на щетите и потребностите*, 6 юли 2021 г., <https://bit.ly/3AXu3yL>, с. 16-17.

¹⁶ Общо събрание на ООН, *Доклад на Генералния секретар*, 20 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062311.html, пара. 37. Вж. също параграф 35 („Жилищно настаняване и възстановяване“) и параграф 52 („Ограничения върху излизането и влизането в Газа: КПП Ерез).

¹⁷ UN News, *UN Chief Welcomes Gaza Ceasefire Announcement Between Israel and Hamas*, 20 May 2021, <https://bit.ly/3GhxfgU>.

¹⁸ „В Газа преобладава крехко спокойствие. Предвид липсващите основни промени обаче, това е само временно.“; UNSCO, *Брифинг на Съвета за сигурност за ситуация в Близкия изток, включително по палестинския въпрос (от Специалния координатор Венесланд)*, 23 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3t4bN3V>, с. 1. Вж. също, Съвет за сигурност на ООН, *Изпълнение на Резолюция на Съвета за сигурност 2334 (2016): Доклад на Генералния секретар*, S/2021/1047, 15 дек. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066460.html (по-нататък: Съвет за сигурност на ООН, *Доклад на Генералния секретар*, 15 15 дек. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066460.html), пара. 81; UN News, *Bachelet Describes 'Disastrous' Human Rights Situation Across Occupied Palestinian Territory*, 7 December 2021, <https://bit.ly/3DAAPe9>.

¹⁹ „Въпреки че общо взето продължава примирието, все още има силно напрежение, като не са изключени още конфликти през 2022 г.“; ОСНА, *Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г.*, декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, р. 23.

²⁰ Al Jazeera, *Israel Hits Hamas Positions in Gaza after Rocket Attacks*, 2 January 2022, <https://aje.io/tv8286>; Al Jazeera, *Three Palestinians Wounded by Israeli Tank Fire on Gaza*, 29 December 2021, <https://aje.io/dxmf68>; Al Jazeera, *Israel Hits Hamas Targets in Gaza as Hostilities Escalate*, 13 September 2021, <https://bit.ly/3CUel8b>; ОСНА *Реакция на ситуацията в Окупираната палестинска територия: Доклад за ситуацията № 9 (август 2021 г.)*, 3 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2059693.html (по-нататък: ОСНА, *Реакция на ситуацията в Окупираната палестинска територия: Доклад за ситуацията № 9*, 3 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2059693.html), р. 1; Al Jazeera, *Israel Bombs Hamas Sites in Gaza after Protests*, 29 August 2021, <https://bit.ly/3zMDiVR>; Al Jazeera, *Israel Carries Out Another Air Raid on Besieged Gaza Strip*, 4 July 2021, <https://aje.io/ydq4ua>. Вж. също ОСНА's successive *Protection of Civilians Reports*, available at: www.ochaopt.org/publications/protection-of-civilians.

²¹ През 2018 г. започват редовни протести по протежението на периметровата ограда в отговор на блокадата на Израел. „По време на пограничните протести през 2018 и 2019 г. повече от 350 палестинци са загинали от израелския обстрел. Протестите спряха, след като посредници, сред които Египет, Катар и Обединените нации, спомогнаха за неофициална сделка, по която Израел облекчи някои от икономическите ограничения върху Газа и позволи на Катар да предостави в размер на десетки милиони долари парични плащания на нуждаещи се палестински семейства и заплати за Хамас“. Възобновените протести през август 2021 г. са отключени от решение на новоизбраното израелско правителство да блокира плащанията от Катар към де факто управлението. В средата на септември 2021 г. са подновени плащанията за 100 000 семейства чрез нов механизъм, по който плащания се прехвърлят на ООН и директно на семейства в Газа; Al Jazeera, *Qatar Resumes Aid to Thousands of Gaza Families*, 15 September 2021, <https://aje.io/7rpfpx>; AP, *24 Hurt in Gaza Border Clashes*, 21 August 2021, <https://bit.ly/3Deob4O>. Вж. също UNSCO, *Брифинг на Съвета за сигурност за ситуация в Близкия изток, включително по палестинския въпрос (от Специалния координатор Венесланд)*, 31 август 2021 г., <https://bit.ly/3AlgnMS>.

²² B'Tselem, *Israeli Security Forces Fatally Shoot 'Omar Abu a-Nil (13) Standing Dozens of Meters from Gaza Perimeter Fence During Protest*, 28 October 2021, Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на специалния докладчик за положението с правата на човека в палестинските територии, окупирани от 1967 г.*, A/HRC/47/57, 29 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2065165.html, пара. 11; Crisis24, *Israel, PT: Anti-Israel Protests Likely to Persist in Gaza and Possibly in West Bank Through Early September*, 3 September 2021, <https://bit.ly/3bZDD9a>.

²³ „Експлозивни, които не са се взривили и сега се намират под развалините на сгради или земеделска земя, представляват непосредствен риск за населението, с което се спират доставките на хуманитарна помощ, пречи се на свободното движение и се блокира достъпът до основни услуги“; ОСНА, *Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г.*,

7. Във връзка с окупирането на ивицата Газа²⁴ Израел продължава да контролира въздушното пространство, териториалните води и две от трите КПП-та на Газа.²⁵ В резултат от блокадата, въведена от Израел през юни 2007 г. след парламентарните избори в Газа през юни²⁶ се налагат повсеместни ограничения върху вноса, включително на медицински и хуманитарни изделия,²⁷ върху износа²⁸ и върху движението на хора към и от Газа.²⁹ Те се определят като основната

декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 35. Вж. също UN Mine Action Service (UNMAS), *State of Palestine*, August 2021, <https://bit.ly/3kqzOie>; Palestinian Centre for Human Rights (PCHR), *Israeli Offensive Remnants, Including Projectiles and Explosive Objects, Threaten Civilians' Lives in Gaza Strip*, 23 June 2021, <https://bit.ly/3zVu5pv>; UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Updated Humanitarian and Early Recovery Appeal: Hostilities in Gaza and Mounting Tensions in the West Bank, May-December 2021*, 21 June 2021, <https://bit.ly/3iJLSKs>, p. 11; Al Jazeera, *Bomb Disposal Squad in Gaza Faces Risks amid Little Protection*, 10 June 2021, <https://aje.io/zv3vbn>. През януари 2021 г. случайното взривяване на въоръжения и боеприпаси, складирани от военна групировка в гъсто населен граждански район е довело до раняването на много деца и разрушаването и нанасянето на щети на гражданска инфраструктура в околността. Defense for Children International – Palestine (DCIP), *18 Palestinian Children Injured in Gaza Strip Munitions Explosion*, 11 February 2021, <https://bit.ly/3kDslaa>; UN Children's Fund (UNICEF), *Fifteen Children Reportedly Injured in the Gaza Strip Following Munitions Explosion*, 24 January 2021, <https://uni.cf/3qEtAyT>.

²⁴ „Израел изтегли сухопътните си сили от ивицата Газа през 2005 г. по силата на едностранен план за оттегляне. Обаче поради степента на контрол, която все още упражнява върху ивицата Газа, Израел продължава да бъде признат като окупационна сила“; Geneva Academy/RULAC, *Military Occupation of Palestine by Israel*, updated 2 February 2022, <https://bit.ly/3uKelzb>. See also, Amnesty International, *Israel's Apartheid Against Palestinians: Cruel System of Domination and Crime Against Humanity*, 1 February 2022, <https://bit.ly/3rgQQ65> (hereafter: Amnesty International, *Israel's Apartheid Against Palestinians*, 1 February 2022, <https://bit.ly/3rgQQ65>); Gisha (Israeli NGO), *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>; Human Rights Watch (HRW), *A Threshold Crossed: Israeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution*, April 2021, www.ecoi.net/de/dokument/2050343.html (hereafter: HRW, *Israeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution*, April 2021, www.ecoi.net/de/dokument/2050343.html); International Criminal Court (ICC) / Pre-Trial Chamber I, *Decision on the Prosecution Request Pursuant to Article 19(3) for a Ruling on the Court's Territorial Jurisdiction in Palestine*, 5 February 2021, <https://bit.ly/3Fkuy8D>.

²⁵ Израел контролира КПП Ерез (за преминаване на хора) и КПП Керем Шалом (за преминаване на разрешени стоки). КПП Рахав / Салах ал-Дин с Египет е под контрола на Египет. „Израел все още отказва достъп по море и въздух до и от Газа и продължава да контролира сухопътните си гранични пунктове, с изключение на Рафав и Салах ал-Дин Гейт, които са под контрола на Египет. Израел също контролира морските и въздушните пространства на ивицата. Противно на разбирателството в резултат от Споразуменията от Оса, Израел забранява построяването на пристанище в Газа и блокира възстановяването на международното летище в Газа, разрушено при въздушно нападение на Израел през 2001 г. Във въздушното пространство на Газа могат да се чуят израелски дронове по всяко време на денонощието. Израел блокира достъпа до въздушното пространство на Газа и също така контролира електромагнитното пространство на Газа, като не позволява честотите 3G и 4G (...)“; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3C1BSTw>. Вж. също World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, para. 69. През декември 2021 г. Израел завършва строителството на 65-километрова бариера, която го отделя от ивицата Газа. Оградата има и подземна бариера, която е по цялото протежение на Газа, освен морската гранична стена; Reuters, *Israel Announces Completion of Underground Gaza border Barrier*, 7 December 2021, <https://reut.rs/33QuY8A>.

²⁶ Вж. бележка 34.

²⁷ „Стоките с двойна употреба са 62 вида и има стотици стоки и артикули, които са жизнено важни за населението. (...) Сред тези артикули са комуникационно оборудване, помпи, големи генератори, железни пръти, железни тръби с различни диаметри, заваръчно оборудване и заваръчни пръти, използвани при заваряването, различни видове дървесина, UPS устройства, използвани за защита на електронно оборудване при внезапно прекъсване на електричеството, рентгени, кранове и тежкотоварни превозни средства, лифтове, различни видове батерии и няколко вида торове“; PCHR, *State of the Gaza Strip Border Crossings (01 - 28 February 2022)*, 14 March 2022, <https://bit.ly/3D6Yrso>, p. 4. „Списъкът на Израел със стоки с двойна употреба, неясните, общи категории в него, липсата на прозрачност и сложният процес на координиране на влизането на стоките продължават да се отразяват на множество аспекти от ежедневието в ивицата Газа“; Gisha, *Red Lines, Gray Lists*, 11 January 2022, <https://bit.ly/3Kr6Fij>. „Строгите ограничения на придвижването и пречките през достъпа на хората до основни стоки и услуги, включително специализирано здравеопазване, причиняват огромни страдания“; UN News, *Bachelet Describes 'Disastrous' Human Rights Situation Across Occupied Palestinian Territory*, 7 December 2021, <https://bit.ly/3DAAPe9>.

²⁸ „Израел контролира всички аспекти на износа от ивицата Газа, включително видовете стоки, които могат да се изнасят, къде могат да се изнасят и кога могат да напуснат територията“; Amnesty International, *Israel's Apartheid Against Palestinians*, 1 February 2022, <https://bit.ly/3rgQQ65>, p. 169. Вж. също PCHR, *State of the Gaza Strip Border Crossings (01 - 28 February 2022)*, 14 March 2022, <https://bit.ly/3D6Yrso>, pp. 6-7; Gisha, *Red Lines, Gray Lists*, 11 January 2022, <https://bit.ly/3Kr6Fij>; and below para. 35 (“Housing and Reconstruction”).

²⁹ „Продължават ограниченията върху свободата на придвижване из окупирана палестинска територия като метод на Израел да налага окупационния си режим. Върху движението на палестинците са наложени ограничения между Западна бряга, включително Източен Йерусалим, ивицата Газа и по отношение на пътуванията в“; UNGA, *Ситуацията с правата на човека в палестинските територии, окупирани от 1967 г.*: Бележка от генералния секретар, A/76/433, 22 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2065165.html (по-нататък: UNGA, *Ситуацията с правата на човека в*

причина за мащабната социалноикономическа и хуманитарна криза, която засяга близо 2,1 млн. жители,³⁰ около 70% от които са палестински бежанци.³¹ Положението се усложнява от продължаващите ограничения върху движението между Газа и Египет,³² периодичното излагане на конфликти,³³ както и от дългогодишното вътрешнопалестинско политическо разделение между властите на Западния бряг и в Газа.³⁴ Действия за премахване на политическото, административното и географското разделение, включително провеждането на национални избори през 2021 г.³⁵ все още не са факт.³⁶

Нарушения на международното хуманитарно право и нарушения и злоупотреби на правото в областта на правата на човека

Нарушения на международното хуманитарно право и правото в областта на правата на човека и

8. Във връзка с продължаващата окупация на Газа от страна на Израел и нестихващите враждебни действия между Израел и Хамас,³⁷ има сериозни твърдения за нарушения на международното право в областта на правата на човека³⁸ и на международното хуманитарно право, включително деяния, които може да съставляват военнопредстъпления.³⁹ ООН, Международният комитет на

палестинските територии, окупирани от 1967 г., 22 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2065165.html), параграф 13. Израел поддържа също така контрол върху регистъра на палестинското население в Газа, на базата на който Палестинската власт издава документи за самоличност и документи за пътуване. Поради тези ограничения за пътуване Палестинската власт обикновено издава лични карти и паспорти само на лица с пребиваване в Газа и Западния бряг, които са вписани в контролирания от Израел регистър на населението; вж. по-долу параграф 47 („Ограничения върху излизането от и влизането в Газа“).

³⁰ Вж. по-долу параграфи 19-45 („Социалноикономическа и хуманитарна ситуация“).

³¹ В този документ терминът „палестински бежанци“ се отнася до палестинци, които попадат в обхвата на член 1D от Конвенцията от 1951 г., както е посочено в: ВКБООН, *Насоки за международната закрила № 13: Приложимост на член 1D от Конвенцията от 1951 г. за статута на бежанците към палестинските бежанци*, дек. 2017 г., HCR/GIP/17/13, www.refworld.org/docid/5a1836804.html, параграф 8. За дефиницията на UNRWA на „палестински бежанци“ за техните оперативни цели вж. бележка под линия 189.

³² Вж. параграфи 54-62 („Ограничения върху излизането от и влизането в Газа: КПП Рафах“).

³³ Вж. параграфи 3-4 („Въведение“).

³⁴ Насилственото завземане на Газа от Хамас от доминираната от Фатах палестинска власт през юни 2007 г. след победата на първите на парламентарните избори през 2006 г. води до политическото и географското разделение между Западния бряг и Газа. Хамас създава своя собствена администрация с министерства, съдебна система, общини и сили за сигурност. Усилията за постигане на примирие между двете отделни администрации досега са неуспешни; Freedom House, *Freedom in the World 2022: Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9> (hereafter: Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>); Washington Institute for Near East Policy, *Palestinian Politics Are More Divided than Ever*, 27 May 2021, <https://bit.ly/3uuuCGt>; European Council on Foreign Relations (ECFR), *Mapping Palestinian Politics*, 30 April 2018, <https://bit.ly/3bYKQGR>.

³⁵ Първите национални парламентарни и президентски избори, насрочени, съответно, за май и юли 2021 г., бяха отсрочени за неопределено време от палестинския президент Махмуд Абас през април 2021 г.; UN News, *Free, Fair Palestinian Elections, Must Include East Jerusalem: UN Experts*, 26 July 2021, <https://shar.es/aWh79H>; Reuters, *Palestinian Leader Delays Parliamentary and Presidential Elections, Blaming Israel*, 30 April 2021, <https://reut.rs/3F5awyN>.

³⁶ UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, p. 14; ОСНА, *Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г.*, декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 11.

³⁷ Наричана тук „де факто управление“.

³⁸ „Международното право за правата на човека и международното хуманитарно право се прилагат паралелно в окупираната палестинска територия“; Съвет на ООН по правата на човека, *Прилагане на Резолуции на Съвета по правата на човека S-9/1 и S-12/1: Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека (Вариант с напреднала редакция)*, A/HRC/49/83, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM> (по-нататък: Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>), параграф 6. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, *Разпределяне на водните ресурси*, 23 септ. 2021 г., <https://bit.ly/3iS21km>, параграфи 6-14.

³⁹ „(...) големият брой цивилни жертви и мащабните щети на граждански обекти, причинени от израелските въздушни удари, липсата на признаци за съществуването на конкретен граждански обект или липсата на информация за такъв, използването на взривни оръжия с широк обхват на поражение в гъсто населени райони и в някои случаи очевидната липса на проверка дали мишените са военни цели буди сериозна загриженост по отношение на това дали Израел спазва принципите на разграничаване, пропорционалност и предпазливост по международното хуманитарно право“; Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, 18 февр. 2022 г.,

Червения кръст (МКЧК), правозащитни наблюдатели определят продължаващата блокада и ограниченията, налагани от Израел върху движението на хора и стоки към и от Газа, като представляващи „колективно наказание“ за цялото население, което е забранено по международното хуманитарно право.⁴⁰ Освен това се съобщава, че израелските сили за сигурност са използвали прекомерна сила по крайбрежието на Газа⁴¹ и в близост до периметровата ограда, разделяща Газа и Израел, при което са били убити и ранени цивилни лица.⁴²

<https://bit.ly/3KYR0pM>, параграф 28. „Въпреки твърденията на Израел, че много от тези сгради са били подслон за военни групировки или са били използвани за военни цели, не сме видели доказателства за това. (...) Такива атаки будят сериозна загриженост по отношение на това дали Израел спазва принципите на разграничаване, пропорционалност и предпазливост по международното хуманитарно право. Ако се установи, че са безразборни и несъразмерни по отношение на въздействието им върху цивилни лица и граждански обекти, такива атаки може да представляват военнопостъпления“; OHCHR, *To Avoid Next Round Violence, Root Causes Must Be Addressed: Bachelet on Escalation in Gaza and the Occupied Palestinian Territory*, 27 May 2021, <https://bit.ly/3lhmKww>. „Конфликтът е довел до нова вълна от безпрецедентни масови разрушения на цивилни домове и инфраструктура, включително електропроводи в Газа, и безразборни или предумишлени ракетни нападения срещу цивилни и жилищни райони в Израел и Газа, което е нарушение не само на международните стандарти за правата на човека, но и съставлява престъпления по международното право, за които е предвидена индивидуална отговорност и отговорност на държавата. Безразборното или умишлено бомбардиране на цивилни и сгради с цивилни лица в Газа и Израел, както и медийни организации и бежански лагери в Газа са военнопостъпления, които не са оправдани от изискванията за пропорционалност и необходимост по международното право“; OHCHR, *Gaza-Israel: UN Experts Welcome Ceasefire, Call for ICC Probe*, 21 May 2021, www.ecoi.net/en/document/2052222.html. Вж. също GlobalR2P, *Israel and the Occupied Palestinian Territory*, 1 March 2022, <https://bit.ly/2Y4eYwU>; HRW, *Gaza: Apparent War Crimes During May Fighting*, 17 July 2021, www.ecoi.net/en/document/2056836.html. Що се отнася до съобщенията за нарушения на правата на човека и хуманитарното право, включително някои, които може да представляват военнопостъпления или престъпления срещу човечеството, в контекста на Великия поход на връщането, вж. Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад за подробните констатации на Независимата международна комисия за разследване на протестите в Окупираната палестинска територия*, A/HRC/40/CRP.2, 18 март 2019 г., www.ecoi.net/en/document/2005716.html. За съобщенията за нарушения на международното право за правата на човека и международното хуманитарно право от страна на Израел във връзка с враждебните действия през 2014 г. вж. напр. Съвет на ООН по правата на човека, *Гарантиране на отчетност и правосъдие за всички нарушения на международното право в Окупираната палестинска територия, включително Източен Йерусалим: Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, A/HRC/46/22, 15 февр. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2045769.html, параграф 32; Служба на Прокурора на Международния наказателен съд, *Положението в Палестина: Резюме на предварителните констатации от разглеждането*, дек. 2019 г., <https://bit.ly/3uoGfYC>; Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Независимата комисия за разследване, създадена съгласно Резолюция на Съвета по правата на човека S-21/1*, A/HRC/29/52, 15 June 2015, www.ecoi.net/en/document/1035221.html

⁴⁰ GlobalR2P, *Israel and the Occupied Palestinian Territory*, 1 March 2022, <https://bit.ly/2Y4eYwU>; Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, параграф 15; Съвет на ООН по правата на човека, *Разпределяне на водните ресурси в Окупираната палестинска територия, включително Източен Йерусалим: Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, A/HRC/48/43, 23 септ. 2021 г., <https://bit.ly/3iSZ1km> (по-нататък: Съвет на ООН по правата на човека, *Разпределяне на водните ресурси*, 23 септ. 2021 г., <https://bit.ly/3iSZ1km>), 70(a); Al Mezan Center for Human Rights (Al Mezan), *The Effects of Israel's Tightened Blockade on the Economic and Humanitarian Conditions in the Gaza Strip*, 5 July 2021, <https://bit.ly/2WkoiMv>; Amnesty International, *The State of the World's Human Rights: Israel and the Occupied Palestinian Territories 2020*, 7 April 2021, www.ecoi.net/en/document/2048699.html; OHCHR, *Israel's Collective Punishment of Palestinians Illegal and an Affront to Justice: UN Expert*, 17 July 2020, <https://bit.ly/3ief4sQ>. „Цялото цивилно население на Газа се наказва за деяния, за които не носи отговорност. Следователно, затварянето представлява колективно наказание, наложено при очевидно нарушение на задълженията на Израел по международното хуманитарно право“; ICRC, *Gaza Closure: Not Another Year!*, 14 June 2010, <https://bit.ly/35AGDsV>.

⁴¹ Между януари и юли 2021 г. „военноморските сили на Израел са извършили 199 атаки срещу палестински риба̀ри в палестинските териториални води (...)“; Al Mezan, *Al Mezan Calls for the Immediate Release of Two Palestinian Fishers Arbitrarily Arrested and Detained by Israeli Naval Forces*, 2 August 2021, <https://bit.ly/2WnlUEL>. Вж. също Gisha, *Israeli Navy Continues Boat Seizures and Harassment of Fishermen in Gaza's Fishing Zone*, 20 December 2021, <https://bit.ly/3Agp5h4>; UNGA, *Report of the Secretary-General*, 20 September 2021, www.ecoi.net/en/document/2062311.html, para. 47; OCHA's successive *Protection of Civilians Reports*, available at: www.ochaopt.org/publications/protection-of-civilians; and PCHR's successive *Weekly Reports on Israeli Human Rights Violations in the Occupied Palestinian Territory*, available at: <https://bit.ly/32S47Zr>. Вж. по-долу параграф 24 („Бедност, безработица и продоволствена несигурност“).

⁴² Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>; UNGA, *Доклад на Генералния секретар*, 20 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062311.html, параграф 46. Вж. също месечните доклади на ОЧА за закрилата на цивилни лица, на: <https://bit.ly/3FJQ9HN>. За убийствата и нараняванията на цивилни лица по време на протестите по протежението на оградата през август 2021 г. и 2018-2020 г. вж. по-горе параграф 5 („Въведение“).

9. Цивилните палестинци в Газа „на практика не са защитени срещу въздушните удари и военните операции, провеждани в един от най-гъсто населените райони на света“. ⁴³ Според Генералния секретар на ООН и други тези нарушения се извършват при условия на безнаказаност. ⁴⁴ На 27 май 2021 г. Съветът по правата на човека на ООН създаде независима комисия за разследване, която да „разследва нарушенията на международното хуманитарно право и всички твърдения за нарушения и злоупотреби на международното право в областта на правата на човека, довели до 13 април 2021 г. и до ставащото след това, както и първопричините за настоящите напрежения.“ ⁴⁵

Злоупотреби с правата на човека от де факто управлението и други недържавни субекти

10. Има съобщения, че де факто управлението подлага цивилното население на различни злоупотреби с правата на човека, в това число произволни арести и задържане в неизвестност; ⁴⁶ изтезания и други форми на малтретиране; ⁴⁷ и съдебни производства, които не отговарят на международните стандарти за справедлив процес, включително тези във военните съдилища ⁴⁸

⁴³ OHCHR, *To Avoid Next Round Violence, Root Causes Must Be Addressed: Bachelet on Escalation in Gaza and the Occupied Palestinian Territory*, 27 May 2021, <https://bit.ly/3lhmKww>. See also, UN News, *UN Rights Chief Calls for Inclusive Peace Process to end Palestine Occupation*, 27 May 2021, <https://shar.es/aW6y3h>.

⁴⁴ „Липсата на отчетност по отношение на нарушенията на международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право от страна на изraelските сили за сигурност продължава да е повсеместна“; Общо събрание на ООН, Доклад на Генералния секретар, 20 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062311.html), параграф 5. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, *Гарантиране на отчетност и правосъдие за всички нарушения на международното право в Окупиранията палестинска територия, включително Източен Йерусалим: Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, A/HRC/49/25, 23 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3BOH6n7> (по-нататък: Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека, A/HRC/49/25, 23 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3BOH6n7>); Общо събрание на ООН, Доклад на специалния комитет, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 14; HRW, *Gaza: Apparent War Crimes During May Fighting*, 17 July 2021, www.ecoi.net/en/document/2056836.html.

⁴⁵ Съвет на ООН по правата на човека, Съветът по правата на човека създава Международна комисия за разследване на нарушенията в Окупиранията палестинска територия, включително Източен Йерусалим, и Израел, 27 май 2021 г., <https://bit.ly/305V3i5>. На 3 март 2021 г. Прокурорът на МНС открива разследване на твърденията за тежки престъпления, извършени в Палестина след юни 2014 г.; Служба на Прокурора на МНС, Изявление на Прокурора на МНС Фату Бенсуда относно разследване на положението в Палестина, 3 март 2021 г., <https://bit.ly/3Dk3Smm>; *ibid.*, Ситуацията в Палестина: Резюме на предварителните констатации от разследването, актуализирано, <https://bit.ly/3BiM0bd>.

⁴⁶ „Хамас редовно сезира управляваните от Хамас военни съдилища във връзка с нарушения на основния закон на Палестина. Има и случаи, когато Хамас е издавал със стара дата заповеди за арест за жители на Газа, които вече са задържани. (...) има масови съобщения за (...) задържане от Хамас без обвинение или съд“; Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.: Израел, Западен бряг и Газа (Западен бряг и Газа), 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html (по-нататък: Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html). Вж. също Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>; GlobalR2P, *Israel and the Occupied Palestinian Territory*, 1 March 2022, <https://bit.ly/2Y4eYwU>; HRW, *Световен доклад за 2022 г.: Израел и Палестина*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066491.html; Al-Haq, *Al-Haq Semi-Annual Field Report on Human Rights Violations: 2021*, 25 August 2021, <https://bit.ly/3kTBRf6>.

⁴⁷ От 1 ноември 2020 г. до 31 октомври 2021 г. Независимата комисия за правата на човека (ICHR) е получила 164 жалби за малтретиране или изтезания, включително 14 жалби от жени. „(...) лицата, арестувани от силите за сигурност на де факто управлението в Газа съобщават за малтретиране или изтезания, ограничен достъп до правна помощ и други проблеми във връзка с гаранциите за справедлив процес. По-специално, лица, задържани от Агенцията за международна сигурност съобщават, че са били задържани в неизвестност и положени на побой, лишаване от храна, от сън, силен стрес и насилствени физически натоварвания с цел изтръгване на показания от тях.“; Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, параграфи 51, 53. Вж. също PCHR, *Annual Report 2020*, 15 July 2021, www.ecoi.net/en/document/2058263.html, р. 88; Al-Haq, *Al-Haq Reiterates the Need for Absolute and Non-Derogable Prohibition against Torture as a Measure to Support its Victims*, 5 July 2021, <https://bit.ly/3meSGAG>; Amnesty International, *Положението с правата на човека по света: Палестина (Държавата) 2020 г.*, 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html (По-нататък: Amnesty International, *Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html); AP, *Gaza Activist: After Lengthy Torture, Hamas Forced Me to Divorce*, 2 April 2021, <https://bit.ly/3oh3YHc>.

⁴⁸ Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, параграф 28; Al-Monitor, *Drug Dealers in Gaza Risk Hamas Military*

и процесите със смъртни присъди.⁴⁹ Продължава налагането на смъртни присъди, включително, освен другото, за сътрудничество с Израел Между 2007 и 2017 година.⁵⁰ Извършвани са екзекуции от де факто управлението между 2007 и 2017 година,⁵¹ но няма сведения за такива след 2018 г.⁵² Според съобщенията центровете за задържане са препълнени, с много лоши условия за задържаните лица.⁵³ Има данни за смъртни случаи в местата за задържане, включително понякога и поради изтезания и малтретиране.⁵⁴ Според сведенията нарушенията на правата на човека от страна на де факто управлението остават безнаказани.⁵⁵

11. Най-вече реални или възприемани като такива опоненти на де факто управлението се набелязват като мишени за произволни арести и задържания, както и други нарушения на правата на човека.⁵⁶ Други профили, които също може да бъдат набелязвани като мишени, са съюзници или симпатизанти на съпернически политически организации като Фатах,⁵⁷

Trials, 4 November 2021, <https://bit.ly/31URRXf>; Amnesty International, Amnesty International, *Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html.

⁴⁹ „През последните 12 месеца [от октомври 2020 г.] съдилищата в Газа са постановили 14 смъртни присъди. Има сериозна загриженост, че много от тези смъртни присъди и други са произнесени в отсъствието на гаранции за справедлив процес и някои от тях са в резултат от призови на племенни вождове за изпълнение на смъртни присъди. Абсолютно изискване има за това да се налагат смъртни присъди само при справедлив процес. Това понастоящем е невъзможно в Газа – нито правно, нито на практика“; UN, EU and UN Human Rights Office in Palestine Mark the World Day Against the Death Penalty, 21 October 2021, <https://bit.ly/3Gduiri>. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, para. 53; Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>; PCHR, *Annual Report 2020*, 15 July 2021, www.ecoi.net/en/document/2058263.html, p. 85.

⁵⁰ Между януари и февруари 2022 г. е произнесена една смъртна присъда, при което общият брой на постановените смъртни присъди в Газа след 2007 г. възлиза на 164; PCHR, *First Case in 2022: PCHR Demands Death Penalty Moratorium in Gaza*, 24 February 2022, <https://bit.ly/3HAW2el>. През 2021 г. PCHR е регистрирал издаването на 23 смъртни присъди: 15 на първа инстанция (вкл. 9 от съдебни съдилища срещу цивилни лица) и 7 от апелативни съдилища; PCHR, *A Heinous Crime Does Not Null Necessary Justice Guarantees: PCHR Condemns Death Sentence by Gaza Military Court Following Speedy Trial*, 1 December 2021, <https://bit.ly/3IOD5bU>. Вж. също Al-Monitor, *Human Rights Organizations Call on Hamas to Halt Death Sentences Against Israeli Agents, Drug Dealers*, 16 November 2021, <https://bit.ly/3s3X0pl>; PCHR, *Annual Report 2020*, 15 July 2021, www.ecoi.net/en/document/2058263.html, p. 87.

⁵¹ Между 2007 и 2017 г. са изпълнени 28 смъртни присъди, като всички са без ратификацията на палестинския президент, която изисква законът; PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, с. 86. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁵² Според PCHR, някои длъжностни лица на Хамас продължават да призовават за смъртни присъди; PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, с. 85-86. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, параграф 28; HRW, *Световен доклад за 2022 г.: Израел и Палестина*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066491.html.

⁵³ PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, p. 88; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁵⁴ През 2020 г. PCHR съобщава за смъртта на три лица в затвора: „единият е арестуван по политически причини и се предполага, че е умрял в резултат от изтезания от Службата за международна сигурност; другите двама са арестувани за престъпления: единият умира от сърдечен удар, за който се подозира, че се дължи на лекарска небрежност, а другият е намерен обесен в килията му“; PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, с. 29. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁵⁵ Amnesty International, Amnesty International, *Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г.; Съвет на ООН по правата на човека, *Гарантиране на отчетност и правосъдие за всички нарушения на международното право в Окупиранията палестинска територия, включително Източен Йерусалим: Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, A/HRC/46/22, 15 февр. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2045769.html, параграфи 21, 26-28.

⁵⁶ Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, параграфи 36; HRW, *Световен доклад за 2022 г.: Израел и Палестина*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066491.html; PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, p. 90; Amnesty International, Amnesty International, *Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁵⁷ „(...) тези, които са свързани с Аббас и поддръжниците му във Фатах, са подложени на преследване“; Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, Amnesty International, *Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г., <https://bit.ly/3sRpHr9>. Вж. също PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, с. 29; Amnesty International,

лица, обвинени в сътрудничество с Израел,⁵⁸ журналисти,⁵⁹ протестиращи,⁶⁰ активисти на гражданското общество и правозащитници.⁶¹ За де факто управлението се съобщава, че следи телефони и онлайн дейности.⁶² Има сведения, че международни хуманитарни организации са подлагани на тормоз и понякога – на арести от де факто управлението.⁶³ За организации, свързани с Фатах,⁶⁴ както и групи на гражданското общество е трудно да осъществяват дейността си.⁶⁵ Съобщава се, че са изложени на риск от разпити членове на академичната общност и студенти, които участват в културни или образователни програми, финансирани от

Amnesty International, *Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html; www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁵⁸ „(...) след военния сблъсък с Израел през май 2021 г. се съобщава, че Хамас е арестувал 43 жители на Газа по обвинения за шпионаж за Израел – т.н. сътрудници, които ще бъдат съдени от военен съд и е вероятно да бъдат екзекутирани. В миналото правозащитни групи остро са критикували нарушенията на Хамас спрямо заподозрени сътрудници, включително изтезания, други нарушения на справедливия процес и масови екзекуции“; Съвет на ООН по правата на човека, *Писмено изявление от United Nations Watch*, неправителствена организация със специален съвещателен статут, A/HRC/48/NGO/31, 30 август 2021 г., <https://bit.ly/3mc183C>, с. 3. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, 28 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3BOH6n7>, параграф 32; Al-Monitor, *Hamas to Try Collaborators in Military Courts, Claiming Legality*, 27 May 2021, <https://bit.ly/39NSQJB>.

⁵⁹ Според Репортери без граници (RSF) журналисти в Газа редовно са подложени на „заплахи, разписи с използване на сила, спласващи съдебни процеси и разследвания, както и забрана за отразяване на определени събития“ от страна на де факто управлението; RSF, *Palestine: Harassed Journalists*, accessed 21 March 2022, <https://rsf.org/en/palestine>. Вж. също Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>; Committee to Protect Journalists (CPJ), *Hamas Security Forces Arrest Journalist Alaa al-Mashrawi in Gaza*, 2 November 2021, <https://cpj.org/?p=142040>; PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, р. 100; Amnesty International, *Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html

⁶⁰ „PCHR е документирал ареста на няколко души (...) по време на мирни действия, организирани от граждани или институции, като мирни протести, като службите за сигурност са разпръсвали насилствено тези събирания, арестували са някои от участниците и са ги предавали на съда“; PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, pp. 88, 103. Вж. също BBC, *Palestinians Vent Against Hamas in Rare Online Event*, 29 January 2022, <https://bbc.in/32JFcZ>.

⁶¹ PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, р. 88; AP, *Gaza Activist: After Lengthy Torture, Hamas Forced Me to Divorce*, 2 April 2021, <https://bit.ly/3oh3YHc>; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html; Съвет на ООН по правата на човека, *Ситуацията с правата на човека в Окупираната палестинска територия, включително Източен Йерусалим, с фокус върху колективните наказания: Доклад на Специалния докладчик за ситуацията с правата на човека в палестинските територии, окупирани след 1967 г.*, A/HRC/44/60, 22 дек. 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2034310.html (по-нататък: Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Специалния докладчик за ситуацията с правата на човека*, 22 дек. 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2034310.html), параграф 21; Amnesty International, *State of Palestine: Authorities Must End Arbitrary Detention of Critics amid Coronavirus Outbreak*, 7 May 2020, www.ecoi.net/en/document/2029333.html.

⁶² „Според сведенията ползватели на социалните медии, особено жени, са подложени на тормоз онлайн за това, че изразяват политически възгледи“; Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>. „Хамас налага наблюдение на частните комуникационни системи, включително телефони, имейли и сайтове в социални медии. Изискват паролите и достъп до лична информация и изземат личното електронно оборудване на задържаните лица. (...) Базираните в Газа палестински организации на гражданското общество и ползватели на социалните медии съобщават, че Хамас наблюдава дейността в интернет на жителите на Газа и прилага спласване или тормоз спрямо тях“; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁶³ Двама служители на UNRWA са задържани от де факто управлението в Газа по време на изготвянето на Позицията; информация от UNRWA, 2 март 2022 г. (документирана имейл комуникация с UNHCR); UNRWA, *Годишен доклад за дейността: 2020 г.*, 10 август 2021 г., <https://bit.ly/3my1KAX>, с. 18.

⁶⁴ Фатах е политическата партия с преобладаващо влияние в палестинската власт; вж. по-горе бележка 34.

⁶⁵ „Според сведенията са предприемани произволни наказателни действия, включително насилствено разпускане на НПО или замяна на членовете на бордовете им срещу (...) свързани с Фатах НПО в ивицата Газа“; Международен център за нестопанско право, *Монитор за граждански свободи: Палестина*, последна актуализация от 14 март 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2059852.html. „(...) Хамас се е опитва да попречи на различни организации да функционират. Сред тях са организации, обвинени от Хамас в свързаност с Фатах, както и частни бизнеси и НПО, смятани от Хамас, че нарушават тълкуването на ислямските социални норми. Хамас има претенции за надзор над всички НПО и представители на Хамас редовно тормозят служители на НПО и искат информация за служители, заплати и дейности“; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. Вж. също Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>; PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, pp. 105-106.

международни организации, както и палестинци, които се завръщат от Западния бряг или от чужбина.⁶⁶ В някои случаи лица стават мишена по причина на политическата дейност на членове на семействата им.⁶⁷

12. За бойната палестинска джихадистка групировка също има сведения за извършвани нарушения на правата на човека в Газа.⁶⁸
13. Съобщава се, че жени и деца са подложени на законова, политическа и социална дискриминация,⁶⁹ както и на специфични форми на насилие по причина на техния пол, включително домашно насилие,⁷⁰ сексуален тормоз⁷¹ и насилие (включително изнасилване),⁷² както и убийства и „убийства на честта“. ⁷³ Има случаи на самоубийства сред жени, за да се спасят

⁶⁶ Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁶⁷ „В няколко случая лица, Хамас е задържал за разпити и тормоз, особено демократично настроени млади активисти, на базата на предполагаеми действия на членове на техните семейства“; Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁶⁸ „На 13 октомври група от прикл. 15 въоръжени мъже, свързани с терористичната организация РИ [Палестински ислямски джихад] отвлечат и пребиват трима поклонници от джамия на изток от Кан Юнис в Газа по време на сутрешната молитва. Според медии и съобщения на НПО нападателите са били набелязали жертвите заради спорове за фракции в РИ. По-късно сутринта похитителите са освободили и трите жертви, като двама от тях са имали счупвания. Хамас заяви, че е започнал разследване по случая“; Държавен департамент на САЩ, Доклад за международните религиозни свободи за 2020 г.: Израел – Западен бряг и Газа, 12 май 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2051576.html.

⁶⁹ „(...) жените често не се допускат до ръководни позиции в Хамас и на практика не присъстват на публични прояви. (...) Законовата уредба на Газа предвижда незначителна защита срещу тормоз и дискриминация за жените (...). Палестинските закони и обществени норми, които произтичат от Шарията (ислямския закон), поставят жените в неизгодно положение по отношение на брака и развода“; Freedom House, Gaza Strip, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>. Вж. също UNICEF/WHO/UNFPA/AFD, Знания, нагласи и практики сред мъжете в ивицата Газа, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве и права и отглеждането на деца, окт. 2021 г., <https://bit.ly/3r0gZGr> (по-нататък: UNICEF et al., Знания, нагласи и практики сред мъжете в ивицата Газа, окт. 2021 г., <https://bit.ly/3r0gZGr>), с. 36; Общо събрание/Съвет за сигурност на ООН, Мирно уреждане на палестинския въпрос: Доклад на генералния секретар, A/76/299-S/2021/749, 24 август 2021 г., <https://bit.ly/3GEPebH> (по-нататък: Общо събрание/Съвет за сигурност на ООН, Доклад на генералния секретар, A/76/299-S/2021/749, 24 август 2021 г., <https://bit.ly/3GEPebH>), para. 54; Amnesty International, Amnesty International, Палестина 2020 г., 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html; Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁷⁰ Според Централната статистическа служба на Палестина (PCBS) през 2019 г. 38% „от жените, които понастоящем са омъжени или са били омъжени [в Газа], са преживели ‘поне веднъж’ някаква форма на психологическо, физическо, сексуално, социално или икономическо насилие от съпрузите си в Палестина“ през 12-те месеца преди проучването; PCBS, Preliminary Results of the Violence Survey in the Palestinian Society: 2019, November 2019, <https://bit.ly/3kskeCD>, pp. 20, 23. Вж. също PCHR, Man Kills Wife in Gaza, PCHR Demands Swift Enactment of Domestic Violence Protection Bill, 19 February 2022, <https://bit.ly/35aCBay>; Al-Monitor, Violence Against Women Rises in Gaza, 25 June 2021, <https://bit.ly/3FcHqxA>.

⁷¹ „За момичетата сексуалният тормоз е толкова обичаен, че само 17% се чувстват в безопасност извън дома си вечерно време. Момичетата споделят, че пътуването до и от училища, а и самото училище, е особено опасно за тях“; Gender and Adolescence: Global Evidence (GAGE), Adolescents in Protracted Displacement: Exploring Risks of Age- and Gender-Based Violence among Palestine Refugees in Jordan, Lebanon and the State of Palestine, October 2021, <https://bit.ly/3ifYnHG> (hereafter: GAGE, Adolescents in Protracted Displacement, October 2021, <https://bit.ly/3ifYnHG>), p. 74. „Сексуалният тормоз, особено тормозът спрямо жени на обществени места, се превръща все повече в ежедневен риск за жените в градовете и селата. Жените и момичетата трябва постоянно да понасят нежелани забележки и непристойно поведение към тях. Това са зяпане, неприлично пипане, дебнене, тормоз от властите и вербална злоупотреба от мъже“; UN Human Settlements Programme (UN-Habitat), Khan Younis, Gaza / Palestine: Eliminating Violence Against Women in the West Bank and Gaza Strip, July 2021, <https://bit.ly/3DoPr0D>, p. 43. Вж. също Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁷² „Съгласно законите на Палестинската власт изнасилването е незаконно, но дефиницията в закона не се отнася до съпружеското изнасилване. Присъдата за изнасилване е до 15 години лишаване от свобода. Палестинската власт е отменила закон, който освобождава изнасилвача от наказателна отговорност, ако се ожени за жертвата. Нито Палестинската власт, нито Хамас прилагат на практика законовите разпоредби, свързани с изнасилването в Западния бряг и Газа“; Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁷³ „Безнаказаността при свързаните с пола убийства е повсеместна в Западния бряг и Газа.“ Между 1 ноември 2020 г. и 31 октомври 2021 г. Службата на Върховния комисар за правата на човека е регистрирала 11 случая на убийства,

от домашното насилие.⁷⁴ Сведенията показват, че продължава повсеместната практика с детски бракове,⁷⁵ а вдовиците са застрашени от насилствен повторен брак.⁷⁶ Особено уязвими на домашно насилие и социална стигма са разведените жени и вдовиците.⁷⁷ За преживелите основано на пола насилие често е трудно да ползват основни услуги, включително поради преобладаващите предразсъдъци.⁷⁸ Според сведенията в резултат от пандемията с Ковид-19, в съчетание със засилващата се бедност и периодичните конфликти има нарастване на броя на случаите с основано на пола насилие срещу жени и момичета и все по-труден достъп до услуги.⁷⁹ Често се наблюдава нежелание при жените и момичетата да съобщават за упражненото спрямо

свързани вероятно с пола, в Газа, за които са постановени само три присъди; Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека*, A/HRC/49/25, 23 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3BOH6n7>, параграф 28. „Само през 2021 г. липсата на върховенство на закона е довела до смъртта на най-малко шест жени в ивицата Газа и нараняването на още 27“; Al Mezan, *On the International Day for the Elimination of Violence Against Women, Al Mezan Demands that Duty Bearers Respect and Protect Palestinian Women's Rights*, 25 November 2021, <https://bit.ly/3lhEdUV>. Член 18 от Наказателния кодекс от 1936 г. предвижда, че извършителите на убийство в името на „честта“ може да получат по-малка присъда при смекчаващи обстоятелства. Обаче „много от извършителите са били освободени само няколко месеца след извършването на престъплението в резултат от облекчена присъда на основание изменение в закона № 3 от 2009 г. в сила в ивицата Газа. Това е изменение на член 18 от закона, което предвижда, че „съдът може да разгледа помилване като покровителство над жертвата или кръвни пари като основание за намалена присъда“; Zenith, *No Justice for Women Killed in Gaza*, 4 March 2021, <https://bit.ly/3zSAvp6>. „Престъпленията“ на честта „представляват проява на културно наследени ценности на неравенство, които налагат на жените очаквано от обществото поведение, произтичащо от патриархални норми и стандарти. Пристъпването на тези социални норми от жените се счита за нарушение на честта на семейството и мъжете и легитимира насилието срещу жените като дисциплинарна мярка за запазване или възстановяване на честта на семейството“; Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Специалния докладчик за насилието срещу жени, причините и последствията от него, по време на мисията ѝ в Окупиранията палестинска територия/Държавата Палестина*, A/HRC/35/30/Add.2, 14 ноември 2019 г., <https://bit.ly/3I2uqvN>, параграф 26. Вж. също PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, pp. 81-82; Al Mezan, *Al Mezan Calls for an Investigation into the Femicide of a 17-Year-Old Pregnant Girl in Gaza and Demands Justice*, 15 June 2021, <https://bit.ly/3oA5R2b>; Съвет на ООН по правата на човека, *Писмено изявление от United Nations Watch, неправителствена организация със специален съветателен статут*, A/HRC/48/NGO/31, 8 юни 2021 г., <https://bit.ly/3qAZVGu>; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁷⁴ През октомври 2021 г. хуманитарните партньори съобщават за „голям брой високорискови случаи на основано на пола насилие, които се нуждаят от здравни услуги и подслон, увеличение при самоубийствата и опитите за самоубийство сред жени в Газа (...)“; OCHA, *Доклад за ситуацията № 10*, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm, p. 6. Вж. също Zenith, *No Justice for Women Killed in Gaza*, 4 March 2021, <https://bit.ly/3zSAvp6>.

⁷⁵ За детските бракове вж. параграф 16 („Деца“).

⁷⁶ „Жени, които са загубили съпрузите си, са в най-голям риск. (...) тези жени са застрашени от принудителни бракове, често с член на семейството на починалия съпруг“; UN Women, *Gender and Wars in Gaza Untangled: What Past Wars Have Taught Us?*, 23 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2054672.html, p. 14.

⁷⁷ „Може да се твърди, че разведените жени са изложени на най-строгите социални санкции поради „социалната стигма“, свързана с разведените жени, които често се приемат като причината за собственото им нещастие, тъй като по принцип разводът се счита за „срамен“ за жените, но не и за мъжете“; УНИЦЕФ и др., *Знания, нагласи и практики сред мъжете в ивицата Газа*, окт. 2021 г., <https://bit.ly/3r0gZGr>, с. 32. „Докато омъжените жени може да се ползват с някаква форма на социална закрила по силата на брака им, жени, които са изоставени, разведени или овдовели, са уязвима социална група, която страда не само от домашно насилие, но и от социална стигма“; Islamic Relief, *How Stigma Makes Gazan Women Vulnerable to Gender-Based Violence*, October 2020, <https://bit.ly/3Bw7VLV>. Освен това вдовиците „страдат от липса на защита по отношение на родителските права и настоящичеството, както и контрола върху наследството от починалия съпруг. Женски организации съобщават за обаждания на горещите им линии от жени, които молят за хуманитарна помощ, помощ във връзка с изгубени документи, законови права и оценка на щети и обезщетения“; OCHA, *Flash Appeal*, 27 May 2021, <https://bit.ly/3CWTEZh>, с. 10. Вж. също UN Economic and Social Commission for Western Asia (ESCWA), *Social and Economic Situation of Palestinian Women and Girls (July 2018 - June 2020)*, September 2021, www.ecoi.net/en/document/2061736.html, p. 29.

⁷⁸ UN Women, *Gender Alert: Needs of Women, Girls, Boys and Men in Humanitarian Action in Palestine*, September 2021, <https://bit.ly/2YK3EGy> (hereafter: UN Women, *Gender Alert*, September 2021, <https://bit.ly/2YK3EGy>), p. 15.

⁷⁹ „Според палестинското министерство по въпросите на жените, от началото на пандемията с Ковид-19 има увеличение с 300 процента на основаното на пола насилие (...)“; Общо събрание/Съвет за сигурност на ООН, *Доклад на генералния секретар*, A/76/299-S/2021/749, 24 август 2021 г., <https://bit.ly/3GEPebH>, параграф 54. Вж. също UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, pp. 10, 12; OCHA, *Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г.*, декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 35; Al Mezan, *On the International Day for the Elimination of Violence Against Women, Al Mezan Demands that Duty Bearers Respect and Protect Palestinian Women's Rights*, 25 November 2021, <https://bit.ly/3lhEdUV>; Общо събрание на ООН, *Доклад на Специалния комитет*, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 43; UN Women, *Gender and Wars in Gaza Untangled: What Past Wars Have Taught Us?*, 23 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2054672.html, pp. 5-6, 13-14.

тях насилие поради страх от отмъщение в семейството и социална стигма, а при властите – нежелание да разследват тези инциденти.⁸⁰

14. Де факто управлението продължава да налага в съответствие с нейното тълкуване на ислямските норми ограничения върху поведението на жените на обществени места.⁸¹ През февруари 2021 г. свързаният с Хамас Висш съдебен съвет издава решение, което позволява на мъжете настойници да се обръщат към съда, за да се забрани на неомъжена жена роднина да пътува, ако преценяват, че пътуването ще причини „абсолютна щета“.⁸²

15. **Деца:**⁸³ Децата в Газа страдат много в резултат от прекомерните враждебности и икономическите лишения.⁸⁴ Съобщава се за значителен брой младежи и деца, които са силно травмирани и/или имат физически увреждания.⁸⁵ Според Генералния секретар на „ако днес си дете в Газа,

⁸⁰ „(...) от жените, обект на изследването за доклада на PCBS за 2019 г., които са преживели насилие, само 1,4 процента са потърсили консултации или правна помощ, докато 60,6 процента от преживелите домашно насилие споделят, че не са казали на никого за злоупотребата, включително на приятелки, членове на семейството, колеги или съседи, което показва, че продължава нагласата да не се споделя за домашното насилие. Едно от причините може би е страхът от отмъщение; опасението, че разкриването на случилото се може да се изтълкува като „позор“ за семейната чест, което да засили насилието“; ESCWA, *Social and Economic Situation of Palestinian Women and Girls* (July 2018 - June 2020), September 2021, www.ecoi.net/en/document/2061736.html, с. 39. Survivors of GBV “can be perceived as having violated ‘honour’, [hence] most girls and women are afraid to report their experiences, often even to their own families”; УНИЦЕФ и др., Знания, нагласи и практики сред мъжете в ивицата Газа, окт. 2021 г., <https://bit.ly/3r0gZGr>, р. 31. Вж. също Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>; Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, параграф 37, 39; GAGE, *Adolescents in Protracted Displacement*, October 2021, <https://bit.ly/3IfYNhG>, pp. 5, 17, 20-21.

⁸¹ „Хамас са наложили консервативни сунитски ислямски практики (...). Не са наложили обаче молитви в училищата или не са принудили жените да носят джихаб в основните градски зони на Газа в такава степен, както в ранните години на контрола на Хамас. (...) В контролираните от Хамас университети студентите са разделени по пол и жените са задължени да покриват косата си. (...) Хамас е наложил ограничения за личното облекло и поведение, които счита за неморални, въпреки че през последните години прилагането е отслабено“; Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>. „Натискът за спазване на тълкуването на Хамас на ислямските норми като цяло е ограничило движението на жените, които често пътуват на групи, когато посещават някои обществени места като плажове. Има откъслечни сведения, че силите за сигурност изискват мъжете да докажат, че жената, с която са на обществено място, е съпругата им. (...) Хамас е наложил консервативно тълкуване на исляма в Газа, което дискриминира жените. Според пресата и съобщение на НПО има случаи, когато учители в контролирани от Хамас училища връщат момичета у дома, тъй като облеклото им не е консервативно, въпреки че прилагането на това изискване не е системно“; Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. Вж. също AP, *Gaza Reporter Says She Was Beaten for not Wearing Headscarf*, 6 May 2021, <https://bit.ly/3arb0RQ>; PCHR, *PCHR Demands Authorities in Gaza to Respect Personal Freedoms and Gender Equality*, 29 April 2021, <https://bit.ly/3AXTVun>.

⁸² „Решението предвижда също така, че може да не се позволи на жена да пътува, ако нейният настойник се е обърнал към съда за забрана още преди да е постановено решението на съдията (...)“; HRW, *Woman in Gaza Fights Travel Ban Imposed by Her Father*, 2 November 2021, www.ecoi.net/en/document/2063565.html. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, параграф 46; AP, *Hamas ‘Guardian’ Law Keeps Gaza Woman from Studying Abroad*, 5 November 2021, <https://bit.ly/3H33awF>; HRW, *Gaza Authorities Issue Travel Restrictions for Unmarried Women*, 17 February 2021, www.ecoi.net/en/document/2045831.html.

⁸³ Половината от населението на Газа е на възраст под 18 години; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>.

⁸⁴ Според Euro-Mediterranean Human Rights Monitor (Euro-Med Monitor) през май 2021 г. „241 деца са загубили единия или двамата си родители в резултат от бомбардировки, около 5 400 деца са останали без дом (напълно разрушен или със сериозни щети) и домовете на 42 000 деца са частично повредени“; Euro-Med Monitor, *New Report: 91% of Gaza Children Suffer from PTSD after the Israeli Attack*, 2 July 2021, <https://bit.ly/3ckrcFf>. Във връзка с враждебните действия през май 2021 г. Генералният секретар посочва „Ако има ад на земята, това е животът на децата в Газа днес“; Генерален секретар на ООН, *Бележки пред среща на Общото събрание във връзка със ситуацията в Близкия Изток и Палестина*, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3rvxsRE>. Вж. също параграф 4 („Въведение“).

⁸⁵ Според УНИЦЕФ „75 процента от всички деца в Газа (...) се нуждаят от помощ за психичното здраве и от психосоциална подкрепа и от услуги за тази цел в общността. Децата са особено уязвими, тъй като подложени на силен психичен стрес, включително съществени рискове от посттравматичен стресов синдром, депресия, тревожност, проблеми с поведението, синдром на хиперактивност с дефицит на вниманието и функционални смущения“; ОСНА, *Хуманитарен бюлетин: Газа след ескалацията през май – ноември 2021 г.*, 3 ноември 2021 г., <https://bit.ly/3qABV6Q> (по-нататък: ОСНА, *Газа след ескалацията през май*, 3 ноември 2021 г., <https://bit.ly/3qABV6Q>). Вж. също ОСНА, Преглед на

означава, че неизбежно си преживявал и си бил свидетел на такива травми, каквито връстниците ти в други части на света не са виждали.”⁸⁶ Според сведенията нарастват злоупотребата с наркотици като опиата Трамадол,⁸⁷ както и самоубийствата сред деца и младежи, особено момичетата.⁸⁸

16. Децата са застрашени и от специфични за децата форми или проявления на насилие, включително принудителен и/или ранен брак (повече при момичетата,⁸⁹ домашно насилие;⁹⁰ както и опасен труд, който е вероятно да увреди тяхното психично и физическо здраве и безопасност като просия, продаване на улицата и работа във фабрики, автосервиси или семейни ферми.⁹¹ Според сведенията пандемията с Ковид1-9 е довела до засилване на домашното насилие срещу деца, детския труд, детските бракове и отпадането на деца от училище.⁹² Лявото въоръжено крило на Хамас Бригадите Из ад-Дин ал-Касам използват също така деца за събиране

хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 20, 32; Euro-Med Monitor, 91% of Gaza Children Suffer from PTSD after the Israeli Attack, 2 July 2021, <https://bit.ly/3cid7bD>; UNFPA, The Crisis in Gaza and Impact on Adolescents, July 2021, <https://bit.ly/3pnqUU3>; UNRWA, Palestine Refugee Youth Helping Heal Their Communities, One Camp at a Time, 10 October 2021, <https://bit.ly/3oQwsbi>; Medical Aid for Palestinians (MAP), World Mental Health Day 2021: Working Towards Mental Health Care for all in Gaza, 8 October 2021, <https://bit.ly/3kAkQs>.

⁸⁶ OCHA, Gaza after the May Escalation, 3 November 2021, <https://bit.ly/3qABV6Q>.

⁸⁷ Bassam Abu Hamad et al., Adolescent Access to Health Services in Fragile and Conflict-Affected Contexts: The Case of the Gaza Strip, in: Conflict and Health, Issue 40, 21 May 2021, <https://doi.org/10.1186/s13031-021-00379-0>; IWI, Right to Health: Access to Drug Dependence Treatment for Palestinian Women, 9 January 2020, <https://bit.ly/31ni2pa>; Al Jazeera, Uncomfortably Numb: Inside Gaza's Opioid Addiction Crisis, 5 October 2019, <https://bit.ly/31qv2dC>.

⁸⁸ „Дори и преди началото на враждебните действия пандемията с Ковид-19 бе довела до непоносим натиск върху основни услуги, засилено домашно насилие и механизми за справяне, както и четворно нарастване на случаите на самоубийство, особено сред млади момичета. Според някои проучвания психичното състояние на 82 процента от младежите в Газа е лошо-много лошо“; OCHA, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 32. „Броят на самоубийствата сред палестински деца и тийнейджъри нараства, като всяко трето дете в Газа се нуждае от подкрепа поради свързана с конфликта травма“; Съвет на ООН за правата на човека, Писмено изявление, представено от Palestinian Return Centre Ltd, неправителствена организация със специален съвещателен статут, A/HRC/47/NGO/40, 9 юни 2021 г., <https://bit.ly/3of0zZK>, с. 3. Вж. също US News, In Gaza, Childhoods Lost to the Trauma of War, 5 August 2021, <https://bit.ly/3qSKBFT>.

⁸⁹ Според проучването PCBS Multi Indicators Cluster Survey (MICS) за 2020 всяка шеста жена на възраст 20-24 (16,5%) е била омъжена под 18 години (11,4% на Западния бряг); УНИЦЕФ, Децата в Държавата Палестина: данни за развитието на децата от 2019/2020 Multiple Indicator Cluster Survey (MICS), 20 дек. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066308.html, с. 11. „Момичетата в Газа (...) не само са лошо защитени от националния закон (...), но са подложени на значителен натиск от семействата им да се омъжат рано, за да „поддържат“ честта и също заради икономически затруднения“; УНИЦЕФ и др., Знания, нагласи и практики сред мъжете в ивицата Газа, окт. 2021 г., <https://bit.ly/3r0gZGr>, с. 31. Според UN Women, „Реалните нива може дори да са по-високи, тъй като някои момичета, които се омъжват под законовата възраст, може да не е регистрират брака или да забавят официалната регистрация до навършване на възрастта. За ранните бракове има различни фактори, включително икономически нужди и придържането към ценностите на общаите. В някои случаи се прибегва до ранния брак като „отрицателен механизъм за справяне“, тъй като семействата решават да омъжат децата си, „за да ги защитят от бедност, сексуален тормоз и насилие в условията на пренаселеност“; UN Women, Gender Alert, September 2021, <https://bit.ly/2YK3EGy>, с. 8. Вж. също GAGE, Adolescents in Protracted Displacement, October 2021, <https://bit.ly/3IfYnHg>, pp. 19-21.

⁹⁰ „Наказателният кодекс в сила в (...) Газа позволява телесни наказания от родителите, което продължава да е широко разпространена практика“; HRW, Световен доклад за 2022 г.: Израел и Палестина, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066491.html. В Газа 28,5% от децата търпят тежко физическо насилие от тези, които се грижат за тях; OCHA, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 33. Вж. също УНИЦЕФ и др., Знания, нагласи и практики сред мъжете в ивицата Газа, окт. 2021 г., <https://bit.ly/3r0gZGr>, с. 37; GAGE, Adolescents in Protracted Displacement, October 2021, <https://bit.ly/3IfYnHg>, pp. 16-18; DCIP, Right to a Childhood, 2021, <https://bit.ly/3Flkb3D>; Norwegian Refugee Council (NRC), Learning on the Margins: The Evolving Nature of Educational Vulnerability in the Occupied Palestinian Territory in the Time of Covid-19, April 2021, <https://bit.ly/3aouPZN>, p. 14; Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁹¹ US Department of Labour, 2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: West Bank and Gaza Strip, 29 September 2021, www.ecoi.net/de/dokument/2061993.html. See also, OCHA, Humanitarian Needs Overview 2022, December 2021, <https://bit.ly/326JNmR>, p. 33; US Department of State, 2020 Country Reports on Human Rights Practices, 30 March 2021, www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁹² Общо събрание на ООН, Доклад на Специалната комисия, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграфи 43-44.

на подлежащи на рециклиране останки от бомби и за прокопаване на тунели, освен че набират и обучават деца за бойци.⁹³

17. Лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност и изразяване (SOGIE): Според все още действащите закони в Газа доброволните еднородни сексуални актове между мъже се определят като престъпления, наказуеми с до 10 години лишаване от свобода. През последните години няма съобщения за наказателни преследвания.⁹⁴ За лицата с различна SOGIE обаче се съобщава, че са съществен риск от дискриминация и насилие от страна на различни субекти, в това число Хамас и други въоръжени групировки, както и членове на техните семейства и обществото. Има сведения, че Хамас подлага лица с различна SOGIE на наблюдение в интернет, тормоз, произволни арести, задържания и изтезания по причина на тяхната сексуална ориентация и/или полова идентичност.⁹⁵ Освен това лицата с различна SOGIE са обект на хомофобия и дискриминация сред обществото.⁹⁶ За тях се съобщава, че са застрашени от злоупотреба и насилие, включително престъпления на „честта“ от членове на собствените им семейства.⁹⁷ В Газа няма организации, които да се застъпват за правата на лицата с различна SOGIE, като при това положение те не могат да ползват консултации и подкрепа.⁹⁸

⁹³ „Между януари 2011 г. и септември 2020 г. DCIP е документирал девет смъртни случая с деца и два случая с наранявания на деца, които са били използвани от палестински въоръжени групировки. В няколко от тях фаталният край за децата поради дейности на палестински въоръжени групировки са били случайни“; DCIP, *Right to a Childhood*, 2021, <https://bit.ly/3Flkb3D>. Вж. също Общо събрание/Съвет за сигурност на ООН, *Децата във въоръжени конфликти: Доклад на Генералния секретар*, A/75/873-S/2021/437, 6 май 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058874.html, параграфи 76, 85; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

⁹⁴ „В Газа по силата на Наказателния кодекс на Британския мандат от 1936 г. са криминализирани сексуалните актове „против естествен ред““; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. Вж. също Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRphr9>; HRW, *#Outlawed: “The Love that Dare not Speak its Name”*, accessed 21 March 2022, <https://bit.ly/33Flw7K>; Amnesty International, *Amnesty International, Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html; International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *State-Sponsored Homophobia*, 20 December 2020, <https://bit.ly/3wUMnXQ>, p. 135.

⁹⁵ „ЛГБТ лица, които живеят под контрола на Палестинската власт и Хамас, са подложени на жестоко преследване и отлъчване. (...) В свидетелски показания на хомосексуални палестинци, успели да избягат, се разказва за мъчителни изтезания от страна и на семейството, и на силите за сигурност на ПВ/Хамас, за често успешни опити да ги принудят да дават информация за други лица, принудителни бракове и смъртни заплахи, освен другото. Например, един хомосексуален палестинец, който сега живее в изгнание в Турция, разказва, че е бил арестуван и изтезаван от Хамас по подозрения, че е хомосексуален: „Те ме арестуваха, увесиха ме от тавана, биха ме и ме разпитваха в продължение на пет дена““; Съвет на ООН по правата на човека, *Писмено изявление от United Nations Watch*, неправителствена организация със специален съвещателен статут, A/HRC/48/NGO/31, 8 юни 2021 г., <https://bit.ly/3EZdrSJ>, p. 3. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html; Haaretz, *Pride and Prejudice: The Hellish Life of Gaza's LGBTQ Community*, 25 June 2019, <https://bit.ly/2YkOqI0>.

⁹⁶ „(...) дори в условията на повсеместни лишения, на които са подложени толкова много палестинци по това [на конфликт], за палестинците ЛБГТИ може да е по-труден достъпът до разпределението на храна, здравеопазване, жилищно настаняване, електричество и чиста вода“; Outright Action International, *LGBTIQ Rights Depend on the Right to Peace*, 25 May 2021, <https://bit.ly/3a4t0ky>. „Лесбийките, хомосексуалните, бисексуалните, трансджендърите и интерсексуалните продължават да са изложени на дискриминация и да не получават закрила“; Amnesty International, *Палестина 2020 г.*, 7 април 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048736.html. Вж. също Haaretz, *Pride and Prejudice: The Hellish Life of Gaza's LGBTQ Community*, 25 June 2019, <https://bit.ly/2YkOqI0>.

⁹⁷ Има сведения, че хомосексуалисти и лесбийки са застрашени от убийства, извършвани в името на защитата или възстановяването на „честта“ на семейството и/или за да бъдат принудени от семействата им да сключат брак; Haaretz, *Pride and Prejudice: The Hellish Life of Gaza's LGBTQ Community*, 25 June 2019, <https://bit.ly/2YkOqI0>. „Трансджендърите, лесбийките, хомосексуалистите и бисексуалните палестинци живеят със страх от насилие и дискриминация, включително от членове на семейството. Освен целенасочено насилие те са в риск от престъпления на честта, тъй като не съблюдават традиционните норми по отношение на пола и сексуалността“; ESCWA/UNFPA/UN Women/UNDP, *Palestine: Gender Justice & the Law*, December 2018, <https://bit.ly/3Baqtfs>, p. 23.

⁹⁸ Единствената палестинска организация на ЛБГТИ Alqaws е създадена през 2007 г. в Хайфа и работи в Израел и Западния бряг, но не и в Газа; Alqaws, *оценка към 21 март 2022 г.*, <http://alqaws.org/about-us>.

18. **Неформално правосъдие:** Споровете между отделни лица и семейства редовно се решават посредством неформални племенни механизми за решаване на конфликти, а не чрез съдебната система, управлявана от де факто властта.⁹⁹ Прибягването до племенното правосъдие може да доведе до тежки и колективни наказания като принудително изселване, налагано на цели семейства (*“jalweh”*), което води до загуба на работата, жилището и училището,¹⁰⁰ или до безчинства в домовете на семействата на обвинените (*furat al-dam* или кръвно вилнеене).¹⁰¹ Неформалните съдебни механизми дискриминират жените и момичетата, които в голяма степен са изключени при решаването на споровете от племенните съдилища.¹⁰² В случаите, когато племената не могат да решат споровете по мирен път, те може да прераснат в кървави вражди, които водят до наранявания и убийства.¹⁰³

Социалноикономическа и хуманитарна ситуация

19. Години наред Газа е в постоянно състояние на икономически спад,¹⁰⁴ най-вече поради продължителната сухопътна, въздушна и морска блокада на Израел,¹⁰⁵ която колективно лишава

⁹⁹ „Много палестинци се обръщат за решаването на своите конфликти и дългогодишни спорове към племенни съдилища, които са известни с бързото постановяване на присъдите си. В официалната съдебна система решаването на едно дело обикновено продължава много по-дълго, понякога години”; Al-Monitor, *Tribal Courts Rule Palestine with Unforgiving Traditions*, 19 October 2021, <https://bit.ly/3nZkl5r>.

¹⁰⁰ „За да се намали напрежението в общността и да се възстанови редът, племенните съдии (или мъже на помирението, както обикновено ги наричат) може да наложат колективно наказание, като наредят *jalwa* или изгонването на цели семейства, включително жени и деца, от селото или града за определено време, което обикновено се превръща в постоянно разселване;“ Ammar Dwaik, *Tribal Justice and Rule of Law in Palestine*, in: *This Week in Palestine*, Issue 282, September 2021, <https://bit.ly/3p4NbWN>. Вж. също Al-Monitor, *Tribal Courts Rule Palestine with Unforgiving Traditions*, 19 October 2021, <https://bit.ly/3nZkl5r>; Al Jazeera, *‘Tribal Justice’ in Palestine Outflanks Official Legal System*, 25 January 2021, <https://aje.io/jbnvq>.

¹⁰¹ *Furat al-dam* е „стара племенна традиция, която позволява семейството на жертвата на убийството да безчинства в собствеността на семейството на предполагаемия убиец за срок от три дена, без никаква наказателна отговорност или последствия”; Ammar Dwaik, *Tribal Justice and Rule of Law in Palestine*, in: *This Week in Palestine*, Issue 282, September 2021, <https://bit.ly/3p4NbWN>. Вж. също Al-Monitor, *Tribal Courts Rule Palestine with Unforgiving Traditions*, 19 October 2021, <https://bit.ly/3nZkl5r>; Al Jazeera, *‘Tribal Justice’ in Palestine Outflanks Official Legal System*, 25 January 2021, <https://aje.io/jbnvq>.

¹⁰² Al Jazeera, *‘Tribal Justice’ in Palestine Outflanks Official Legal System*, 25 January 2021, <https://aje.io/jbnvq>. Например, след изнасилване жената или момичето може да бъде принудена да се омъжи за извършителя; Tahiri Justice Center, *Forced Marriage Overseas: The Palestinian Territories*, 2021, <https://bit.ly/3GcGglt>. „Повечето свързани с насилие проблеми, които имат жени и момичета, се решават от неформалната съдебна система. По-специално, (...) преобладават следните: сгодяване, семеен конфликт/спор, развод, наследство, издръжка, настояничество, особено за момичета, домашно насилие срещу жени, омъжени (интимно насилие от партньора) или неомъжени (често от мъже роднини в семейството) и убийства на честта”; Terre des Hommes, *Status Report on Community-Based Alternative Dispute Resolution Mechanisms and Practices Pertaining Violence Against Women and Girls*, 2019, <https://bit.ly/3d3BtG4>, p. 4.

¹⁰³ PCHR, *Two Killed in Family Dispute in Qalqilya*, 1 July 2021, <https://bit.ly/3HnHWcQ>; Mezan, *Al Mezan Regrets the Tragic Loss of Life Resulting from a Violent Family Dispute, and Calls for Effective Gun Control*, 10 March 2021, <https://bit.ly/3FTMM01>; Al Mezan, *Al Mezan Condemns the Escalating Violence Between Disputing Families in Gaza, and Calls on Local Authorities to Uphold the Rule of Law*, 26 September 2020, <https://bit.ly/3oc8QNa>.

¹⁰⁴ Блокадата превърна „От общество с ниски доходи и със скромни, но засилващи се експортни връзки с регионалната и международната икономика Газа се е превърнала в мизерно гето с опустошена икономика и сриваща се система на социални услуги. През 2012 г. Обединените нации не бяха сигурни дали при това положение Газа все още може да се обитава до 2020 г. В следващ доклад през 2017 г. Обединените нации установяват, че животът в Газа се влошава дори по-бързо, отколкото се е очаквало“. И по-нататък, в резултат от блокадата „Газа продължава устойчиво да губи развитието си“; Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Специалния докладчик за ситуацията с правата на човека, 22 дек. 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2034310.html, параграфи 53-54, 61.

¹⁰⁵ „(...) Колективното наказване от Израел на цивилното население на Газа (...) е довело до враждебни за човешкия живот условия поради недостига на жилища, питейна вода и електричество и липсата на достъп до основни лекарства и здравни грижи, храна, материална база за образование и строителни материали“; Amnesty International, *Апартейда на Израел срещу палестинците*, 1 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3rgQQ65>, с. 27. „Газа през 2020 г. не предлага условия за живот, които отговарят на международните стандарти за правата на човека, включително правото на развитие“; UNSCO, *Paper to the Ad-Hoc Liaison Committee 2 June 2020: Office of the United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process*, 2 June 2020, <https://bit.ly/3F4we5O>, p. 11. „Икономическия упадък в Газа се отразява пагубно на жизнения стандарт, като реалният доход на глава от населението съществено е спаднал през последните три десетилетия“; World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, параграфи

жителите от „достъп до подходящи жилища, образование, водоснабдяване и канализация“,¹⁰⁶ което се добавя към постоянните враждебни действия,¹⁰⁷ както и поради продължаващото политическо разделение в палестинската общност.¹⁰⁸ Тези припокриващи се проблеми, задълбочени от пандемията с Ковид-19,¹⁰⁹ са довели до „съществено влошаване“ на хуманитарната ситуация през 2021 г.¹¹⁰

Бедност, безработица и продоволствена несигурност

20. Сведенията показват, че безработицата в Газа е сред най-високите в света, като половината от работната сила е безработна.¹¹¹ Според Световната организация по труда „безработицата сред жените и младежите се доближава до абсолютни нива“.¹¹²
21. През 2020 г. нивото на бедност в Газа е 57 процента и според Световната банка след конфликта през май 2021 г. е достигнало 59,3 процента.¹¹³ В резултат от високите нива на безработица и бедност и ескалацията на враждебните действия през май 2021 г. 62 процента от населението на Газа е стигнало до състояние на продоволствена несигурност.¹¹⁴ През 2021 г. има рязко

39-40. Вж. също Gisha, *Trading in the Dark*, 6 October 2021, <https://bit.ly/3qL9KCf>; Световна здравна организация (СЗО), *Здравни условия в Окупираната палестинска територия, включително Източен Йерусалим, и в окупираните сирийски Голански възвишения: Доклад на Генералния секретар*, A74/22, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3mVrFTc> (по-нататък: СЗО, *Здравни условия в Окупираната палестинска територия*, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3mVrFTc>), параграф 35.

¹⁰⁶ Общо събрание на ООН, *Доклад на Специалната комисия*, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 15. За блокадата като форма на „колективно наказание“ в нарушение на международното хуманитарно право, вж. по-горе бележка 40.

¹⁰⁷ След враждебните действия през май 2021 г., „бедността и безработицата – основните двигатели на продоволствена несигурност в Палестина – са достигнали най-високото ниво: в Газа почти седем от десет души са бедни, половината от работоспособното население е без работа и седем от десет домакинства живеят в продоволствена несигурност“; WFP, *Gaza Emergency Food Security Assessment Following the Escalation of Hostilities and Unrest in the State of Palestine in May 2021*, June 2021, www.ecoi.net/en/document/2054664.html, p. 2.

¹⁰⁸ Вж. по-горе параграф 7 („Въведение“).

¹⁰⁹ World Bank et al., *Gaza Rapid Damage and Needs Assessment*, 6 July 2021, <https://bit.ly/3AXu3yL>, pp. 25, 31; World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee (2021)*, 23 February 2021, <https://bit.ly/3kG13pm>, p. 5.

¹¹⁰ UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, p. 9.

¹¹¹ През третото тримесечие на 2021 г. безработицата в Газа е 50,2% (в сравнение с 14,7% на Западния бряг), според тримесечния доклад за безработицата на PCBS. При жените процентът на безработица е 68,6% (в сравнение с 44,6% при мъжете). Процентът на безработица сред младежите (15-29 години) е достигнал повече от 70% (87,2% при жените 65% при мъжете). Процентът служители в частния сектор, които получават възнаграждение, чийто размер е по-нисък от минималната работна заплата, е нараснал от 80% на 83% от второто до третото тримесечие на 2021 г. (в сравнение със 7% на Западния бряг); PCBS, *Проучване за работната сила (юли-септември 2021 г.) (Q3/2021)*, 8 ноември 2021 г., <https://bit.ly/3klF68H>, с. 8, 12, 17. Според Gisha реалният процента на безработицата е дори по-висок от този, който съобщава PCBS: „От началото на 2019 г. PCBS не отчита в общите бройки безработни лица, които са се отказали да търсят работа поради липса на възможности в“; Gisha, *Gaza Unemployment Rate Soars to 50.2% in Months Following May Escalation*, 13 December 2021, <https://bit.ly/33NR37q>.

¹¹² МОТ, *Положението на работниците в окупираните арабски територии*, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3rtazzT>, параграф 144. „Отчаянието е особено силно изразено сред жените и младежите, при които има нов съществен спад в процента заетост и броят на безработните далеч надвишава този на заетите. Много жители на Газа сякаш са напуснали пазара на труда и са загубили надежда, че ще намерят спасителната работа“; Международна организация по труда (МОТ), *Положението на работниците в окупираните арабски територии: Доклад на Генералния секретар/Апендикс/2021 г.*, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3rtazzT> (по-нататък: МОТ, *Положението на работниците в окупираните арабски територии*, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3rtazzT>), параграф 19. Вж. също UNSCO, *Report to the Ad-Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3HvFWPT>, p. 4; UNRWA, *Statement by UNRWA Commissioner-General, Mr Philippe Lazzarini, to the UN General Assembly's Fourth Committee*, 5 October 2021, <https://bit.ly/30rDKbp>; Общо събрание на ООН, *Доклад на Специалната комисия*, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 53.

¹¹³ „Увеличението е с „2,3 процентни пункта по-високо, отколкото при пика на Ковид-19 през 2020 г. и представлява нарастване с 16,3 процентни пункта над стойностите от 2016-2017 г.“; World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3tz2Ykx>, p. 4.

¹¹⁴ ОСНА, *Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г.*, дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 19; World Bank et al., *Gaza Rapid Damage and Needs Assessment*, 6 July 2021, <https://bit.ly/3AXu3yL>, p. 50. Според проучване за 2020 г. тежката и умерена

повишение на цените на основни стоки.¹¹⁵ Много хора в Газа прибягват до вредни стратегии за оцеляване, включително консумиране на храна с по-ниско качество, натрупване на дългове за закупуване на храна и вземане на храна назаем.¹¹⁶

22. Голям брой палестинци в Газа са зависими от хуманитарна помощ.¹¹⁷ Разчетите на ООН показват, че хуманитарна помощ през 2022 г. е нужна за 1,3 милиона души или 63 процента от населението в Газа.¹¹⁸ Сред тези, които се считат за особено уязвими, са *„хората, които живот под линията на бедност; палестински бежанци, които живеят в бежански лагери; палестински бежанци, които живеят извън бежански лагери; хора, чийто подслон е повреден след последната ескалация; домакинства, оглавявани от жени; малки фермери; хора с увреждания; и вътрешно разселени лица.“*¹¹⁹

23. Препитанието на много фермери, които вече са под натиск заради блокадата, е засегнато още повече от враждебните действия през май 2021 г., в това число поради увреждане на земеделски земи, разрушаване на активи и инфраструктура, както и недостиг на фураж.¹²⁰ В резултат от затварянето на границите и ограниченията върху износа на продукти от Газа, налагани от Израел, има икономически загуби.¹²¹ Фермерите не могат да достигнат до земеделски земи, които са в

продоволствена несигурност е достигнала 57,1% за не-бежанските домакинства и 67% за бежанските домакинства в Газа. Установено е, че „всички детерминанти за продоволствената несигурност показват лоши и влошаващи се условия за домакинствата, което е видно от повсеместната и засилваща се продоволствена несигурност“; Food Security Cluster/Government of the State of Palestine/WFP, *Социалноикономическо проучване и проучване за продоволствената несигурност за 2020 г.: Държавата Палестина*, 23 дек. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066168.html, с. 5, 13, 16.

¹¹⁵ Според WFP цените на някои основни храни са се увеличили от януари 2021 г. до януари 2022 г.: цените на пшеничното брашно, лещата, царевичното масло, трапезната сол и домати са нараснали, съответно, с 12,1%, 10,1%, 31,5%, 28,6% и 81,8%. За същия период цената на най-добрия бензин е нараснала с 14,5%. Конфликтът в Украйна „се очаква да има пряко отражение върху доставките за Палестина, което ще накара палестинските вносители да намерят заместители, за да запълнят недостига на доставки, което вероятно ще повиши цената на пшеницата“; WFP, *WFP Palestine Monthly Market Dashboard: January 2022*, 7 March 2022, <https://bit.ly/3i67mRf> (and earlier WFP reports). Вж. също *The New Arab, Palestinians in Gaza Strip Hit by Surging Food, Fuel Prices amid Devastating Israeli Siege*, 7 March 2022, <https://bit.ly/34ruwOE>; Mondoweiss, *‘I Was Shocked at the Prices,’ Inflation Causes Hikes at Gaza’s Markets*, 7 December 2021, <https://bit.ly/3dwdO1z>.

¹¹⁶ ОЧА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 19. „38 процента от семействата в Газа консумират по-малко предпочитана храна или храна с по-ниско качество, 19 процента купуват храна на кредит и 18 процента взимат хранителни продукти назаем или разчитат на помощ от роднини или приятели“. И по-нататък: „В ивицата Газа 79 процента от домакинствата, оглавявани от жени; 80 от домакинствата, оглавявани от мъже, споделиха, че продоволствената помощ от WFP частично покрива хранителните им потребности. Но 21 от домакинствата, оглавявани от жени, и от домакинствата, оглавявани от мъже, споделиха, че продоволствената помощ не посреща потребностите им, и поискаха завишаване на стойността на ваучера, за да покрият всички продоволствени нужди“; WFP, *WFP Palestine Country Brief: November 2021*, 24 December 2021, <https://bit.ly/3nzTcL7>, p. 2.

¹¹⁷ В Газа 17% от домакинствата посочиха, че хуманитарната помощ е основният им източник на доходи; ОЧА, *Humanitarian Response Plan: oPT*, December 2021, <https://bit.ly/325R2LF>, с. 11, 18. Вж. също UNRWA, *Annual Operational Report: 2020*, 10 August 2021, <https://bit.ly/3my1KAX>, p. 75.

¹¹⁸ От тях един милион са получавали някаква форма на помощ през 2022 г.; ОЧА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, pp. 4, 24.

¹¹⁹ *Ibid.*, p. 16; WFP, *WFP Palestine Country Brief: November 2021*, 24 December 2021, <https://bit.ly/3nzTcL7>.

¹²⁰ Food and Agriculture Organization (FAO), *FAO Provides Emergency Assistance to Safeguard Food Security and Livelihoods of Vulnerable Farmers and Herders in the Gaza Strip*, 21 June 2021, <https://bit.ly/3ltbih5>; ОЧА, *Flash Appeal*, 27 May 2021, <https://bit.ly/3CWTEZh>, p. 13. Вж. също Al Mezan, *Fact Sheet: Israel’s Bombing of the Khudair Group’s Warehouse in North Gaza*, 28 November 2021, <https://bit.ly/3E0Quoh>; ОЧА, *Situation Report No. 10*, 14 October 2021, www.ecoi.net/en/document/2062247.htm, p. 9.

¹²¹ ОЧА, *Gaza after the May Escalation*, 3 November 2021, <https://bit.ly/3qABV6Q>; Middle East Eye, *Dangerous Tomatoes: Gaza Farmers Decry Israeli Restrictions on Export of Lucrative Crop*, 12 October 2021, <https://bit.ly/3DifZ3L>; Agence France Presse (AFP), *Exports Resume from Gaza as Israel Eases Blockade*, 21 June 2021 <https://bit.ly/30zsy1>; Gisha, *Heavy Losses for Gaza Farmers. Price of Cement Jumps by 27%*, 30 May 2021, <https://bit.ly/3D2yPf9>.

близост до периметровата ограда,¹²² а тези, които доближат „буферната зона“, рискуват да стрелят по тях.¹²³

24. Израел вече редовно ограничава достъпа до морето, съответно до риболовните води,¹²⁴ по време на и след враждебните действия през май 2021 г.¹²⁵ По време на изготвянето на Позицията достъпът до морето продължава да е ограничен.¹²⁶ Организации на ООН и правозащитни организации описват произволното затваряне и ограниченията на достъпа до риболовната зона на Газа като форма на „колективно наказание“.¹²⁷ Редовно има съобщения за инциденти с рибари, чиито лодки се повреждат или конфискуват, или които са подложени на обстрел или арест.¹²⁸

Здравеопазване

25. Системата на здравеопазване на Газа е в тежко състояние поради продължаващите блокади и периодичните враждебни действия, поради която тя е лошо оборудвана и не може да посрещне здравните нужди на населението,¹²⁹ особено във времена на криза като тези през май 2021 г. и

¹²² „Според правозащитни организации „буферната зона“ се простира на разстояние между 300 м и 1 500 м от оградата и покрива общо 62 км² площ или прикл. 17% от общата площ на ивицата Газа. Тя обхваща 35% от земеделската земя в Газа. Същевременно ограничената за достъп морска зона обхваща 85% от риболовните й води. (...) Според разчетите 17 000 души, включително 111 000 фермери, вече нямат достъп до земеделските си земи в „буферната зона“; Amnesty International, *Апартейдът на Израел срещу палестинците*, 1 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3rgQQ65>, с. 24, 28. Вж. също ОЧНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNMrr>, с. 8; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Специалния докладчик за ситуацията с правата на човека, 22 дек. 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2034310.html, параграф 64.

¹²³ „(...) Израелските власти продължиха да налагат ограничения, включително чрез използването на сила, за която има сведения, че често е прекомерна, върху едностранно обявените „райони с ограничен достъп“ по земя по протежение на оградата и крайбрежието“; Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Върховния комисар на ООН за правата на човека, 18 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3KYR0pM>, параграф 44. Вж. също Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>; HRW, *Израелските власти и престъпленията на апартейд и преследване*, април 2021 г., www.ecoi.net/de/dokument/2050343.html.

¹²⁴ „Липсата на достъп до достатъчно риболовни води засяга 65 000 жители на Газа и е довело до обедняването на 90 процента от рибарите“; Amnesty International, *Апартейдът на Израел срещу палестинците*, 1 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3rgQQ65>, с. 28. Вж. също Gisha, *Gaza Up Close*, 1 септ. 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>.

¹²⁵ ОЧНА, *Flash Appeal*, 27 May 2021, <https://bit.ly/3CWTEZh>, pp. 7, 13.

¹²⁶ По време на изготвянето на позицията риболовната зона се простира до 15 морски мили. ООН призова за разширяване до 20 морски мили в съответствие със споразуменията от Осло. Израелското правителство редовно ограничава или разширява риболовната зона в зависимост от ситуацията със сигурността. Например, през юли 2021 г. риболовната зона бе намалена на 6 морски мили, след като Хамас пусна запалителни балони от Газа към Израел; ОЧНА, *Доклад за ситуацията № 10*, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm, с. 8; Al Jazeera, *Israeli Blockade on Gaza Eases, but Residents Are not Hopeful*, 12 September 2021, <https://aje.io/edwafv>; ОЧНА, *Окупираната палестинска територия: Доклад за закрила на гражданите лица | 13-26 юли 202 г.*, 30 юли 2021 г., <https://bit.ly/3ixVrwb>, с. 2; Al Jazeera, *Israel Halves Gaza Fishing Zone over Incendiary Balloon Fires*, 25 July 2021, <https://aje.io/ebdsvj>; Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Специалния докладчик за ситуацията с правата на човека, 22 дек. 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2034310.html, параграф 63.

¹²⁷ Al Mezan, *Israel's Arbitrary Closure of Gaza Fishing Zone is a Form of Collective Punishment: Al Mezan Condemns the Act and Warns of Further Deterioration in Humanitarian Conditions*, 27 April 2021, <https://bit.ly/3EVnVcc>; Gisha, *Israel Reduces Gaza's "Fishing Zone" again in Act of Collective Punishment*, 6 February 2020, <https://bit.ly/3oc09D9>; Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на Специалния докладчик за ситуацията с правата на човека, 22 дек. 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2034310.html, параграф 63; Общо събрание на ООН, *Израелски практики, засягащи правата на човека на палестинския народ в Окупираната палестинска територия, включително Източен Йерусалим* Доклад на Генералния секретар, A/72/565, 1 ноември 2017 г., <https://bit.ly/3FIHvrz>, параграф 35.

¹²⁸ Вж. по-горе параграф 8 („Нарушения на международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право“).

¹²⁹ „Специалната комисия подчертава, че 54-годишната окупация сама по себе си е имала пагубен ефект върху правата на палестинците, особено по отношение на правото на подобаващо здравеопазване (...)“; Общо събрание на ООН, Доклад на Специалната комисия, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 29. „Блокадата (...) пречеше на преминаването на оборудване, лекарства и диагностични материали, при което се влошава диагностицирането и лечението“; Abed Y, Shaheen A and Abedrabbo A, *Variations in COVID-19 Spread and Control Measures in the Palestinian Territories*, in: *Frontiers in Public Health* 9:736005, 25 August 2021, <https://bit.ly/32TvYIU>. Вж. също PCHR, *Israel Bans Import of Medical Devices into Gaza Strip Hospitals*, 30 January 2022, <https://bit.ly/3sTodvn>; Al Mezan, *Al Mezan Calls for an International*

пандемията с Ковид-19.¹³⁰ В резултат от враждебните действия през май 2021 г. са нанесени щети на 33 болници и заведения за доболнична помощ¹³¹ и има ранени или убити здравни работници, като същевременно здравната система е трябвало да се справи с неотложните нужди на повече от 2 000 ранени.¹³²

26. Системата на здравеопазване се бори с недостига на специализирани професионалисти¹³³ и постоянния недостиг на основни лекарства, медицински консумативи и медицинско и диагностично оборудване.¹³⁴ Според СЗО през 2021 г. месечните разходи на Централната аптека

Intervention to End Israel's Restrictions on the Entry of Medical Equipment and Supplies into Gaza, 27 October 2021, <https://bit.ly/3FlwA1R>; Washington Post, *Gaza Struggles with Twin Health Crises of War Injuries and Feared Coronavirus Surge*, 22 May 2021, <https://wapo.st/3EZ90xU>; Gisha, *One Year of "Coronavirus Closure" at Erez Crossing*, 18 March 2021, <https://bit.ly/304DIWG>. За ограниченията на изхода, налагани от Израел, които силно ограничават възможността хората да потърсят медицинска помощ извън Газа вж. по-долу параграф. 29.

¹³⁰ The Lancet, *An Acute-on-Chronic Health Crisis in Gaza*, 19 May 2021, [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)01158-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)01158-2); International Commission of Jurists (ICJ), *Under Occupation: Unprotected and Unvaccinated*, October 2021, <https://bit.ly/3CqC6bV>; MAP, *Gaza Faces COVID-19 Surge amid Violence and Worsening Blockade*, 24 August 2021, <https://bit.ly/3xOPuOI>; ELRHA, *Research Snapshot: COVID-19 in Gaza*, 11 August 2021, <https://bit.ly/3o92or1>, p. 1; UNRWA, *UNRWA Health Department Annual Report 2020*, 25 May 2021, <https://bit.ly/3ovEB33>, p. 22. Към 28 февр. 2022 г. в Газа са регистрирани повече от 1 900 смъртни случая, свързани с Ковид-19, като напълно ваксинирани са 32,5% от населението над 12-годишна възраст (сравнено с 61,8% на Западния бряг); СЗО, *Месечен доклад за ситуацията с Ковид-19 (февр. 2022 г.)*, 10 март 2022 г., <https://bit.ly/3N8k7J5>. „(...) недостатъчните количества ваксини и колебанията на населението доведоха до бавно изпълнение [на националната програма за ваксинация]“; UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, с. 14. Освен това враждебните действия през май 2021 г. а предизвикаха временно прекъсване на ответните мерки за Ковид-19 и забавиха ваксинацията срещу Ковид-19; Общо събрание на ООН, *Доклад на Специалната комисия*, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграфи 36-37; WHO, *Health Cluster Bulletin (1- April-2021 to 30-June-2021)*, 18 August 2021, <https://bit.ly/3FC7Zvl>, pp. 1-2. Вж. също Общо събрание на ООН, *Доклад на Специалната комисия*, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 37.

¹³¹ ОСНА, *Доклад за ситуацията № 10*, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm, с. 2. Сред повредените центрове за доболнична помощ е единствената лаборатория за тестване за Ковид-19 в Газа. Според разчетите на RDNA общият размер на щетите в резултат от враждебните действия през 2021 г. върху здравеопазването е между 25 и 35 млн. щ.д. World Bank et al., *Gaza Rapid Damage and Needs Assessment*, 6 July 2021, <https://bit.ly/3AXu3yL>, p. 39.

¹³² Служба на Върховния комисар за правата на човека (ОНЧР), *Ескалацията Газа-Израел: Сега да се сложи край на насилието, след това да се работи за прекратяване на окупацията*, казват експерти на ООН, 18 май 2021 г., <https://bit.ly/3DaXXA6>. „Специалната комисия [за разследване на израелските практики, засягащи правата на човека на палестинците и други араби в окупираните територии] е особено загрижена по отношение на информацията, получена за щетите на здравните заведения в Газа след ескалацията на враждебните действия през май 2021 г., като отбелязва, че при 40 различни инцидента са нанесени щети на 38 здравни заведения. (...) Комисията е разтревожена, че при израелски въздушни удари са разрушени жизненоважни пътища, водещи до болници (което сериозно е възпрепятствало работата на парамедиците и спасителните екипи), че при израелско въздушно нападение над Газа е разрушена клиника, в която се намира основната лаборатория за тестване за Ковид-19“; Общо събрание на ООН, *Доклад на Специалната комисия*, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 37. „Има сведения и за пострадали сред здравни работници, като 42 медици имат наранявания в резултат от насилие“; World Bank et al., *Gaza Rapid Damage and Needs Assessment*, 6 July 2021, <https://bit.ly/3AXu3yL>, pp. 39-40. Вж. също UN News, *Staggering Health Needs Emerge in Gaza, Following Israel-Hamas Conflict*, 2 June 2021, <https://bit.ly/3GbTRJa>.

¹³³ „(...) има критичен недостиг на човешки ресурси, който засяга определени медицински и хирургически специалности, включително нефрология, патология, неврология и неврохирургия. Този недостиг и липса на медикаменти, доставки и специалности се добавят към липсата на някои медицински апаратури като радиотерапия и водят до насочване на пациентите към доставчици извън системата на Министерството на здравеопазването, повечето от които са в окупираната палестинска територия, за която все още се изисква издадено от Израел разрешение за преминаване на израелското КПП Ерез“; СЗО, *Здравни условия в Окупираната палестинска територия*, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3mVrFTc>, параграф 15. Вж. също Al Jazeera, *'Huge Loss': Experienced Gaza Doctors Killed in Israeli Attacks*, 17 May 2021, <https://aje.io/p8ah8>; B'Tselem, *Since Pandemic, Has Israel Allowed Almost no Palestinians out of Gaza for Medical Treatment*, 3 May 2021, <https://bit.ly/3omxvhc>.

¹³⁴ Според Министерството на здравеопазването в Газа „Медицинският комплекс ал-Шифа има 8 мобилни рентгена, 4 от които не работят добре, докато в комплекса Насер 3 общо 5-те рентгена вече са повредени. В Европейската болница в Газа 3-те рентгена, освен скенера и ЯМР, не работят добре. Това оборудване е от решаващо значение за диагностицирането на пациенти с онкологични заболявания, удар, а респираторното е важно за пациентите в интензивните отделения. Пациентите с бъбречна недостатъчност, които страдат поради влошаване на апаратите за хемодиализа, също се борят за живота си“; Palestinian Ministry of Health, *MOH-Gaza: The Israeli Occupation Deprives Gaza Patients of Their Right to Treatment by Denying Medical Diagnostic Devices from Entering the Strip*, 5 January 2022, <https://bit.ly/3gg9qoM>. „(...) например, животът на около хиляда пациенти, диагностицирани с кръвни заболявания и бъбречна недостатъчност, е още по-застрашен след като изчерпането на Еритропоиетин.“ Освен това поради прекомерното използване и продължаващите ограничения върху вноса на резервни части, медицинска апаратура като рентгени не работят; Al Mezan, *Al Mezan Calls for an International Intervention to End Israel's Restrictions on the Entry of*

на Газа за Министерството на здравеопазването показват, че в запас има по-малко от месечната доставка за 41 процента от основните лекарства и 27 процента от основните медицински консултанти. СЗО съобщава също така за липса на специализирани лечения като радиотерапия, ЯМР и присаждане на костен мозък, както и на оборудване за извършване на някои процедури, напр., такива, свързани с неврохирургията.¹³⁵ Хроничните и продължителни спирания на тока засягат още повече функционирането на здравната система.¹³⁶

27. Дефицитите в здравеопазването означават, че на повече от 100 000 души с незаразни заболявания се оказва ограничена помощ, което засяга по-специално тези, които имат ракови заболявания, диабет и сърдечносъдови заболявания.¹³⁷
28. Продължава да е висока степента на разпространение на проблемите с психичното здраве, тъй като населението дълго време е изложено на насилие и много хора в Газа се борят с множество травми.¹³⁸ Наличните услуги за психично здраве и психо-социални проблеми са недостатъчни, което се дължи и на сериозния недостиг на специалисти и медикаменти.¹³⁹
29. Пациенти, нуждаещи се от медицинско лечение, което не се предлага в Газа, зависят от сложен механизъм за направления към Западния бряг, Израел или Йордания.¹⁴⁰ Издаването на

Medical Equipment and Supplies into Gaza, 27 October 2021, <https://bit.ly/3FlwA1R>. Вж. също Middle East Monitor, *The Healthcare Crisis in Gaza Demands Immediate Action to Alleviate Unnecessary Suffering*, 9 February 2022, <https://bit.ly/3GHhDNg>; Xinhua, *Palestinian Kidney Patients in Gaza Suffer from Lack of Medicines*, 16 November 2021, <https://bit.ly/3ozzC1g>; UNGA, *Report of the Secretary-General*, 20 September 2021, www.ecoi.net/en/document/2062311.html, para. 44; Al-Monitor, *Concerns Grow in Gaza over New Coronavirus Wave*, 15 August 2021, <https://bit.ly/3BKJmVb>; Al Jazeera, *Reluctance and Distrust Define Vaccine Attitudes in Gaza*, 23 July 2021, <https://aje.io/x7q5pr>; The National, *Medication and Medical Staff Shortages Cause Surge in Gaza Covid Deaths*, 21 April 2021, <https://bit.ly/3atx1iW>; Middle East Eye, *Shortage of Medicine in Gaza's Hospitals*, 15 April 2021, <https://bit.ly/3n5vDKv>.

¹³⁵ Информация, предоставена от СЗО, 28 януари 2022 г. (документирана имейл комуникация с ВКБООН). Вж. също WHO, *Health Cluster Bulletin (1-October-2021 to 31-December-2021)*, 1 February 2022, <https://bit.ly/32WfAr6>, p. 1.

¹³⁶ „Често оборудването е остаряло или недостатъчно – това в съчетание с факта, че в Газа е опасно ниско снабдяването както с електричество, така и с гориво, необходимо за изпомпване на вода и за генераторите“; The New Humanitarian, *‘I’ve never Seen Scenes as Ugly’: Treating Gaza’s Wounded*, 19 May 2021, www.ecoi.net/en/document/2051911.html. Вж. също параграф 37 („Електричество“).

¹³⁷ ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 38. „Ограничената наличност на специалисти и съвременни технологии, необходими за лечението на незаразни болести, в Газа води до засилване на търсенето за направления извън Газа за сложните случаи, особено онкологични заболявания“; WHO, *Health Cluster Bulletin (1-October-2021 to 31-December-2021)*, 1 February 2022, <https://bit.ly/32WfAr6>, с. 7. Газа има най-високата смъртност при пациенти с незаразни болести в петте области на действие на UNRWA: „Това ниво се дължи най-вече на два фактора (...): липсата на съвременно лечение в болниците и наличието на малко интензивни отделения UNRWA, Годишен доклад на здравния отдел на UNRWA за 2020 г., 25 май 2021 г., <https://bit.ly/3ovEB33>, с. 29.

¹³⁸ UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, с. 6. „Значителна част от палестинското общество всички уязвими групи са травмирани, особено жени, деца и младежи“; ОСНА, *Humanitarian Response Plan: oPT*, December 2021, <https://bit.ly/325R2LF>, p. 17. Вж. също по-долу параграф 15 („Деца“).

¹³⁹ „В Газа понастоящем има само 92 обучени психо-социални консултанти. Това означава около 7 350 деца на един консултант, което далеч не задоволява нуждите“; ОСНА, *Gaza after the May Escalation*, 3 November 2021, <https://bit.ly/3qABV6Q>.

¹⁴⁰ През ноември 2021 г. най-търсените специалности за насочване за здравни услуги извън Газа са „онкология (35%); кардиология (13%); хематология (10%); офталмология (9%); и педиатрия (6%)“. Останалите 27% молби са за 24 други специалности“; СЗО, *Достъп до здравеопазване: Пречки за пациентите в Окупиранията палестинска територия, ноември 2021 г.*, 6 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2067183.html (по-нататък: СЗО, *Пречки за пациентите: ноември 2021 г.*, 6 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2067183.html), с. 2. „В Газа няма услуги за радиотерапия и някои лечения за химиотерапия не са налични на местно ниво“; MAP, *How Restrictions on Gaza Are a Matter of Life and Death for Breast Cancer Patients*, 20 October 2021, <https://bit.ly/3kFFqFr>. „В Газа не са налични много съоръжения за диагностика и лечение на онкологични заболявания, включително PET скенер и радиотерапия, което в голяма степен се дължи на дългогодишната блокада на Газа от Израел, поради която няма внос на стоки с „двойна употреба.““; BMJ Global Health, *Challenges in Accessing Care for Palestinian Cancer Patients in Gaza During the COVID-19 Crisis*, 4 July 2021, <https://go.shr.lc/36cb47b>. „Много пациенти, които са в хронично или остро състояние, изискващо направление в болници извън Газа, се нуждаят от разрешение за излизане от израелските власти“; World Bank et al., *Gaza Rapid Damage and Needs Assessment*, 6 July 2021, <https://bit.ly/3AXu3yL>, с. 40. „Почти една трета от молбите са от онкологични пациенти; други се нуждаят от специализирана хирургия, образна диагностика, кардиология или други услуги, които не са налични в Газа.

разрешения от Израел на палестинци за напускане на Газа по медицински причини през контролираното от Израел КПП Ерез (на арабски Байт Ханун) е много ограничително през последните години и израелската политика „на практика забранява на значителна част от двата милиона жители на Газа да получат разрешение за излизане по медицински причини“¹⁴¹ По молбите редовно има голямо забавяне или отказ, в резултат от което пациенти не получават своевременно изключително важно или животоспасяващо лечение.¹⁴² Лица с дългогодишни медицински нужди трябва да подават молба за ново разрешение за напускане на Газа за всяко назначено лечение.¹⁴³ Положението е влошено от временното затваряне на КПП Ерез в отговор на пандемията с Ковид-19 (от март 2020 г. до началото на февруари 2021 г.)¹⁴⁴ и на враждебните действия през май 2021 г. (като ограниченията върху движението продължават след споразумението за спиране на огъня), както и от забавянния поради временното спиране на прилагането на споразумението за сигурност на Палестинската власт с Израел между май и ноември 2020 г.¹⁴⁵

Като цяло тази група пациенти са много болни, като вероятността да преживеят шест месеца след първата молба е по-малко от 90%; WHO, *Patients in the Gaza Strip Unable to Obtain Israeli-Issued Permits to Access the Healthcare*, June 2020, <https://bit.ly/3omwN3w>. Вж. също PCHR, *In Light of Complete and Unprecedented Closure of Gaza Strip, PCHR Obtains Travel Permit for Treating Man Injured Upon Petition Filed to Court*, 13 June 2021, <https://bit.ly/3Dsgecl>; Washington Post, *Cancer Patients, other Ill Gazans Await Israel's Permission to Leave for Treatments*, 24 May 2021, <https://wapo.st/3qC9oxG>; Isabel Roemer / Faculty of the School of Nursing and Health Studies of Georgetown University, *Breast Cancer in the Gaza Strip: The Impact of the Medical Permit Regime on Public Health*, 21 May 2021, <https://bit.ly/3rghCvh>, p.33.

¹⁴¹ Общо събрание на ООН, Доклад на Специалната комисия, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, para. 40. Вж. също PCHR, *The Situation of Cancer Patients in the Gaza Strip*, 10 November 2020, <https://bit.ly/3nnB7QJ>, p. 14; WHO, *Health Conditions in the Occupied Palestinian Territory, Including East Jerusalem, and in the Occupied Syrian Golan: Report by the Director-General*, A73/15, 5 November 2020, <https://bit.ly/31KrF1i>, para. 23.

¹⁴² „Практиката на Израел да забавя издаването на разрешения за излизане, докато мине датата на определения преглед, се случва редовно на пациентите в Газа, които впоследствие се оплакват от влошаване на здравословното си състояние и шансовете им за оздравяване намаляват. Документацията на Ал Мезан показва, че през периода 2017-2021 г. 63 пациенти, включително 8 деца и 22 жени, са починали, след като израелските власти са им отказали достъп до болници и здравни грижи извън ивицата Газа“; Al Mezan, *The International Community Must Demand that Israel Lifts Restrictions on Palestinian Patient Access to Hospitals and Medical Care Outside Gaza*, 13 January 2022, <https://bit.ly/3fYnwLb>. „Пречките през достъпа на пациентите до здравни грижи посредством отказ или забавяне на издаването на разрешение оказва съществено въздействие върху смъртността при онкологичните пациенти, които са се нуждаели от химиотерапия, радиотерапия или и двете през 2017-2021 г.“; Benjamin Bouquet et al., *Survival Analysis for Patients with Cancer in Gaza Applying for Israeli Permits to Exit the Gaza Strip for Health Care: A Retrospective Cohort Study of Patients from 2008 to 2017*, in: *The Lancet*, Vol. 398 / Suppl. 1, July 2021, [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)01506-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)01506-3), p. S20. See also, MAP, *How Restrictions on Gaza Are a Matter of Life and Death for Breast Cancer Patients*, 20 October 2021, <https://bit.ly/3kFFqFr>; B'Tselem, *Since Pandemic, Has Israel Allowed Almost no Palestinians out of Gaza for Medical Treatment*, 3 May 2021, <https://bit.ly/3omxvhc>; DCIP, *Waiting for an Exit Permit that never Comes*, 21 March 2021, <https://bit.ly/3FbW07y>, и по-долу параграфи 51 и 53 („Ограничения върху излизането от и влизането в ивицата Газа: КПП Ерез“).

¹⁴³ ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 17.

¹⁴⁴ „През март 2020 г. Израел обяви, че ще намали още повече и без това малкия брой хора, които получават разрешение за излизане от Газа по медицински причини. С напредването на пандемията Израел отмени някои от ограниченията за движение, наложени на Западния бряг (...), но остават в сила ограниченията върху Газа“; Общо събрание на ООН, *Ситуацията с правата на човека в палестинските територии, окупирани от 1967 г.*, 22 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2065165.html, параграф. 15. Освен това де факто управлението наложи задължителна карантина в определени за целта места за всички пристигащи в Газа от 15 март до 14 ноември 2020 г.; СЗО, *Здравни условия в Окупираната палестинска територия*, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3mVrFTc>, параграф 24. Вж. също Общо събрание на ООН, Доклад на Генералния секретар, 20 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062311.html, параграф 39; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>; B'Tselem, *Since Pandemic, Has Israel Allowed Almost no Palestinians out of Gaza for Medical Treatment*, 3 May 2021, <https://bit.ly/3omxvhc>; DCIP, *Waiting for an Exit Permit that never Comes*, 21 March 2021, <https://bit.ly/3FbW07y>; Gisha, *One Year of "Coronavirus Closure" at Erez Crossing*, 18 March 2021, <https://bit.ly/304DIWG>; Coordination of Government Activities in the Territories (COGAT), *Policy for Entry of Gaza Strip Residents into Israel and into the Judea and Samaria Area During Lockdown*, unofficial translation by Gisha, August 2020, <https://bit.ly/30brdZw>.

¹⁴⁵ Между май и ноември 2020 г. Палестинската власт преустанови действието на всички двустранни договори с израелските власти в отговор на плановете на Израел за анексиране на Западния бряг. „След спирането на координацията между правителството на Палестина и Израел през май 2020 г. и въвеждането на нови критерии за представянето на разрешения за излизане, които да се издават само за спешни случаи по медицински причини, още по-малко палестинци могат да ползват животоспасяващо лечение извън Газа. Това доведе до рязък спад на случаите на излизане от Газа (...)“; Съвет на ООН по правата на човека, Доклад на специалния докладчик за положението с правата на човека в палестинските територии, окупирани от 1967 г., A/HRC/47/57, 29 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2055917.html, параграф 15. Вж. също параграф 52 („Ограничения върху излизането и влизането в ивицата Газа7 КПП Ерез“).

30. Ограниченията, наложени от Израел, оказват „съществено въздействие върху правото на палестинците на здравеопазване“ в Газа.¹⁴⁶

Образование

31. Нивата на записване в начални, основни и среднообразователни училища са високи,¹⁴⁷ както и нивата на грамотност.¹⁴⁸ Обаче за социално слабите ученици е вероятно да отпаднат от училище, което засилва риска от детски труд и детски бракове.¹⁴⁹
32. Има хроничен недостиг на подходящи училищни сгради, като училищата са препълнени и се налага обучение на смени.¹⁵⁰ В резултат от враждебните действия през май 2021 г. са нанесени щети на повече от 330 учебни сгради, сред които 136 публични училища, 14 частни училища, 102 училища и центрове на UNRWA (вкл. 63 училища на UNRWA, използвани като подслон за извънредни обстоятелства) и 80 детски градини.¹⁵¹ По време на изготвяне на Позицията продължава възстановяването на повредени училища и детски градини.¹⁵² Продължителната криза с електроснабдяването още повече засяга достъпа на учениците до образование.¹⁵³

¹⁴⁶ Общо събрание на ООН, Доклад на Специалната комисия, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 42. „Въпреки че често се насочват пациенти за лечение извън Газа поради недостиг или липса на специализирана медицинска помощ, за тези пациенти продължава да е много трудно да получат от Израел разрешение по медицински причини за излизане“; Общо събрание на ООН, Доклад на Генералния секретар, 20 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062311.html, параграф 44.

¹⁴⁷ World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, para. 92.

¹⁴⁸ PCBS, *Press Release by the Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS) on the Occasion of International Literacy Day*, 8 September 2021, <https://bit.ly/3CBurmA>; World Bank, *Literacy Rate, Adult Total (% of People Ages 15 and Above): West Bank and Gaza*, September 2021, <https://bit.ly/3HKNiPY>.

¹⁴⁹ ОЧА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, p. 46; UN Women, *Gender Alert*, September 2021, <https://bit.ly/2YK3EGy>, p. 8; UN Women, *Gender and Wars in Gaza Untangled: What Past Wars Have Taught Us?*, 23 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2054672.html, p. 9; DCIP, *Right to a Childhood*, 2021, <https://bit.ly/3FkKb3D>. Вж. също параграф 16.

¹⁵⁰ В Газа около 65% от училищата са на две смени; ОЧА, *Humanitarian Needs Overview 2022*, December 2021, <https://bit.ly/326JNmR>, с. 18, 45. „(...) в повечето училища занятията са само половин ден с 4 часа обучение“; US Department of Labour, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: West Bank and Gaza Strip*, 29 September 2021, www.ecoi.net/de/dokument/2061993.html. „През академичната 2020-2021 година броят ученици в една паралелка е достигнал 41.20 в училищата на UNRWA, 39.56 в държавните училища и 21.65 в частните“; Al Mezan, *Fact Sheet on Obstacles to Accessing Education in the Gaza Strip*, August 2021, www.ecoi.net/en/document/2064028.html, p. 7. Вж. също UNRWA, *Годишен доклад за дейността: 2020*, 10 август 2021 г., <https://bit.ly/3my1KAX>, с.43.

¹⁵¹ ОЧА, Доклад за ситуацията № 10, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm, с. 2; Education Cluster, *Report on Damage in Educational Facilities Gaza Strip*, July 2021, www.ecoi.net/en/document/2055950.html, pp. 3, 4; UNRWA, *The Neutrality and Inviolability of UNRWA Installations Must Be Respected at all Times*, 4 June 2021, <https://bit.ly/3AInDEp>.

¹⁵² ОЧА, Доклад за ситуацията № 10, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm, p. 8.

¹⁵³ ОЧА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, p. 45; Al Jazeera, *4,000 Gaza Students Displaced after Israel Attacks*, 20 August 2021, <https://aje.io/chpubu>. See also para. 37 (“Electricity”).

33. До институции за висше образование извън Газа почти няма достъп поради наложените от Израел ограничения върху пътуванията.¹⁵⁴ Тези, които имат дипломи за висше образование, особено жените, имат малко възможности за работа.¹⁵⁵

Жилища и строителство

34. Газа, един от най-гъсто населените райони в света,¹⁵⁶ страда от хроничен и задълбочаващ се недостиг на жилища поради нарастващия брой на населението,¹⁵⁷ продължаващата блокада и периодичните враждебни действия. В резултат от враждебните действия през май 2021 г. са разрушени или повредени хиляди домове,¹⁵⁸ което отежнява съществуващия недостиг на жилища.¹⁵⁹ През 2022 г. се очаква недостигът на жилища да достигне 120 000.¹⁶⁰ Според сведенията дългогодишният недостиг на жилища е довел до повишение на наемите и хиляди хора са застрашени от изгонване от жилищата им.¹⁶¹ За много от наличните жилищни единици се съобщава, че не отговарят на стандартите, включително 7 000 жилища, които са претърпели щети през 2014 г. и които според оценките не могат да бъдат ремонтирани.¹⁶² Приблизително 93 000 души живеят в ниски части на Газа, което ги излага на риск от наводнения по време на силни дъждове.¹⁶³

¹⁵⁴ „Хиляди студенти в Газа продължават да са лишени от възможността да учат в университети на Западния бряг (...). В резултат от това в университетите на Западния бряг няма студенти от Газа, след като делът им през 1994 г. е бил 26%. Освен това израелските власти позволяват на ограничен брой студенти, записани в чуждестранни университети, да пътуват през КПП Ерез, като ги принуждават да подпишат декларация, че няма да се връщат в Газа за период от една година“; PCNR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, с. 48. „През годината [2020] израелският върховен съд продължи, с някои изключения, забраната, наложена през 200 г. на студенти от Газа да посещават университети на Западния бряг. Като цяло младежите в Газа не кандидатстват за университети на Западния бряг, тъй като знаят, че израелските власти няма да им издадат разрешение или може ще ги отменят по време на учебната година“; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. Вж. също Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, <https://bit.ly/3sRpHr9>; DCIP, *Right to a Childhood*, 2021, <https://bit.ly/3Flkb3D>; Euro-Med Monitor, *In Gaza, Segregated Education Alive (and Well)*, 5 June 2021, <https://bit.ly/30rix1e>.

¹⁵⁵ World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, para. 46. За младежката безработица вж. също параграф 20 („Бедност, безработица и продоволствена несигурност“).

¹⁵⁶ ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, р. 51.

¹⁵⁷ World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, para. 43. „Фондът за населението на ООН изчислява, че населението на Газа ще достигне 3,1 млн. до 2030 г. и 4,7 млн. до 2050 г. въз основа на разчети за тенденциите на ръста на населението“; World Bank et al., *Gaza Rapid Damage and Needs Assessment*, 6 July 2021, <https://bit.ly/3AXu3yL>, р. 15. Вж. също Reuters, *Decades-Old Gaza Homes Make Way for High-Rises amid Housing Crunch*, 4 August 2021, <https://reut.rs/3jo3zyE>.

¹⁵⁸ „При последната ескалация през май 2021 г. са повредени или разрушени 58 000 жилища, от които 9 500 са със средни или тежки щети и 1 255 са разрушени и са станали необитаеми, което е довело до разселването на 9 500 души. (...) 85 от домакинствата, чиито домове са понесли щети поради враждебните действия, не са имали възможност да ремонтират домовете си“; ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, р. 51. Вж. също Shelter Cluster, *Shelter Cluster Snapshot Gaza: Dashboard #2 February 2022*, 10 March 2022, <https://bit.ly/353B8De>. От началото на зимния сезон са влошени още повече условията в домовете със средни или тежки щети; Haaretz, *Winter Rain Floods Gaza Homes Damaged in Israel-Hamas May Fighting*, 25 November 2021, <https://bit.ly/3ro8aFg>.

¹⁵⁹ World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, para. 43; The New Humanitarian, *Gaza's Vicious Circle of War, Truce, and Reconstruction*, 9 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2053895.html.

¹⁶⁰ Годишно са необходими средно още 14 000 жилища, за да се отговори на естествения прираст на населението; ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, pp. 13, 51.

¹⁶¹ ОСНА, *Доклад за ситуацията № 10*, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.html, р. 7. „(...) there are 28,000 individuals registered with Ministry of Social Development at risk of eviction for not being able to pay the rent“; ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, р. 51. Вж. също IFRC, *Operation Update Report: Palestine: Complex Emergency 2021*, 13 August 2021, <https://bit.ly/2WjjdUG>, р. 4.

¹⁶² ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 51. Жените и момичетата, които живеят в пренаселени жилища, са изложени на по-голям риск от домашно насилие; ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, р. 51; ESCWA, *Social and Economic Situation of Palestinian Women and Girls (July 2018 - June 2020)*, September 2021, www.ecoi.net/en/document/2061736.html, р. 28.

¹⁶³ „Поради климатичните промени, се очакват по-чести наводнения, които причиняват значителна загуба на активи, разселване, прекъснат достъп до препитание и услуги и завишен риск от пренасяни чрез водата болести“; ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., дек. 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 49. „(...) повече от 8 500 домакинства в

35. По време на изготвяне на Позицията има сведения, че продължават възстановителните работи по разрушени и повредени жилища.¹⁶⁴ Обаче недостатъчно финансиране¹⁶⁵ и неадекватна наличност на строителни материали заради наложените от Израел ограничения върху вноса спъват напредъка.¹⁶⁶ Поради враждебните действия през май 2021 г. вече ограниченият внос на строителни материали през търговския КПП Керем Шалом¹⁶⁷ е бил преустановен в голяма степен от май до август 2021 г., което е забавило дейностите по възстановяването.¹⁶⁸ Израел е обявил облекчаване на ограниченията на 30 август 2021 г., при което през останалата част на 2021 г. ще се увеличи вносът на стоки и материали, включително строителни материали;¹⁶⁹ според наблюдатели обаче тези мерки са недостатъчни предвид продължаващата блокада и степента на нанесени поражения при последните враждебни действия.¹⁷⁰

Газа са засегнати от наводненията през последните три години; 1 300 от тези домакинства са претърпели тежки щети върху техните частни и публични структури и съоръжения, особено в Газа и провинциите в северната част на Газа"; State of Palestine WASH Cluster et al., *Access to Flooding Mitigation and Prevention Measures in Light of Climate Change Impact in Gaza*, 9 September 2021, <https://bit.ly/3uZ9qjh>. See also, ICRC, *Floods and Cold Hit the Most Vulnerable in Gaza*, 2 February 2022, <https://bit.ly/3H5Hgrm>; The New Arab, *Rainfall Floods Gaza Streets as Locals Complain over Poor Infrastructure*, 16 January 2022, <https://bit.ly/3ld7nxK>; Haaretz, *Winter Rain Floods Gaza Homes Damaged in Israel-Hamas May Fighting*, 25 November 2021, <https://bit.ly/3ro8aFg>.

¹⁶⁴ Shelter Cluster Snapshot Gaza: Dashboard #2 February 2022, 10 March 2022, <https://bit.ly/353B8De>. „С финансиране от Катар е започнало постепенното възстановяване на жилища, които са били напълно разрушени по време на ескалацията през май 2021 г., като досега са възстановени жилищата на 115 домакинства. (...) Също така UNRWA е завършила ремонта на почти 7 000 жилища и понастоящем работи с помощ от САЩ и Германия за оказване на помощ на 700 семейства, чиито домове са били напълно разрушени"; UNSCO, Брифинг на Съвета за сигурност за ситуация в Близкия изток, включително по палестинския въпрос (от Специалния координатор Венесланд), 23 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3t4bN3V>, р. 5. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, Доклад на Генералния секретар, 15 дек. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066460.html, параграф 49.

¹⁶⁵ Arab News, *Winter Rain Floods Gaza Homes Damaged in Last Spring's War*, 25 November 2021, <https://arab.news/jzjc5>.

¹⁶⁶ ОСНА, Доклад за ситуацията № 10, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm, с. 2-3, 8.

¹⁶⁷ Керем Шалом или Карам Абу Салем на арабски е единственото официално КПП за преминаване на разрешени стоки, включително, освен другите, строителни материали, медицинско оборудване, горива, храни, животински фуражи и хуманитарна помощ във и извън Газа през Израел. Влизането на много стоки, класифицирани от Израел като такива „с двойна употреба“, обаче е ограничено. Механизмът за възстановяване на Газа, създаден през 2014 г., служи за улесняване на влизането на материали, считани „с двойна употреба“, за целите на възстановяването. „След 2015 и 2020 г. чакъл и един вид цимент, съответно, вече не се определят като стоки с двойна употреба и влизат в Газа сравнително свободно през Керем Шалом (с изключение на месеците след последната операция [през май 2021 г.]). През септември 2021 г. и за стоманената арматура е разрешено влизане чрез обичайната регулация, за разлика от специалната координация за стоките с двойна употреба“; Gisha, *Red Lines, Gray Lists*, 11 January 2022, <https://bit.ly/3Kr6Fij>. Вж. също UNRWA, *Годишен доклад за дейността: 2020 г.*, 10 август 2021, <https://bit.ly/3my1KAX>, с. 19.

¹⁶⁸ „Комисията отбелязва, че такова действие може да представлява нарушение на обичайното международно хуманитарно право, тъй като всички страни в конфликта трябва да разрешат и улеснят бързото и безпрепятствено преминаване на хуманитарна помощ за нуждаещото се цивилно население“; Общо събрание на ООН, Доклад на Специалната комисия, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 17. Вж. също ОСНА, Доклад за ситуацията № 9, 3 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2059693.html, с. 2-3; Gisha, *Israel Continues to Restrict Movement to and from Gaza, Harming Residents*, 23 May 2021, <https://bit.ly/3Bg225z>.

¹⁶⁹ „Влизането на стоки и материали в Газа се е увеличило спрямо предходния отчетен период. Обемите внос през октомври и ноември [2021 г.] през КПП Керем Шалом са с 10 процента по-високи, отколкото средномесечните преди ескалацията през май [2021 г.], като има значително увеличение на дела на строителните материали“; Съвет за сигурност на ООН, Доклад на Генералния секретар, 15 дек. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066460.html, параграф 47. Вж. също UNSCO, Тор Венесланд Специален координатор за мирния процес в Близкия изток: Брифинг пред Съвета за сигурност относно ситуацията в Близкия изток, 30 ноември 2021 г., <https://bit.ly/3oaJkrT> (по-нататък: UNSCO, Брифинг пред Съвета за сигурност относно ситуацията в Близкия изток, 30 ноември 2021 г., <https://bit.ly/3oaJkrT>), с. 4; ОСНА, Доклад за ситуацията № 9, 3 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2059693.html, с. 1-2.

¹⁷⁰ „Само пълното прекратяване на осакатяващите затваряния в съответствие с резолюцията [Резолюция на Съвета за сигурност 1860 от 2009 г.] може да има надежда, че ще има трайно решение на хуманитарната криза“; Съвет за сигурност на ООН, Доклад на Генералния секретар, 15 дек. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066460.html, параграф 81. Вж. също UNSCO, Брифинг на Съвета за сигурност за ситуация в Близкия изток, включително по палестинския въпрос (от Специалния координатор Венесланд), 23 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3t4bN3V>, с. 1, 4; Генерален секретар на ООН, Бележки на Генералния секретар при откриването на Сесията през 2022 г. на Комисията за упражняването на неотменните права на палестинския народ [както са представени], 8 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3HBMKLA>; Al Jazeera, *Building Materials Allowed into Gaza after Israeli Assault in May*, 1 September 2021, <https://aje.io/br8hqg>.

36. След 2018 г. Израел разрешава вноса на цимент и други строителни материали през Сала ал-Дин на КПП Рафах; обемът на вноса през Рафах обаче е значително по-малък отколкото през Керем Шалом.¹⁷¹

Електроснабдяване

37. Годици наред Газа страда от хроничен недостиг на електричество,¹⁷² което се отразява на ежедневието и засяга доставката на основни услуги.¹⁷³ В условията на последствията от военната ескалация през май 2021 г. спиранията на тока са по-продължителни заради повредена инфраструктура на електроснабдяването и недостиг на горива.¹⁷⁴ След края на враждебните действия е възстановено електроснабдяването и през януари и февруари 2022 г. средно на ден подаването на ток е, съответно, 11 и 12 часа.¹⁷⁵ Съществуващото електроснабдяване обаче задоволява по-малко от половината от реалното търсене.¹⁷⁶

Водоснабдяване и канализация

38. Населението на Газа няма достъп до чиста вода и пречистване на отпадните води най-вече поради блокадата, която ограничава възможността да се осигуряват материали за функционирането и поддръжката на жизненоважната инфраструктура за водоснабдяване и канализация.¹⁷⁷ Средната дневна консумация на вода на глава от населението продължава да

¹⁷¹ „Салах а-Дин понастоящем не е оборудван да функционира като пълноценно търговско КПП; не се използва за стоки за редовна търговия, освен между компаниите, които го управляват, но не и от международни организации”; Gisha, Red Lines, Gray Lists, 11 January 2022, <https://bit.ly/3Kr6Fij>. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, Доклад на Генералния секретар, 15 дек. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066460.html, параграф 47.

¹⁷² „Източникът на кризата е липсата на енергийни доставки и силно ограничените възможности за производство на електричество в Газа. Продължава влошаването на състоянието на преносните и разпределителните мрежи заради продължителното функциониране под оптималните нива (...). След конфликта през 2014 г. е ремонтирана електрическата мрежа, но нито електроцентралата в Газа, нито разпределителните системи са напълно възстановени и не са положени усилия, за да се отговори на постоянно нарастващото търсене. Въпреки по-кратката продължителност на конфликта през май 2021 г. разпопосочните места на атаките са влошили крехкото състояние на разпределителната мрежа на енергийния сектор. В действителност физическите поражения са най-вече в разпределителната мрежа, като има съществени щети върху електрическа инфраструктура в близост до пътищата, сградите и кварталите, които са били на”; World Bank, Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, para. 46.

¹⁷³ „Хроничните продължителни спирания на тока засягат много аспекти от ежедневието от отопление и охлаждане и обработване на отпадъците до здравеопазване и стопанска дейност, особено при хората с увреждания, които разчитат на светлина, за да комуникират на жестомимичен език, или на оборудване на електричество като асансьори или електрически инвалидни столове, за да се придвижват”; HRW, Световен доклад за 2022 г.: Израел и Палестина, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066491.html. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, Разпределяне на водните ресурси, 23 септ. 2021 г., <https://bit.ly/3iSZ1km>, параграф 51; UNRWA, годишен доклад за дейността: 2020 г., 10 август 2021 г., <https://bit.ly/3my1KAX>, с. 11; ICRC, Gaza: Survey Shows Heavy Toll of Chronic Power Shortages on Exhausted Families, 30 July 2021, <https://bit.ly/3od7KS2>.

¹⁷⁴ „(...) Комисията получи информация, според която израелските власти и военни са засили енергийната криза в Газа чрез систематични нападения срещу електроснабдителната мрежа, забраната за влизане на горива, необходими за работа на единствената електроцентрала на Газа и отказа да се ремонтират четири от главните електропровода. Съобщава се, че произтеклият от това недостиг на електричество е накарал Електроразпределителната корпорация на Газа да пуска тока само за четири часа, следвани от 16 часа без електроподаване, което е предизвикало ограничения при основни услуги като здравеопазването”; Общо събрание на ООН, Доклад на Специалната комисия, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 18. Вж. също OCHA, 2021 Crisis: Power Deficit in Gaza, as of 20 May 2021, <https://bit.ly/3zVNMh3>. Вж. също ICRC, Gaza: Survey Shows Heavy Toll of Chronic Power Shortages on Exhausted Families, 30 July 2021, <https://bit.ly/3od7KS2>.

¹⁷⁵ OCHA, Electricity in the Gaza Strip, accessed 21 March 2022, <https://bit.ly/3caGzA1>; OCHA, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, p. 23.

¹⁷⁶ През януари и февруари 2022 г. са били налични средно 202 мегавата на ден от общото търсене за 504 мегавата; OCHA, Електричеството в ивицата Газа, оценка към 21 март 2022 г., <https://bit.ly/3caGzA1>. Броят часове е най-нисък през периодите на силно потребление като зимата и лятото number of hours is lowest during periods of high demand like in winter and in summer; Gisha, Gaza Up Close, 1 September 2021, <https://bit.ly/3C1BSTw>.

¹⁷⁷ Gisha, Red Lines, Gray Lists, 11 January 2022, <https://bit.ly/3Kr6Fij>. Сред материалите, считани като такива с двойна употреба, са, например, стоманени тръби, електрически двигатели и минерална вата за изолация; Информация от Gisha,

бъде под международно препоръчания минимум на ден.¹⁷⁸ Качеството на водата е много лошо, като 96 процента от населението на Газа получава вода, която не се счита за безопасна за консумация.¹⁷⁹ За да може да ползва обезсолена вода за пиене и готвене, 90 процента от населението е принудено да се снабдява от нерегулирани частни доставчици, от които купува вода на по-високи, често непоносими цени.¹⁸⁰ Съобщава се, че замърсената вода е причина за високото разпространение на чревни инфекции и други пренасяни чрез водата болести.¹⁸¹

39. В резултат от враждебните действия през май 2021 г. водоснабдителната и канализационната инфраструктури са претърпели поражения,¹⁸² причинили 30 процента спад във водоснабдяването на глава от населението по време на конфликта, което е засегнало 800 000 души в Газа.¹⁸³ След края на враждебните действия повредената водоснабдителна и канализационна инфраструктура е частично възстановена, но продължава да работи с ограничен капацитет.¹⁸⁴

9 март 2022 г. (документирана имейл кореспонденция с ВКБООН). Вж. също Haaretz, *Israel Holds Up Vital Spare Parts for Gaza's Water and Sewage Systems*, 9 January 2022, <https://bit.ly/3FzLW88>; World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, para. 54; UN Human Rights Council, *The Allocation of Water Resources*, 23 September 2021, <https://bit.ly/3iSZ1km>, para. 48; Gisha, *Isn't Water Humanitarian Too?*, 30 September 2021, <https://bit.ly/3qZH9Jd>; Oxfam, *Still Treading Water: Reviewing Six Years of the Gaza Reconstruction Mechanism and the Dire Water Situation in the Gaza Strip*, 22 March 2021, <https://bit.ly/3r1TTyR>, и горния параграф 35 („Жилища възстановяване на жилища“).

¹⁷⁸ „Дори преди последната ескалация на насилието повече от 1,1 млн. палестинци в Газа не получаваха подобаващи услуги за водоснабдяване и канализация. Дневната консумация на вода на глава от населението достигна 82 литра при препоръчани от СЗО минимално 100 литра“; UNICEF/WASH Cluster, *Gaza WASH Sector Damage Assessment*, 29 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2055946.html, p. 1.

¹⁷⁹ „Израел е установил пълен контрол върху всички водни ресурси и водоснабдителна инфраструктура в ивицата Газа, включително крайбрежния подземен водоизточник, който е единственият сладководен източник в Газа. (...) Подземните води са силно намалели заради прекомерно източване и са замърсени от канализацията и инфилтриране на морски води, при което 95% от водата не е подходящо за консумация за хората“; Amnesty International, *Апартейдът на Израел срещу палестинците*, 1 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3rgQQ65>, с. 190. „Израелските практики и политики (...), засягащи водната инфраструктура, разрушаването ѝ по време на военната ескалация, въздействието от затварянето, недостигът на електричество и проблемите при управлението на водите са допринесли всички за ситуация, при която 96 процента от домакинствата получават вода, която не отговаря на стандартите за питейна вода“; Съвет на ООН по правата на човека, *Разпределяне на водните ресурси*, 23 септ. 2021 г., <https://bit.ly/3iSZ1km>, параграфи 56, 62-63. Вж. също Al Jazeera, *Gaza's Undrinkable Water 'Slowly Poisoning' Palestinians*, 12 October 2021, <https://aje.io/z89qb8>; UNICEF/WASH Cluster, *Gaza WASH Sector Damage Assessment*, 29 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2055946.html, p. 1.

¹⁸⁰ „(...) при това положение много палестинци нямат избор и трябва да купуват пречистена или обезсолена вода за пиене и готвене най-често от нерегламентирани частни доставчици на средна цена от 30 NIS за m^3 , в сравнение с 2 NIS за m^3 за водата от водоснабдителната мрежа. Според разчетите 20 процента от семействата не могат да си позволят тези разходи“; <https://bit.ly/3caGzA1>; ОЧА, *Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г.*, декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 18-19. „(...) според проучвания семейства в Газа изразходват до една трета или дори половината от доходите си за“; Съвет на ООН по правата на човека, *Разпределяне на водните ресурси*, 23 септ. 2021 г., Съвет на ООН по правата на човека, <https://bit.ly/3iSZ1km>, параграф 63.

¹⁸¹ „Децата в Газа са изложени и особено уязвими на нитратите във водата, които забавят растежа им и засягат мозъчното развитие, влияят на здравето им с последствия за целия живот. Високото съдържание на нитрати причинява цианоза, вреди на бременни жени и повишава риска от рак. (...) Свързаните с водата болести представляват около 26 процента от детските болести в Газа и са главната причина за детската смъртност“; UN Women, *Gender Alert*, September 2021, <https://bit.ly/300EJCM>, p. 27. Вж. също Amnesty International, *Апартейдът на Израел срещу палестинците*, 1 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3rgQQ65>, p. 190; Euro-Med Monitor, *Euro-Med Monitor at HRC: Gazans Are Slowly Poisoned as 97% of Gaza's Water is Undrinkable*, 4 October 2021, <https://bit.ly/3C9yndW>; Human Appeal, *Gaza Water Crisis: Poisoned by Dirty Water*, 12 September 2020, <https://bit.ly/3FhiluW>.

¹⁸² Gisha, *Isn't Water Humanitarian Too?*, 30 September 2021, <https://bit.ly/3qZH9Jd>; World Bank, *Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee*, 17 November 2021, <https://bit.ly/3oFsm3M>, para. 59.

¹⁸³ UNICEF/WASH Cluster, *Gaza WASH Sector Damage Assessment*, 29 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2055946.html, p. 5.

¹⁸⁴ „Поради ограничените финансови и технически възможности на местните власти и ограниченията, наложени от Израел върху влизането на материали, доставчиците на услуги, WASH все още се опитват да възстановят напълно и да поддържат услугите WASH в ивицата Газа“; <https://bit.ly/3caGzA1>; ОЧА, *Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г.*, декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, p. 48. Вж. също ОЧА, *Доклад за ситуацията № 10*, 14 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062247.htm, p. 8; Gisha, *Isn't Water Humanitarian Too?*, 30 September 2021, <https://bit.ly/3qZH9Jd>.

40. Поради ограничения капацитет на водопречиствателните съоръжения непречистените или недостатъчно пречистените отпадни води се изливат от години в Средиземно море, като замърсяват околната среда и подпочвените води.¹⁸⁵ Нова пречиствателна станция, която е пусната в действие през април 2021 г., осигурява безопасно пречистване на отпадните води за около един милион жители.¹⁸⁶ В резултат на враждебните действия през май 2021 г. обаче количеството пречистена вода, която се излива в морето, „е намаляло значително“¹⁸⁷ и според сведенията има разлив на непречистени отпадни води в населените райони.¹⁸⁸

Наличност на услугите на UNRWA за палестинските бежанци¹⁸⁹

41. Повече от 1,47 милиона палестински бежанци са регистрирани от Агенцията на ООН за палестинските бежанци (UNRWA) в Газа, което представлява прикл. 70 процента от общия брой на населението на Газа.¹⁹⁰ От тези бежанци над половин милион живеят в осем признати палестински бежански лагера, които са едни от най-гъсто населените места в света.¹⁹¹ UNRWA не отговаря нито за управлението, нито за осигуряването на физическата безопасност и сигурността на бежанците.¹⁹²
42. Бежанските лагери, много от които са прераснали с градски зони, се характеризират с прекомерна пренаселеност, лоши условия на живот, социални проблеми, свързани с недостатъчната инфраструктура, високи нива на безработица, бедност¹⁹³ и продоволствена несигурност, замърсена вода, замърсена околна среда, застрашаваща здравето, липса на лично пространство и силно ограничени места за безопасна игра за децата и отдиш.¹⁹⁴

¹⁸⁵ „75% от крайбрежието на Газа е замърсено с непречистени отпадни води“; UNICEF/WASH Cluster, *Gaza WASH Sector Damage Assessment*, 29 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2055946.html, р. 1. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, *Разпределяне на водните ресурси*, 23 септ. 2021 г., <https://bit.ly/3iSZ1km>, параграф 57.

¹⁸⁶ KfW Development Bank, *Long Breath Required: Wastewater Treatment Plant in Gaza Put into Operation*, 22 March 2021, <https://bit.ly/3macsgQ>.

¹⁸⁷ UNICEF/WASH Cluster, *Gaza WASH Sector Damage Assessment*, 29 June 2021, www.ecoi.net/en/document/2055946.html, р. 5.

¹⁸⁸ *Ibid.*; The National, *Gaza Faces Health Emergency as Sewage Water Spills into Populated Areas*, 18 May 2021, <https://bit.ly/2Y1uWra>.

¹⁸⁹ UNRWA определя за целите на дейността си „палестинските бежанци като „лица, чието нормално място на пребиваване е било Палестина през периода от 1 юни 1946 г. до 15 май 1948 г. и които са загубили както дома си, така и средствата си за препитание в резултат от конфликта през 1948 г.“; UNRWA, *Consolidated Eligibility and Registration Instructions (CERI)*, 1 January 2009, www.refworld.org/docid/520cc3634.html, с. 3. В съответствие със съответните резолюции на Общото събрание на ООН други палестинци може също да отговарят на условията за получаване на услуги от UNRWA, най-вече лица, разселили се в резултат от враждебните действия през 1967 г. и след това; UNRWA, *CERI*, с. 6-7.

¹⁹⁰ UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, р. 8. Още 167 131 „други регистрирани лица“ от UNRWA в Газа, именно тези, които при първоначалната регистрация не са отговаряли на всички критерии на UNRWA за палестински бежанци, но е било преценено, че са преживели значителни загуби и/или изпитания по причини, свързани с конфликта в Палестина през 1948 г. Сред тях са и лица, които са от семейства на други регистрирани лица; UNRWA, *UNRWA Registered Population Dashboard*, accessed 21 March 2022, <https://bit.ly/3Cb4ry2>.

¹⁹¹ UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2021*, 2 March 2021, <https://bit.ly/3D7dQYV>, р. 10. Осемте лагера са: Beach Camp, Bureij Camp, Deir El-Balah Camp, Jabalia Camp, Khan Younis Camp, Maghazi Camp, Nuseirat Camp, and Rafah Camp; UNRWA, *Where We Work: Gaza Strip*, accessed 21 March 2021, www.unrwa.org/where-we-work/gaza-strip. Вж. също BBC, *Israel-Palestinian Conflict: Life in the Gaza Strip*, 20 May 2021, <https://bbc.in/3DDoSfT>.

¹⁹² „UNRWA не управлява бежанските лагери и не отговаря за гарантиране на физическата безопасност и сигурността на палестинските бежанци или за поддържането на закона и реда в петте зони на действия на UNRWA. Агенцията не може да гарантира физическата безопасност на нито едно лице. Осигуряването на физическата безопасност на палестинските бежанци, живеещи в някоя от петте зони на действия на UNRWA, е отговорност на съответната приемаща държава или власт“; UNRWA, *Letter from UNRWA to UNHCR Describing UNRWA's Mandate and Services*, 22 September 2021, www.refworld.org/docid/61541acb4.html, с. 2.

¹⁹³ „Проучванията за наблюдение на кризата през 2021 г. на UNRWA показват, че бедността сред палестинските (...) е 81,5 процента (...)“; UNRWA, *There when it Matters Most: UNRWA Essential Services, a Lifeline for Palestine Refugees*, 18 January 2022, <https://bit.ly/3A6Z112>, с. 3.

¹⁹⁴ „Постоянните периоди на недостатъчно финансиране, съчетано с тежкото икономическо положение на палестинските бежанци, са довели до бързото влошаване на цялостната среда (...)“; UNRWA, *Доклад за дейността за 2020 г.*, 10 август 2021 г., <https://bit.ly/3AwUHx8>, р. 54. Вж. също профили на лагерите на UNRWA на: www.unrwa.org/where-we-work/gaza-strip.

43. Според предварителни оценки на UNRWA, в резултат от враждебните действия през май 2021 г. 2 300 места за подслон, използвани от около 1 400 бежански семейства, са били разрушени или повредени в такава степен, че са необитаеми и се нуждаят от пълна реконструкция.¹⁹⁵ За още 14 000 места за подслон на бежанци се преценява, че се нуждаят от ремонт.¹⁹⁶
44. UNRWA осигурява основно образование,¹⁹⁷ доболнична помощ,¹⁹⁸ хуманитарни и социални услуги, микрокредити и спешна помощ за регистрираните бежанци в Газа.¹⁹⁹ Услугите на UNRWA за основно образование и доболнична помощ се предоставят на принципа на универсалност, независимо дали бенефициентите живеят във или извън бежанските лагери, докато за другите видове помощ се прилагат критерии за предоставяне на достъп до тях.²⁰⁰ Във времена на конфликт UNRWA може също така да помага на лица, които не са бежанци и се нуждаят от спешна медицинска помощ.²⁰¹ Лица с стрии и хронични медицински проблеми, за които е необходима болнична помощ, се насочват за лечение към публични болници, които са силно засегнати от наложената от Израел блокада, постоянните враждебни действия, както и пандемията с Ковид-19.²⁰² Партньори по здравната програма на UNRWA са НПО и частни болници, които оказват подкрепа на бежанците с хоспитализация за ограничени видови хирургически интервенции, ако има средства за целта. UNRWA поддържа списък с основни медикаменти, с което осигурява обичайните фармацевтични продукти и лекарства, при условие че има финансови средства или дарения в натура. Медикаментите по рецепта, които се

¹⁹⁵ „Тези семейства са изправени пред перспективата за продължително разселване“; UNRWA, *Updated Humanitarian and Early Recovery Appeal: Hostilities in Gaza and Mounting Tensions in the West Bank, May-December 2021*, 21 June 2021, <https://bit.ly/3JILSKs>, p. 9.

¹⁹⁶ За 2022 г. UNRWA е запланивала да окаже подкрепа за реконструкцията и ремонта на 1 3000 места за подслон, които са били напълно разрушени и силно повредени и около 7 200 места за подслон с различни степени на поражения; UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, pp. 10, 26. По време на изготвяне на позицията UNRWA е завършила ремонта на прикл. 7 000 жилищни единици и работи по построяването на домовете на 700 семейства, които са били напълно разрушени; вж. бележка 164.

¹⁹⁷ UNRWA осигурява основно образование и основни училищни материали за повече от 291 000 ученици в начално и основно училище в Газа; UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, pp. 10, 23.

¹⁹⁸ UNRWA подкрепя 22 медицински центъра в Газа и осигурява животоспасяващи лекарства за 4 700 бедни бежанци; UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, pp. 10, 22.

¹⁹⁹ Информация за мандата и услугите на UNRWA може да се намери в: *Писмо от UNRWA до ВКБООН, описващо мандата и услугите на UNHCR*, 22 септември 2021 г., и на уебсайта на UNRWA: www.unrwa.org. Вж. също Резолюции на Общото събрание на ООН за помощта за палестинските бежанци, по-специално Общо събрание на ООН, *Резолюция, приета от Общото събрание на 9 декември 2021 г.*, A/RES/76/77, 15 дек. 2021 г., <https://bit.ly/3hJsD2Z> и Общо събрание на ООН, *Резолюция 302 (IV). Помощ за палестинските бежанци*, 8 декември 1949 г., A/RES/302, www.refworld.org/docid/4fe2ffa52.html.

²⁰⁰ UNRWA, *Letter from UNRWA to UNHCR Describing UNRWA's Mandate and Services*, 22 September 2021, www.refworld.org/docid/61541acb4.html, p. 2. Освен редовните си програми за образование, здравеопазване и др., през 2022 г. UNRWA си поставя за цел да осигурява спешна продоволствена помощ на палестински бежанци, които зависят от тази помощ, за да задоволят ежедневната си нужда от хранителни калории. Поради почти всеобщата продоволствена несигурност сред бежанците в Газа UNRWA ще предоставя през 2022 г. единен хранителен пакет, състоящ се от пшенично брашно, ориз, слънчогледово олио, захар, пълномаслено мляко, леща и грах на 1,2 млн. бежанци, за да задоволят основните им хранителни потребности. Освен това ще се предлагат възможности за краткосрочна трудова заетост за 47 000 уязвими бежанци чрез програма „пари срещу работа“, както и еднократна парична помощ за 180 000 крайно уязвими бежанци за намаляване на социално-икономическите трудности, причинени от множеството кризи; UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, pp. 8, 9, 17-20.

²⁰¹ В миналото това е включвало лечението на пациенти, които не са бежанци, в подслони и медицински центрове на UNRWA и подкрепа за получаването на помощни средства за такива лица, които са получили наранявания по време на Великия поход на връщането; Информация, предоставена от UNRWA, 2 март 2022 г. (документирана онлайн комуникация с ВКБООН).

²⁰² През 2022 г. чрез насочване към мрежа от частни болници UNRWA ще осигури хоспитализация за около 10 000 уязвими бежанци, които не могат да си позволят разходите за болнична медицинска помощ; UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, с. 10, 22. Вж. по-горе параграф 25 („Здравеопазване“).

предоставят чрез UNRWA, не могат да задоволят нуждите за всички видове заболявания и състояния.²⁰³

45. Повечето от палестинските бежанци са станали дори още по-зависими от помощта на UNRWA за покриване на основните си потребности в резултат от все по-лошите им условия на живот и намаляването на способността им да се справят в условията на пандемията с Ковид-19.²⁰⁴ Обаче нивото на услугите, които UNRWA може да предоставя, зависи от финансовото състояние на Агенцията и „може да не отговаря на нуждите на палестинските бежанци“.²⁰⁵ Продължаващите финансови дефицити застрашават устойчивостта на операциите на UNRWA и ограничават действия в извънредни ситуации, особено продоволствената и паричната помощ.²⁰⁶ Несигурното финансово положение застрашава и прехраната на 12 800-те служители на UNRWA в Газа, където Агенцията е вторият по големина работодател след публичния сектор.²⁰⁷

Ограничения върху излизането от и влизането в Газа

46. Продължават строгите ограничения върху пътуванията от и към Газа, като придвижването е възможно само през два контролно-пропускателни пункта – КПП Ерез с Израел и КПП Рафах с Египет. Лицата, които излизат от Газа през Ерез или Рафах, трябва по принцип да се върнат през същите пунктове.²⁰⁸
47. Само жители на Газа, които имат лична карта или паспорт, издаден от Палестинската власт (ПВ) въз основа на регистрацията им в контролирания от Израел регистър на палестинското население,²⁰⁹ имат

²⁰³ Информация, предоставена от UNRWA, 2 март 2022 г. (документирана онлайн комуникация с ВКБООН). Вж. също UNRWA, *UNRWA Health Department Annual Report 2020*, 25 May 2021, <https://bit.ly/3qCzb8D>.

²⁰⁴ Повечето палестинци в Газа, 1,2 милиона, се нуждаят от помощ в натура от UNRWA, за да могат да задоволят основните си хранителни нужди; UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, с. 8, 9.

²⁰⁵ UNRWA, *Letter from UNRWA to UNHCR Describing UNRWA's Mandate and Services*, 22 September 2021, www.refworld.org/docid/61541acb4.html, pp. 2-3. „Тези постоянни финансови кризи засягат качеството на услугите на UNRWA и водят до огромен стрес за палестинските бежанци“; UN Secretary-General, *Praise for Palestine Relief Agency Not Matched by Contributions, Secretary-General Tells Donor Conference, Warning Life-Saving Work Must Be Supported*, 16 November 2021, <https://bit.ly/3FsJxg6>.

²⁰⁶ UNRWA, *Occupied Palestinian Territory Emergency Appeal 2022*, 19 January 2022, <https://bit.ly/33KRznc>, pp. 6, 11; UNRWA, *Government of Cyprus Supports UNRWA with Eur 100,000 Contribution*, 26 November 2021, <https://bit.ly/3nX0ycf>. Вж. също UN News, *Despite 'Rampant' Poverty, 'Existential' Lack of Funding Impedes UNRWA's Work*, 23 December 2021, <https://shar.es/aWIKbX>; The Guardian, *UN Palestine Refugee Aid Agency 'Close to Collapse' after Funding Cuts*, 5 November 2021, <https://bit.ly/2YB7Bxi>.

²⁰⁷ Съвет за сигурност на ООН, *Брифинг пред Съвета за сигурност относно ситуацията в Близкия изток*, 30 ноември 2021 г., <https://bit.ly/3oaJkrT>, с. 4; МОТ, *Ситуацията на работниците в окупираните арабски територии*, 20 май 2021 г., <https://bit.ly/3rtazzT>, параграфи 20, 128.

²⁰⁸ „Политиката на Израел е да забранява връщане в Газа през КПП Газа за хора, които излезли от ивицата през Рафах“; Gisha, *Движение на хора през КПП Рафах, последна актуализация януари 2022 г.*, <https://bit.ly/3o8X2ud>. Според Gisha „Жител на Газа, който излиза от ивицата през Ерез, на теория може да влезе обратно през Рафах, но може да има затруднения с повторно излизане през Ерез, тъй като израелските власти настояват излизането и влизането да бъде през Ерез“; Информация, предоставена от Gisha, 9 март 2022 г. (документирана комуникация по имейл с ВКБООН).

²⁰⁹ Регистърът се основава на преброяване на населението на палестинците, проведено от Израел през септември 1967г. скоро след завладяването на Газа и Западния бряг. Не са били отчетени обаче всички жители на Газа: „Израелските власти са заличили от регистъра хиляди палестинци от Газа, които не са присъствали на територията през 1967г., когато започва окупацията, или защото са избягали по време на сраженията, или вече са били в чужбина, както и повече от 100 000 палестинци през периода–1967 - 1994 г., които са дълго време са пребивавали в чужбина“; За всички промени в регистъра на населението се изисква одобрение от Израел; „като се блокират дори промени в адреса“; HRW, *Израелските власти и престъпленията апартейд и преследване*, April 2021, www.ecoi.net/de/dokument/2050343.html. „Включването в регистъра води до законно пребиваване и правото да се остане на територията. При преброяването са изключени всички палестинци, които не са били по това време на територията, с което са изключени онези, които по-рано през годината са избягали заради военните действия“; На други им е отнето пребиваването заради престой в чужбина за известно време, а съпругите и децата на жители на Газа, които самите те не са регистрирани като жители на Газа, в повечето случаи получават отказ на молбите за пребиваване на основание събиране на семейството, „поради което много съпруги и деца на жители на Газа живеят там незаконно“; Francesca Albanese and Lex Takkenberg, *Palestinian Refugees in International*

право да излизат от и да влизат в Газа през един от двата КПП.²¹⁰ Като такива, документи, издадени от ПВ²¹¹ без одобрението на Израел, (т.н. паспорти „с нулев номер“) или от де факто управлението (сини лични карти), не дават право на палестинците да излизат или влизат законно в Газа.²¹² Освен това за излизането и влизането през един от двата КПП е необходима координация и разрешение от израелските или египетските власти, както е обяснено по-долу.

48. Повечето палестински бежанци, които живеят в Газа, са включени в контролирания от Израел регистър на палестинското население и при това положение имат документи за самоличност, издадени от палестинската власт и признати от Израел. Това по принцип им дава право да пътуват към и от Газа; на практика обаче продължават строгите ограничения, които засягат в еднаква степен свободата на движение на бежанците и на лицата, които не са бежанци.²¹³ Регистрацията от UNRWA в Газа не дава право на дадено лице да влиза или излиза от Газа, тъй като Агенцията не функционира като граждански регистър.²¹⁴ Палестински бежанци, родени и/или живеещи извън Газа, може да имат само паспорти „с нулев номер“ или документи, издадени от властите в страната им на настояще пребиваване, които не им дават право законно да влизат в Газа и да живеят там.²¹⁵
49. Докато израелските и египетските власти са тези, които главно контролират движението през своите контролно-пропускателни пунктове, де факто управлението също изисква разрешения за

Law, 2nd edition, 2020, pp. 237-238. Вж. също Gisha, *The Population Registry*, 14 November 2011, <https://bit.ly/3oUkVHl>. През януари 2022 г. Израел обяви, че като от мерките за изграждане на доверие, представени от израелския министър на отбраната на Ганц пред палестинския президент Абас, на около 13 500 палестинци, включително 3 200 палестинци в Газа, ще бъдат издадени документи за самоличност. Според сведения на висш служител в Министерството на вътрешните работи на Газа има повече от 30 000 палестинци в Газа, които нямат одобрени от Израел документи за самоличност. Според Gisha въпреки тази положителна стъпка „има, разбира се, хиляди, които остават без гражданство, и милиони, които все още подлежат на режима за издаване на разрешение“; AP, *Some Palestinians Get Legal Status after Years in Gaza Limbo*, 10 January 2022, <https://bit.ly/3G3Vtd>.

²¹⁰ „Палестинци, които не са вписани в регистъра на населението, не могат да получат документа за самоличност и поради това излизат и влизат в Газа през КПП-тата, контролирани или от Израел, или от Египет“; HRW, *Израелските власти и престъпленията на апартейд и преследване*, април 2021 г., www.ecoi.net/de/dokument/2050343.html. „(...) ПВ може само да издава документи като документ за самоличност, удостоверения и др. на лица, които преди това са регистрирани от Израел. (...) Палестинци, които живеят в Газа, но нямат документ за самоличност, не могат да влязат в Израел за лечение, което не се предлага в по-малко оборудваните болници в Газа. Освен това те не могат да пътуват до Египет през КПП Рафах, защото египетската страна все още налага ограничения за палестинците без документи. Египет изисква от палестинците да представят документ за самоличност на основата на създадения от Израел регистър на населението, за да бъдат допуснати в Египет“; Euro-Med Monitor, *Ивицата Газа: Граждани без документи*, март 2021 г., www.ecoi.net/de/dokument/2047952.html, pp. 16, 20. Вж. също Al Jazeera, *‘Not a Life’: Israel Keeps Many Palestinians Without Legal Status*, 26 October 2021, <https://aje.io/2pgpjj>; Haaretz, *Israel’s Demographic Warfare Rages on Both Sides of Green Line. With One Difference*, 21 June 2021, <https://bit.ly/3l4Jjnn>.

²¹¹ Молбите за издаване или подновяване на паспорти се разглеждат единствено от ПВ в Рамала (Западния бряг), а не в Газа. По време на враждебните действия през май 2021 г. и след тях Израел затегна ограниченията си върху вноса на стоки в Газа, сред които, освен другите, и палестински паспорти; Haaretz, *Israel Refusing to Let Palestinian Passports into or out of Gaza, Forcing Cancellation of Thousands of Urgent Trips*, 18 June 2021, <https://bit.ly/30T5xlg>.

²¹² „Във връзка с намирането на алтернативни документи за самоличност, властта на Хамас в Газа издаваше документи за самоличност (сини карти), с които да се улеснят вътрешните ежедневни сделки като бракове, лечение, трудова заетост и сделките в държавните служби за лицата в Газа, които са без документи за самоличност. Тези карти обаче не се признават от ПВ и нейните институции. Титулярите на сини карти за самоличност не могат да пътуват по никакви причини, включително лечение, образование или религиозни поклонения. От друга страна ПВ издаваше паспорти на лица без документи в Газа, наречени паспорти „само за външно ползване“ или „с нулев номер“. Тези паспорти нямат реален номер в съответното поле на документа, в което има фалшив номер, който започва с две нули. Проблемът с тези паспорти е, че те не се признават от Израел, Египет или Йордания; Следователно, те нямат валидност, тъй като КПП-тата в Газа са пряко свързани с Египет през Рафах и с Израел и Йордания през Ерез“; Ивицата Газа: *Граждани без документи*, март 2021 г., www.ecoi.net/de/dokument/2047952.html, pp. 23-24. Вж. също Daraj, *Gaza: Yellow Passports, Blue Cards and Lost Rights*, 7 October 2021, <https://bit.ly/3l16nNZ>.

²¹³ Francesca Albanese and Lex Takkenberg, *Palestinian Refugees in International Law*, 2nd edition, 2020, p. 243.

²¹⁴ UNRWA, *Letter from UNRWA to UNHCR Describing UNRWA’s Mandate and Services*, 22 September 2021, www.refworld.org/docid/61541acb4.html, p. 2.

²¹⁵ Вж. параграф 47.

излизане за тези, които напускат Газа през Ерез, и за които се съобщава, че в някои случаи са подложени на ограничения на входа и изхода от територията.²¹⁶ За палестинците, които се завръщат в Газа след избухването на Втората интифада през 2000 г., се съобщава, че редовно биват подлагани на разпити от де факто управлението.²¹⁷

Контролно-пропускателен пункт Ерез / Бейт Ханун

50. Контролно-пропускателният пункт Ерез, контролиран от Израел, е разположен между Израел и Газа на северната граница на Газа и се използва предимно за преминаване на хора, пътуващи между Газа и Израел, както и на тези, които искат да стигнат до Западния бряг или трети страни. Свободата на движение на палестинците в Газа е силно ограничена, тъй като само малцина отговарят на условията на Израел за издаване на разрешения за излизане.²¹⁸ Само предварително определени категории жители на Газа като лица с медицински нужди и техните придружители,²¹⁹ търговци и бизнесмени,²²⁰ служители на международни организации²²¹ и лица

²¹⁶ „Хамас ограничи някои пътувания във и извън Газа и наложи изискване за разрешение за излизане за палестинци, минаващи през КПП Ерез между Газа и Израел. Хамас също възпрепятства някои палестинци да излизат от Газа на базата на целта на пътуването или или чрез принудително плащане на такси и глоби“; Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. „Опитвайки се да противодейства на усилията за набирание на сътрудници от страна на израелските разузнавателни служби Хамас е наложил изисквания за тези, които пътуват за Израел, да имат издадено разрешение, както и да дадат подробна информация за причината за пътуването“; Al Jazeera, *Palestinians Paying Thousands of Dollars in Bribes to Leave Gaza*, 23 December 2019, <https://aje.io/2akq>. За ограниченията върху пътуването, налагани на неомъжени жени вж. параграф 11 („Злоупотреби с правата на човека от де факто управлението и други недържавни субекти“).

²¹⁷ „Палестинците, завръщащи се в Газа, редовно са подлагани на разпити от Хамас, по отношение на дейността им в Израел, на Западния бряг и в чужбина“; Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. Вж. също по-горе параграф 11 („Злоупотреби с правата на човека от де факто управлението и други недържавни субекти“).

²¹⁸ „Повечето палестинци в блокирания акна не отговарят на условията за разрешения за излизане, издавани от Израел, дори когато пътуват за западния бряг, а не Израел“; ОСНА, Доклад за закрилата на гражданите: 25 януари - 7 февруари 2022 г., 11 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3uPt0AB>, с. 3. „С редки изключения, политиката на Израел за затваряне, която не се основава на индивидуална оценка на риска за сигурността и се отежнява от израелските ограничения върху границата с Газа, лишава повече от два милиона палестинци в Газа от правото на свободно придвижване“; (...)“; HRW, Световен доклад за 2022 г.: Израел и Палестина, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066491.html. „(...) преобладаващото мнозинство от два милиона палестинци, живеещи в Газа, все още не могат да пътуват до Западния бряг, включително Източен Йерусалим, и останалата част на света. Данните показват, че само много малка част (около 0,4 процента) отговарят на условията за разрешение за излизане, издавано от Израел“; <https://bit.ly/3caGzA1>; ОСНА, Преглед на хуманитарните нужди за 2022 г., декември 2021 г., <https://bit.ly/326JNmR>, с. 17. Вж. също Amnesty International, *Апартейдът на Израел срещу палестинците*, 1 февр. 2022 г., <https://bit.ly/3rgQQ65>, с. 20; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>.

²¹⁹ Всички критерии, определени от израелските власти за придвижването на палестинци към и от Газа, са изброени в документ, озаглавен „Некласифициран статут на разрешенията за влизане на палестинци в Израел, за преминаването им от Джудея и Самария в ивицата Газа и за пътуването им в чужбина“, издаден от COGAT (по-нататък: *Некласифициран статут на разрешенията за влизане*). На базата на този документ влизането в Израел е разрешено за целите на „животоспасяващи медицински грижи или грижи, които са от съществено значение за качеството на живот. Условия за всичко това е липсата на исканото лечение в ивицата Газа.“ Пациентите могат да подадат молба за едно лице, което да ги придружава за лечението извън ивицата Газа; COGAT, *Некласифициран статут на разрешенията за влизане*, актуализирано към 8 февруари 2022 г., <https://bit.ly/30djmua>, с. 12. Вж. също по-горе параграф 29 („Здравеопазване“).

²²⁰ COGAT, *Unclassified Status of Authorizations for Entry*, updated as of 8 February 2022, <https://bit.ly/30djmua>, pp. 13-14.

²²¹ Палестински служители на международни организации или дипломатически мисии имат право да влизат в Израел само „за целите на дейността или мисията на своите организации“; *ibid.*, с. 15. „Към ноември 2021 г. на 79 живеещи в Газа национални служители на ООН и международни, е било отказано издаването на разрешение за пътуване до Йерусалим от израелските власти, а по други 72 молби още няма решение“; ОСНА, *Humanitarian Response Plan*: oPT, December 2021, <https://bit.ly/325R2LF>, р. 24. „(...) отказът на разрешение или забавеното обработване на разрешенията за транзитно преминаване през Ерез продължават да се отразяват отрицателно на операциите на Агенцията [UNRWA], включително, например, да възпрепятстват служители да участват във важни срещи, курсове за обучение и конференции и да изпълняват задълженията си извън Газа. Въпреки многократните искания UNRWA не е получила обяснение по същество защо не се одобряват разрешенията“; UNRWA, *Годишен доклад за дейността за 2020 г.*, 10 август 2021 г., <https://bit.ly/3AwUHx8>, р. 18. Вж. също Държавен департамент на САЩ, Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г., 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

със специални хуманитарни нужди имат право да получат разрешение за временно²²² влизане в Израел през пункта Ерез²²³ при условие за проверки за сигурност и разпити.²²⁴ Определеното време за разглеждане на молбите за влизане в Израел (включително за пътуване до Западния бряг и чужбина) може да достигне 70 работни дни в зависимост от целта на пътуването.²²⁵ Според сведенията разглеждането на молбите редовно се забавя,²²⁶ а някои молби получават

²²² Палестинци, регистрирани като жители на Газа, могат само по изключение да получат пребиваване на Западния бряг: „Жители на Газа могат да се заселят на Западния бряг само „в много редки случаи“, обикновено свързани със събиране на семейството. В тези случаи властите имат мандат да поставят за цел презаселване в Газа. Официалните данни показват, че Израел не е одобрил презаселването на нито един жител на Газа в Западния бряг, освен малцина, които са подали петиции до Върховния съд между 2009 г. и март 2017 г., докато е разрешил на няколко десетки жители на западния бряг ад се преместят в Газа при условие, че подпишат декларация, че няма да се върнат на Западния бряг“; HRW, *Израелските власти и престъпленията на апартейд и преследване*, април 2021 г., www.ecoi.net/de/dokument/2050343.html. Вж. също Общо събрание на ООН / Икономически и социален съвет (ECOSOC), *Икономически и социални последици от израелската окупация върху условията на живот на палестинския народ в Окупиранията палестинска територия, включително Източен Йерусалим, и на арабското население в окупиранията сирийски голански възвишения: Бележка от генералния*, A/76/94-E/2021/73, 24 юни 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2059003.html, параграф 50; Gisha, *Back to the West Bank*, 31 January 2021, <https://bit.ly/3D5NPJi>; HaMoked, *Israeli Control of the Palestinian Population Registry and its Implications for Palestinians' Basic Right*, 2021, <https://bit.ly/3r1FSSe>; Francesca Albanese and Lex Takkenberg, *Palestinian Refugees in International Law*, 2nd edition, 2020, p. 238.

²²³ „Палестинци, които искат да влязат или да излязат от Газа през пункта Ерез трябва да отговорят на (...) строги изисквания, за да получат от Израел разрешение за“; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>. „Разрешението за пътуване на Израел се състои от заплетена, неясна система на процеси на прегледи и разрешения от службите за сигурност (...)“; Euro-Med Monitor, *In Gaza, Segregated Education Alive (and Well)*, 5 June 2021, <https://bit.ly/30rix1e>. „С много малко изключения, палестинците в Газа нямат право да излизат от ивицата Газа през Израел. Единствените изключения са за търговци, пациенти, които се нуждаят от лечение извън Газа, служители на международни организации и специални хуманитарни случаи“; Съвет на ООН по правата на човека, *Доклад на Специалния докладчик за ситуацията с правата на човека*, 22 дек. 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2034310.html, параграф 66. Вж. също COGAT, *Некласифициран статут на разрешенията за влизане*, актуализация към 8 февр. 2022 г., <https://bit.ly/30djmuu>, с. 12-19. По-специално „около една трета от жителите на Газа имат роднини на Западния бряг, включително Източен Йерусалим, и (...) семейните посещения не са приет критерий за получаване на разрешение за излизане от“; Общо събрание на ООН / Икономически и социален съвет (ECOSOC), *Икономически и социални последици от израелската окупация върху условията на живот на палестинския народ в Окупиранията палестинска територия, включително Източен Йерусалим, и на арабското население в окупиранията сирийски голански възвишения: Бележка от генералния*, A/76/94-E/2021/73, 24 юни 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2059003.html, параграф 49.

²²⁴ „Всички подадени молби ще бъдат разгледани в съответствие със съображенията на държавата Израел, свързани с политиката, сигурността и стратегията, включително индивидуализирани проверки за сигурност на молителя или семейството на молителя, съответствието на искането с критериите, поставяни от време на време за влизането на жители на Газа в Израел, необходимите административни проверки като автентичност на приложените към молбата документи, необходимостта от допълнителни подкрепящи документи и др. Проверките са неотменна част от процеса на оценяване и одобряване за всяка молба“; COGAT, *Некласифициран статут на разрешенията за влизане*, актуализация към 8 февр. 2022 г., <https://bit.ly/30djmuu>, с. 12. Според СЗО през 2021 г. 52 пациенти и 55 придружаващи лица са били извикани за разпит от израелските сили като предварително условие за молбите им за разрешение; Информация, предоставена от СЗО, 31 януари 2021 г. (документирана комуникация по електронна поща с ВКБООН). „В някои случаи властите са искали от студенти да се явят на интервю във връзка със сигурността преди получаване на разрешението. Израелските власти са задържали студенти за неопределено време след интервюто им, което е накарало други студенти да откажат да се явят на интервюто от страх да не бъдат задържани“; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. Вж. също Al Mezan, *Israeli Authorities Arbitrarily Arrest Two Palestinian Merchants at Erez Crossing*, 24 August 2021, <https://bit.ly/3oi4fBC>; месечните доклади на СЗО за достъпа до здравеопазване на: www.emro.who.int/opt/information-resources/monthly-report-on-health-access.html.

²²⁵ За повече подробности вж. COGAT, *Обработка на молби за разрешение от палестински жители на ивицата Газа*, неофициален превод от Gisha, октомври 2017 г., <http://bit.ly/2DnTPKW>, с. 2. „Времето за разглеждане на молбите, дори за тези, които отговарят на строгите критерии, е неразумно дълго. Според официалното изискване молба за посещение на болно дете или родител може да отнеме до 50 работни дни. Разглеждането на молби от пациенти от ивицата Газа за излизане за целите на лечение може да отнеме до 23 работни дни, независимо от датата на медицинската консултация“; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>.

²²⁶ „Дори и малцината, които искат да пътуват при тези строги условия за изключения, включително тези, които се нуждаят от спешна медицинска помощ извън Газа, често се сблъскват с отказ или липса на своевременно отговор на подадените молби“; HRW, *Световен доклад за 2022 г.: Израел и Палестина*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066491.html. Според СЗО между октомври и декември 2021 г. от 4 853 молби за разрешение от пациенти 1 901 (39,3%) са били забавени. От 5 978 молби за разрешение от придружителите 61% не са получили окончателен отговор до времето на консултацията на пациента; WHO, *Health Cluster Bulletin (1-October-2021 to 31-December-2021)*, 1 February 2022, <https://bit.ly/32WfAr6>, с. 9. Вж. също Gisha, *Gaza, Near and Far*, 18 November 2021,

отказ на предполагаеми основания за сигурност или без обяснения дори и да са изпълнени строгите критерии.²²⁷ Наблюдатели определят като произволни забавянето и отказа за издаване на разрешение.²²⁸ Когато пътуват през пункта Ерез, палестинските пътници може да бъдат подложени на рутинно интервю по съображения за сигурност, не им се позволява да носят със себе си някои вещи като електронни устройства²²⁹ и има сведения за инциденти с произволни арести.²³⁰

51. От 2017 г. лицата, които са получили разрешение за пътуване в чужбина или за връщане от чужбина през Йордания, трябва да използват автобусна линия за превоз между пунктовете Ерез и мост Алленби. За тези движения също е необходимо разрешение от йорданските власти.²³¹

<https://bit.ly/3lxc1cU>; Общо събрание на ООН, *Ситуацията с правата на човека в палестинските територии, окупирани от 1967 г.*, 22 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2065165.html, параграф 15; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. За последствията от забавените или отказаните разрешения за лица, които се нуждаят от животоспасяващо лечение вж. параграф 29 („Здравеопазване“).

²²⁷ Между октомври и декември 2021 г. са били отказани молбите на 31 пациенти и 112 придружители на пациенти; WHO, *Health Cluster Bulletin (1-October-2021 to 31-December-2021)*, 1 February 2022, <https://bit.ly/32WfAr6>, с. 9. „На Gisha да извести случаи, в които е отказвана молба за разрешение [за излизане от Газа за посещение на семейство или на свети места на Западния бряг по време на Коледа], защото техен роднина, според Израел, живее „незаконно“ извън ивицата Газа. Тези основания за отказ на разрешения произволно наказват хора за предполагаеми действия на други лица, което е забранено“; Gisha, *Hundreds of Palestinian Christians in Gaza Will Mark Another Christmas Without Their Families*, 22 December 2021, <https://bit.ly/3qGQxkK>. „Дори и на малкото жители, които отговарят на критериите за разрешение за пътуване, често на практика им се отказва пътуване на различни основания. Например, на висши служители на компании с „разрешения за търговец“, които са пътували между Газа и Израел години наред, може неочаквано да им се каже, че им се отказва разрешение поради „съображения за сигурност“, без повече обяснения“; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>. „Според Gisha израелските власти са отказвали разрешения за излизане по молби от жители на Газа на основание, че молителите са „роднини по права линия с оперативни работници на Хамас“. UNOCHA съобщава, че на някои от техните служители са били отказани разрешения за излизане от Газа, тъй като UNOCHA координира с Хамас като де факто управлението в Газа улесняването на влизането, излизането и превоза на служители на ООН“; Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html. Вж. също Euro-Med Monitor, *Punishing Journalists: Israel's Restrictions on Freedom of Movement and Travel Against Palestinian Journalists*, 29 November 2021, <https://bit.ly/3EfIq2U>; DCIP, *Waiting for an Exit Permit that never Comes*, 21 March 2021, <https://bit.ly/3FbW07y>.

²²⁸ WHO, *Patients in the Gaza Strip Unable to Obtain Israeli-Issued Permits to Access the Healthcare*, 17 June 2021, <https://bit.ly/3ILxLFQ>; UNGA, *Joint Written Statement Submitted by Al Mezan Centre for Human Rights, ADALAH - Legal Center for Arab Minority Rights in Israel, Al-Haq, Law in the Service of Man, Cairo Institute for Human Rights Studies, Women's Centre for Legal Aid and Counseling, Non-Governmental Organizations in Special Consultative Status*, A/HRC/46/NGO/133, 9 March 2021, <https://bit.ly/31KrnYj>, p. 2.

²²⁹ „Израелските власти продължиха да налагат ограничения върху вещите, които могат да носят със себе си пътуващите през Ерез, най-вече електроника и електронни устройства, докато храна и козметика са разрешени, както и багаж на количка“; PCHR, *Състояние на контролно-пропускателните пунктове с Газа (01 - 28 February 2022)*, 14 март 2022 г., <https://bit.ly/3D6Yrso>, с. 3.

²³⁰ През 2021 г. СЗО е регистрирала ареста на трима души, придружаващи пациенти по пътя им към място за медицинска помощ; Информация, предоставена от СЗО, 31 януари 2021 г. (документирана комуникация по електронна поща с ВКБООН). „Произволните арести не са необичайни за търговци, пациенти и техните придружители и дари служители на НПО, които или получават разрешения, или ги викат на интервюта по съображения за сигурност, и са част от практиките на незаконни затваряния“; Al Mezan, *Israeli Authorities Arbitrarily Arrest Two Palestinian Merchants at Erez Crossing*, 24 August 2021, <https://bit.ly/3oI4fBC>. Вж. също Al Mezan, *On World Health Day, Al Mezan Demands an End to Health Inequities for Palestinians in the Gaza Strip*, 7 April 2021, <https://bit.ly/3npadbi>; PCHR, *Patient's Companion Arrested at Beit Hanoun (Erez) Crossing*, 26 January 2021, <https://bit.ly/3kMZOVf>.

²³¹ За използване на автобусната линия „се изисква одобрение от израелските и йорданските власти за пряк трансфер от Бейт Ханун/Ерез до пункта мост Крал Хусейн в Йордания, без да се влиза официално в Израел или Западния бряг“. През ноември 2021 г. от 61 молби за пациенти и придружители, които искат да пътуват с автобуса през Израел и Западния бряг за Йордания с цел лечение, 57% бяха още без отговор по времето на месечния доклад. Йорданските болници не определят точни часове за посещенията; СЗО, *Пречки пред пациентите: ноември 2021 г.*, 6 ян. 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2067183.html, с. 2. „Нередовната автобусна линия работи през няколко дена. За всяка посока е необходимо израелско разрешение, процес, а това е сложно, може да продължи дълго и да е несигурно“; Al Jazeera, *Palestinian Behind Mars Drone Says Visiting Home is no Small Step*, 29 April 2021, <https://aje.io/iv89w>. Вж. също B'Tselem, *A Regime of Jewish Supremacy from the Jordan River to the Mediterranean Sea: This is Apartheid*, 12 January 2021, <https://bit.ly/3NHipf7>.

52. Пътуването през Ерез стана на практика невъзможно през май 2021 г. заради поредната ескалация на враждебните действия.²³² Ограниченията продължиха в голяма степен след спирането на огъня от май²³³ до юли 2021 г., когато израелското правителство започна да разхлабва ограниченията върху движението на хора.²³⁴ През август 2021 г. израелските власти постепенно увеличи броя на разрешенията, издавани на търговци от Газа.²³⁵ Според Генералния секретар на ООН броят издадени разрешения за пациенти и придружители е достигнал най-ниското ниво за последните три години през септември и октомври 2021 г., като са одобрени, съответно, само 54 процента и 61 процента от подадените молби.²³⁶ На 26 октомври 2021 г. израелските власти уведомяват Gisha, израелско НПО, чиято цел е да защитава свободата на движение на палестинците,²³⁷ че са се върнали към състоянието преди Ковид-19, както е посочено в документа за „Неквалифицирания статут на разрешенията за влизане“.²³⁸
53. През 2021 г. са регистрирани общо около 177 400 излизания и влизания през Ерез, като повечето от тях (около 126 000) са за периода октомври-декември 2021 г.²³⁹ Това се сравнява със 122 600 излизания и влизания през 2020 г.²⁴⁰ и 382 000 през 2019 г.²⁴¹

Контролно-пропускателен пункт Рафах

Изискванията за излизане и влизане в Газа през Рафах не са винаги ясно определени и прилагането може да е различно в зависимост от профила на пътуващия (възраст, пол, политическа обвързаност и др.), както и преобладаващите политически обстоятелства и сигурността. По принцип одобренията за влизане в Египет не са уредени в закон и се дават по усмотрение на египетските власти.

Представената тук информация се основава на множество източници, които ВКБООН е консултирал. Вземашите решенията следва да проверят точността на информацията към момента на вземане на решението.

²³² Общо събрание на ООН, *Доклад на Специалната комисия*, 29 септ. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2062310.html, параграф 41; Gisha, *Israel Continues to Restrict Movement to and from Gaza, Harming Residents*, 23 May 2021, <https://bit.ly/3Bg225z>

²³³ Общо събрание на ООН, *Ситуацията с правата на човека в палестинските територии, окупирани от 1967 г.*, 22 окт. 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2065165.html, параграф 15; Al-Monitor, *Israel's Travel Ban Threatens Cancer Patients in Gaza*, 12 June 2021, <https://bit.ly/3kxRF6Y>; The New Arab, *Palestinian Cancer Patient Dies in Gaza after Israel Refused Travel Permit*, 4 June 2021, <https://bit.ly/3FiC03o>.

²³⁴ Gisha, *Crossings Update: Scant Traders Quota; Fishing Zone Expanded*, 6 August 2021, <https://bit.ly/3le6uVr>.

²³⁵ Gisha, *Crossings Update: Ban on Entry of Construction Materials Reversed; Border with Egypt Reopened*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3DyrjIL>. На 20 октомври 2021 г. Израел съобщи, че увеличава броя на разрешенията за работа за търговци в Газа на 10 000, най-високия брой от години. До края на декември 2021 г. са издадени около 9 000 разрешения; Съвет за сигурност на ООН, *Доклад на Генералния секретар*, 15 декември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066460.html, параграф 50. Вж. също Al-Monitor, *Israel Announces 3,000 New Gaza Work Permits*, 20 October 2021, <https://bit.ly/3ngSzqg>.

²³⁶ Общо събрание на ООН, *Доклад на Генералния секретар*, 15 декември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2066460.html, параграф 51.

²³⁷ Gisha, *About Gisha*, accessed 21 March 2021, <https://gisha.org/en/about-gisha>.

²³⁸ Информация, предоставена от, 9 март 2022 г. (документирана комуникация по електронна поща с ВКБООН).

²³⁹ Повечето от тези влизания и излизания са палестински търговци (116 000 влизания/излизания), пациенти за лечение (18 500) и придружители на пациенти (14,100); ОСНА, *Контролно-пропускателните пунктове в Газа: Движение на стоки и хора*, оценка към 21 март 2022 г., www.ochaopt.org/data/crossings.

²⁴⁰ В резултат от ограниченията за движения заради Ковид-19 към март 2020 г. движението извън и в Газа почти спира. Повечето регистрирани влизания и излизания са на палестински търговци, които са напуснали/влезли в Газа в началото на 2020 г. преди влизането в сила на ограниченията; *ibid.* вж. също бележка 144.

²⁴¹ ОСНА, *Контролно-пропускателните пунктове в Газа: Движение на стоки и хора*, оценка към 21 март 2022 г., www.ochaopt.org/data/crossings.

54. КПП Рафах се намира в южната част на Газа на границата с Египет и се контролира от египетските власти.²⁴² След период на често затваряне на границата, след май 2018 г. КПП-то е отворено редовно в двете посоки за движението на хора към и от Газа.²⁴³ Между март 2020 г. и февруари 2021 г. пунктът бе затворен през по-голяма част от времето заради мерките за Ковид-19.²⁴⁴ След това е възобновено редовното функциониране на пункта²⁴⁵ и той остава отворен и по време на враждебните действия през май 2021 г.²⁴⁶ През 2021 г. пунктът е отворен 221 дни и затворен 144 дни, с възможност за повече от 80 000 влизания и 100 000 излизания.²⁴⁷ Излизането от Газа през пункта Рафах не позволява на хората от Газа да пътуват до Израел или Западния бряг.²⁴⁸
55. **Излизане от Газа през Рафах:** Има както официални, така и по-неформални механизми за координация, които дават възможност на жителите да напускат Газа и да влизат в Египет за целите на по-нататъшно придвижване към международното летище на Кайро. Независимо от използвания координационен механизъм, пътуването не е гарантирано, тъй като има сведения, че и де факто правителството, и Египет произволно и безпричинно възпрепятстват жители, съответно, да напускат Газа и да влизат в Египет.²⁴⁹
56. Редовна координация: Жители на Газа, които искат да пътуват до международното летище на Кайро през КПП Рафах, трябва да се регистрират от де факто правителството в Газа (Министерство на вътрешните работи / Генерален орган за КПП и граници)²⁵⁰, за да бъдат включени в списъка на чакащите за излизане от Газа.²⁵¹ Като цяло регистрацията се основава на изпълнението на строгите критерии, определени от Египет: медицински направления, студенти и други с визи за

²⁴² Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>. „Израел поддържа също така известна степен на контрол върху КПП Рафах. Посредством контрола си върху регистъра на палестинското население Израел има косвен контрол върху издаването на палестински паспорти, необходимо за пътуване през Рафах“; Gisha, *FAQs*, accessed 21 March 2022, <https://gisha.org/en/faqs>.

²⁴³ Gisha, *Пътуването на хора през КПП Рафах*, последна актуализация януари 2022 г., <https://bit.ly/3o8X2ud>.

²⁴⁴ „През март 2020 г. Египет затвори пункта заради пандемията с Ковид-19 и в продължение на почти една година той бе отворен рядко, за да се позволи на някои жители да се завърнат в домовете си в Газа“; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>. Вж. също Reuters, *Egypt Opens Rafah Crossing with Gaza until Further Notice: Sources*, 9 February 2021, <https://reut.rs/3cW3llg>. В резултат от тези затваряния КПП Рафах бе отворен 126 дена и затворен 240 дена през 2020 г., като броят на хората, влизащи или излизащи от Газа, спадна, съответно, на 25 917 и 25 069, (в сравнение с 67 763 и 78 298 влизания и излизания през 2019 г.); ОСНА, *Контролно-пропускателните пунктове в Газа: Движение на стоки и хора*, оценка към 21 март 2022 г., www.ochaopt.org/data/crossings.

²⁴⁵ „КПП Рафах между Газа и Египет се отваряше по-редовно през 2021 г. в сравнение с 2020 г., но условията останаха като цяло несигурни и непредсказуеми“; Freedom House, *Gaza Strip*, 28 February 2022, ОСНА, *Контролно-пропускателните пунктове в Газа: Движение на стоки и хора*, оценка към 21 март 2022 г., <https://bit.ly/3sRpHr9>. Вж. също ОСНА, *Gaza Crossings: Movement of People and Goods*, accessed 21 March 2022, www.ochaopt.org/data/crossings; Egypt Today, *Rafah Crossing Between Egypt, Gaza Remains Open for Stranded Passengers, Humanitarian Cases*, 24 January 2022, <https://bit.ly/35jlz8R>; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>; Al Jazeera, *Egypt 'Indefinitely' Opens Rafah Border Crossing with Gaza Strip*, 10 February 2021, <https://aje.io/jylyb>.

²⁴⁶ Reuters, *Egypt to Close Rafah Crossing with Gaza from Monday*, 23 August 2021, <https://reut.rs/3o9sJDz>.

²⁴⁷ ОСНА, *Контролно-пропускателните пунктове в Газа: Движение на стоки и хора*, оценка към 21 март 2022 г., www.ochaopt.org/data/crossings.

²⁴⁸ Gisha, *Rafah Crossing Closed until Further Notice, Stranding Thousands*, 23 August 2021, <https://bit.ly/31PUYQt>.

²⁴⁹ Информация, предоставена от Gisha, 9 март 2022 г. (документирана комуникация по електронна поща с ВКБООН). „През ноември [2021, имаше 8 473 влизания и 11 689 излизания през пункта Рафах. На други 897 палестинци, които искаха да излязат от палестинската страна, им бе отказан достъп от египетските власти и се върнаха в Газа“; СЗО, *Пречки пред пациентите: ноември 2021 г.*, 6 ян. 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2067183.html, с. 4. През 2020 г. „Египетските власти са забранили на стотици палестинци да пътуват в чужбина без причина“; PCHR, *Годишен доклад за 2020 г.*, 15 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2058263.html, р. 48. Вж. също Middle East Monitor, *The Rafah Border Crossing is a Painful Path for Gaza's Palestinians*, 19 August 2021, Държавен департамент на САЩ, *Доклади за страните относно практиката с правата на човека за 2020 г.*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048134.html.

²⁵⁰ Информация на ВКБООН, март 2022; Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Според палестинско НПО, е въведена онлайн системата за регистрация. Само на арабски: <https://ssoidp.gov.ps>; Palestinian NGO, 17 February 2022 (email communication on file with UNHCR).

²⁵¹ AFP, *Gaza Anger Mounts at Cost, 'Humiliation' of Egypt Journeys*, 21 November 2021, <https://f24.my/8AZA.T>; Middle East Monitor, *The Rafah Border Crossing is a Painful Path for Gaza's Palestinians*, 19 August 2021, <https://bit.ly/3uWUX9z>.

трети страни и титуляри на чуждестранни паспорти и разрешения за пребиваване.²⁵² Вземането на решения е продължително и придружени с различни такси и разходи.²⁵³ Лицата с неотложни нужди, напр. пациенти, се ползват по принцип с предимство.²⁵⁴ Трансферът от КПП Рафах до международното летище на Кайро става с автобусна линия за трансфер.²⁵⁵ Тези организирани трансфери се конвоират от египетската полиция²⁵⁶ и обикновено се осъществяват няколко дена преди заплануваното отпътуване от международното летище на Кайро.²⁵⁷

57. Неформална координация чрез египетските точки за връзка: лицата, които искат да ускорят пътуването си, могат да се свържат с тези точки за връзка, които осъществяват пряката връзка с компетентните египетски власти.²⁵⁸ Този процес е по-бърз (от 10 до 21 дни), но е по-скъп редовната регистрация.²⁵⁹ Трансферът от КПП Рафах до международното летище на Кайро посредством неформалния координационен механизъм обикновено се осъществява с автобусната линия за трансфер.²⁶⁰
58. „ВИП координация“: Друг вариант е регистрирането за „ВИП координация“, предоставяна от частната египетска компания Hala Travel посредством нейните представителства в Газа. Hala Travel координира пряко процеса с компетентните египетски власти, за да улесни придвижването на своите клиенти.²⁶¹ Този процес е ускорен (от 48 до 72 часа след заявката) и

²⁵² „Египет налага критерии за пътуване (...), свързани с регистрация и понякога високи „разходи за координация““; Gisha, *Rafah Crossing Closed until Further Notice, Stranding Thousands*, 23 August 2021, <https://bit.ly/31PUYQt>. „Много от тези, които искат да пътуват през Ezzunem, не отговарят на тези критерии“; Gisha, *Gaza Up Close*, 1 September 2021, <https://bit.ly/3AmA9ay>. Вж. също Middle East Monitor, *The Rafah Border Crossing is a Painful Path for Gaza's Palestinians*, 19 August 2021, <https://bit.ly/3uWUX9z>. Тъй като няма чуждестранни дипломатически мисии в Газа, жителите на Газа, които искат да получат виза за трета страна, обикновено имат нужда от израелско разрешение за излизане, за да пътуват до Израел през Ерез за целите на интервю за виза в посолство/консулска служба; COGAT, *Некласифициран статут на разрешенията за влизане*, актуализация към 8 февр. 2022 г., <https://bit.ly/30djmuu>, с. 16, и по-горе параграфи 51-54 („КПП Ерез/Ханун Бейт“).

²⁵³ Пътниците не плащат такси за услугата на Генералната власт за преминаване през пунктовете; обаче плащат различни други такси и свързани разходи за излизане от Газа и влизане в Египет: палестинско КПП: 88 израелски нови шекели; египетско КПП: 485 египетски лири (EGP). Има съществени колебания в размера на таксите и разходите в зависимост от търсенето и политическата ситуация; Информация на ВКБООН, март 2022 г.; Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Вж. също Gisha, *Rafah Crossing Closed until Further Notice, Stranding Thousands*, 23 August 2021, <https://bit.ly/31PUYQt>. По време на изготвяне на Позицията не е ясно как съобщеното от Египет „облекчаване на условията за пункта Рафах“ ще се отразят на условията за влизане и излизане; Israel Hayom, *Report: Egypt Easing Conditions at Rafah Crossing to Keep Gaza Groups Quiet*, 26 December 2021, <https://bit.ly/3KLe4ZH>.

²⁵⁴ Информация на ВКБООН, март 2022; Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН).

²⁵⁵ За автобусната линия: 300 EGP в една посока (прибл. 20 щ.д.); Информация на ВКБООН, март 2022 г.; Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Според палестинско НПО повечето жители на Газа, получили разрешение да напуснат Газа през Рафах, използват автобусната линия, за да стигнат до международното летище на Кайро, тъй като не получават разрешение за влизане в Египет; палестинско НПО, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Един източник съобщава на ВКБООН, че конвоираният автобус е задължителен само за мъжете на възраст между 18 и 40, докато мъжете над 40 години, жените и децата могат да уреждат собствен превоз до международното летище на Кайро при условие, че египетските власти не преценят, че представляват риск за сигурността; информация на ВКБООН, март 2022 г.

²⁵⁶ В случаите на организирани трансфери до международното летище на Кайро паспортите на пътниците се задържат от египетската полиция до пристигането на летището. Там паспортите се дават на имиграционните служители до окончателното чекиране и приключването на процедурите за полета. Едва тогава паспортите/документите за пътуване се връщат на пътниците. Паспортите не се подпечатват при влизане през КПП Рафах, тъй като за транзитните пътници не се счита, че са влезли в Египет. В паспорта се поставя печат при отпътуването от международното летище на Кайро; Информация на ВКБООН, март 2022 г.

²⁵⁷ След като пътниците пристигнат на международното летище на Кайро, ги настаняват в специална транзитна зона, където редовно се налага да чакат няколко дена до полета си; Информация на ВКБООН, март 2022 г.

²⁵⁸ Информация на ВКБООН, март 2022 г.

²⁵⁹ Таксата за услугата е 350 - 500 щ.д. и в миналото е била далеч по-висока, в зависимост от търсенето. Освен това важат редовните разходи и такси, вж. бел. 253; Информация на ВКБООН; Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Според един източник разходите са 400 щ.д.; Информация на ВКБООН, март 2022 г.;

²⁶⁰ Вж. бележка 255.

²⁶¹ Информация на ВКБООН, март 2022 г.; Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН).

недостъпен за повечето хора в Газа поради високите разходи. Тези, които използват услугата, се превозват с коли от пет до шест пътници в една кола и за тях преминаването през военните КПП по маршрута е ускорено.²⁶²

59. Генералният орган за КПП и границите публикува ежедневно списъци с лицата, одобрени да напуснат Газа и да влязат в Египет през Рафах.²⁶³ За влизането в Египет от Газа за цели, различни от транзитно придвижване до международното летище на Кайро, се изисква одобрение за влизане в Египет, което се дава по усмотрение на съответните египетски органи. На повечето жители на Газа не се дава такова разрешение.²⁶⁴

60. **Влизане в Газа през Рафах:** За палестинците от Газа, които искат да влязат в Газа от трета страна през Египет (транзитно с автобусната линия или с кола, организирана от Hala Travel), не е нужна входна виза за Египет.²⁶⁵ Египет отказва влизане в Газа за палестинци, които нямат издадена от ПВ палестинска лична карта или паспорт с указано пребиваване в Газа, което изисква вписване на лицето в администрирания от Израел регистър на населението.²⁶⁶ След като пътуващите пристигнат на международното летище на Кайро, ги настаняват в специална транзитна зона до организирането на трансфера им за Газа.²⁶⁷ За влизане в Египет от чужбина за цели, различни от трансфера от международното летище на Кайро до Газа, се изисква виза за Египет.²⁶⁸

²⁶² По времето на изготвяне на Позицията услугата струваше около 750 щ.д.; Информация на ВКБООН; Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Вж. също Israel Hayom, *Report: Egypt Easing Conditions at Rafah Crossing to Keep Gaza Groups Quiet*, 26 December 2021, <https://bit.ly/3KLe4ZH>; AFP, *Gaza Anger Mounts at Cost, 'Humiliation' of Egypt Journeys*, 21 November 2021, <https://f24.my/8AZA.T>; Hala Travel (Facebook), 3 September 2021, www.facebook.com/pg/HalaTravel.EG/posts; Middle East Monitor, *The Rafah Border Crossing is a Painful Path for Gaza's Palestinians*, 19 August 2021, <https://bit.ly/3uWUX9z>.

²⁶³ Лицата, получили одобрение чрез един от координационните механизми, могат да се видят на страницата във Фейсбук на генералната власт на Газа за КПП и граници, включително регистрационния номер на автобуса и разписанието за тръгване от Рафах. В зависимост от координационния механизъм пътниците са включени или „палестинския списък“, или в „египетския списък“; вж. страницата във Фейсбук на генералната власт на Газа за КПП и граници, оценка към 21 март 2022 г., www.facebook.com/GAFC.MOI.

²⁶⁴ В Газа няма египетска дипломатическа мисия, поради което жителите на Газа не могат да подадат молба за египетска входна виза в Газа; жителите на Газа обаче, които искат да влязат в Египет за конкретни цели (напр., лечение или семейно посещение) или за да уредят трансфера си до международното летище на Кайро, могат да се обърнат към египетските точки за връзка в Газа и да поискат одобрение за влизане. Тези точки за връзка осъществяват пряка координация с египетските власти. Предоставянето на одобрения за влизане е в правомощията на египетските власти и зависи най-вече от целта на пътуването и профила на лицето. Като цяло по-лесно се дава разрешение на мъже над 40 години, жени и деца. За мъжете между 18 и 40 години (или между 18 и 50 години според един източник) се изисква одобрение („специално координационно одобрение“) от египетските служби за сигурност за влизане в Египет. На лицата, получили разрешение за влизане, се полага печат в паспорта, който показва, че имат разрешение да влязат в Египет за определено време (напр., 72 часа за транзита до международното летище на Кайро). Палестинците, чийто престой в Египет надвишава 72 часа, трябва да се регистрират в най-близкото полицейско управление. Тези, които не се регистрират в полицията или пресрочат одобрения срок на престоя, рискуват да бъдат арестувани, задържани и принудени да се върнат в Газа; Информация на ВКБООН, март 2022 г. Приблизителните разходи за пътуването на няколко души в една кола от Рафах до Кайро 300 - 400 EGP. Пътуване в частна кола: 1 400 – 1 600 EGP; Информация на ВКБООН, (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН).

²⁶⁵ Информация на ВКБООН, март 2022 г. За свързаните с Ковид-19 изисквания за влизане в Египет, вж. International Air Transport Association (IATA), *COVID-19 Travel Regulations Map*, accessed 21 March 2022, <https://bit.ly/3qtWrpO>.

²⁶⁶ Вж. по-горе параграф 47. По времето на изготвяне на Позицията автобусната линия от летището на Кайро до КПП Рафах струва 300 EGP. Освен това от египетска страна важат следните разходи: контрол на египетското КПП: 305 EGP; печати 15 EGP; автобусен билет за преминаване в Газа: 30 EGP; натоварване на багаж на автобуса 10 EGP; и натоварване и превоз на багаж на египетското КПП 400 EGP. ВИП услугата на Hala Travel струва 600 щ.д.; Информация на ВКБООН, (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН). Gisha, 17 февр. 2022 г. (документирана комуникация по ел. поща с ВКБООН).

²⁶⁷ В зависимост от броя пътници може да са нужни няколко дни, докато отпътува конвой от международното летище на Кайро за Газа. Има трансфер само ако се очаква отваряне на КПП Рафах. По време на трансфера египетската полиция задържа паспортите на пътниците и им ги връща едва когато пристигнат на КПП Рафах. Трансферът се конвоира от египетската полиция. ВКБООН има сведения, че за уязвими случаи (напр., възрастни хора, лица с медицински проблеми) и за които не е възможно да чакат няколко дена на летището на Кайро, се дава разрешение за влизане с използване на собствен превоз до Газа; информация на ВКБООН, март 2022 г.

²⁶⁸ Източници съобщиха на ВКБООН, че лица, които искат да влязат в Египет, включително тези, които сами уреждат пътуването си от международното летище на Кайро до КПП Рафах, трябва да имат входна виза за Египет. Палестинските

61. За да се пътува към и от Газа през Рафах, трябва да се мине транзитно през северен Синай в Египет. Въпреки постепенното подобряване на условията със сигурността, ситуацията в региона остава променлива заради редовните атаки от Ислямска държава срещу цивилни и военни обекти и операции в противодействие на бунтовниците, провеждани от египетските сили за сигурност.²⁶⁹ Препятствие за пътуването са и вечерните часове, затварянията на пътища и честите КПП-та, управлявани от египетските сили за сигурност.²⁷⁰ Много страни не препоръчват пътуване към и през северен Синай.²⁷¹
62. Много източници описват дългото пътуване с автобус до/от КПП Рафах до международното летище на Кайро като „кошмарно“ и „непристойно“ заради продължителността на пътуването (3-4 дни), честите проверки за сигурност и инспекции на багажа, както и липсата на подobaващи услуги по време на пътуването и в транзитната зона на летището, която е особено неподходяща за възрастни хора, деца и лица със заболявания и увреждания.²⁷²

Позиция относно нуждите от международна закрила и препоръка да не се връщат бежанци

жени, деца и мъже на възраст над 40 (или 50 според един източник) могат да подадат молба за входна виза в египетска дипломатическа мисия преди пътуването си или при пристигането си на международното летище в Кайро (такса 25 щ.д.). Палестинските мъже на възраст между 18 и 40 години (или 50 според един източник) трябва да получат предварително одобрение (от службите за сигурност), преди да подадат молба за виза, което означава да направят това в египетска дипломатическа мисия преди заминаването; информация на ВКБООН, март 2022 г. Embassy of Egypt in Washington DC, *Visa Requirements*, accessed 21 March 2022, <https://bit.ly/3r6KjLB>. Според друг източник на ВКБООН, не се изисква входна виза за Египет. Вместо това жителите на Газа трябва да получат одобрение за влизане. Мъжете над 40 години, жените и децата могат да получат това одобрение за влизане на международното летище на Кайро, докато мъжете на възраст между 18 и 40 години трябва да поискат „специално координационно одобрение“ (от службите за сигурност) преди пътуването до Египет. Това „специално координационно одобрение“ трябва да се поиска чрез една от точките за връзка в Газа, които осъществява пряка координация с египетските служби за сигурност. Ако се предостави, името на пътника се вписва в списък на международното летище на Кайро. Паспортът на пътника се подпечатва и той получава разрешение да влезе в Египет; информация на ВКБООН, март 2022 г.

²⁶⁹ „(...) транзитът през Синайската пустиня е мъчителен и понякога опасен“; Gisha, *Движение на хора през КПП Рафах*, последна актуализация януари 2022 г., <https://bit.ly/3o8X2ud>. „Бойната групировка [Ислямска държава/ИД] редовно има сблъсъци със службите за сигурност в провинция Северен Синай, където от 2011 г. правителството води кампания срещу бунтовниците. Въпреки това крилото Вилаят Синай на ИД продължава да е една от най-активните в Северна Африка и вероятно ще се задържи като потенциална сила в обозримото бъдеще. Въпреки отслабването на капацитета на групировките на ИД в Северна Африка след пика през предходните години, бойците на ИД продължават ежеседмичните си нападения срещу силите за сигурност, религиозни малцинства и цивилни лица“; Crisis24, *Egypt: Increased Security Likely in North Sinai Governorate Through Mid-August Following Clashes Between Security Forces and Militants*, 12 August 2021, <https://bit.ly/3F26g2m>. Вж. също Wilson Center, *Explainer: The Islamic State in 2021*, 10 December 2021, <https://bit.ly/3HNOD7A>; Reuters, *Egyptian Military Consolidates Grip on Northern Sinai*, 20 October 2021, <https://reut.rs/3oaGn9t>; Al Jazeera, *Attack Kills Eight Egyptian Troops in Sinai*, 13 August 2021, <https://aje.io/fvu3qp>.

²⁷⁰ „Според сведения в миналото пътниците са били спирани многократно по време на пътуването им в Синай, като е трябвало да разтоварват багажа си и да бъдат проверявани от армията. Армията има КПП-та из целия Синай и често е задържала автобуси, като се е оправдавала с вечерен час. Понякога пътуването в една посока е продължавало дни наред“; Информация, предоставена от Gisha, 9 март 2022 г. (документирана комуникация по електронна поща с ВКБООН). „Армията продължаваше да налага строги ограничения върху движението (...) в Северна Африка в името на битката срещу Вилаят Синай, местна групировка на Ислямска държава (известна и като ИДИЛ)“; HRW, *Световен доклад за 2022 г.: Израел и Палестина*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066548.html. Вж. също AFP, *Gaza Anger Mounts at Cost, 'Humiliation' of Egypt Journeys*, 21 November 2021, <https://f24.my/8AZA.T>; Crisis24, *Egypt: Increased Security Likely in North Sinai Governorate Through Mid-August Following Clashes Between Security Forces and Militants*, 12 August 2021, <https://bit.ly/3F26g2m>.

²⁷¹ Kingdom of Belgium/Foreign Affairs, Foreign Trade and Development Cooperation, *Conseils aux Voyageurs: Egypte*, 21 March 2022, <https://bit.ly/3oaKv9t>; Gov.UK, *Foreign Travel Advice: Egypt*, last updated 21 March 2022, <https://bit.ly/3kmpInY>; Government of Canada, *Travel Advice: Egypt*, last updated 18 March 2022, <https://bit.ly/30ag8YM>; German Federal Foreign Office, *Ägypten: Reise- und Sicherheitshinweise*, last updated 3 March 2022, <https://bit.ly/3DlVFP3>; US Department of State/Bureau of Consular Affairs, *Egypt Travel Advisory*, updated 18 January 2022, <https://bit.ly/3bQJfTo>.

²⁷² Информация на ВКБООН, март 2022 г. Вж. също AFP, *Gaza Anger Mounts at Cost, 'Humiliation' of Egypt Journeys*, 21 November 2021, <https://f24.my/8AZA.T>; Middle East Monitor, *The Rafah Border Crossing is a Painful Path for Gaza's Palestinians*, 19 August 2021, <https://bit.ly/3uWUX9z>.

63. Предвид сериозните твърдения за нарушения и злоупотреби с международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право и продължаващата променлива ситуация, ВКБООН призовава всички страни винаги да позволяват на цивилни лица, които бягат от Газа, да влязат на техните територии и да осигурят съблюдаването на принципа на забрана за връщане.
64. Всички молби за международна закрила следва да се разглеждат по същество в съответствие със справедливи и ефективни процедури за определяне на статут и актуална и относима информация за страните на произход.
65. По силата на Конвенцията от 1951 г. палестинските бежанци, които попадат в приложното поле на член 1D(1) (които получават или отговарят на условията да получат закрила или помощ от UNRWA)²⁷³ и които следователно са включени в член 1D(2) (когато тази закрила или помощ е преустановена), имат *ipso facto* право на ползите от Конвенцията от 1951 г. при условие, че не са приложими членове 1C, 1E или 1F от Конвенцията от 1951 г.²⁷⁴ ВКБООН счита, че ситуацията в Газа може да представлява обективна причина, поради която палестинските бежанци от Газа да излязат от зоната на действие на UNRWA и да бъдат в обхвата на член 1D(2).²⁷⁵
66. Молби за закрила на палестинци, които не попадат в приложното поле на член 1D, следва да се разглеждат по член 1A(2) от Конвенцията от 1951 г. Политиките и практиките в контекста на продължаващата окупация на Газа,²⁷⁶ по-специално продължаващите блокади като форма на „колективно наказание“,²⁷⁷ нестихващото насилие, както и нарушенията на правата на човека от страна на де факто правителството и други недържавни субекти могат да доведат до основателен страх от преследване на основанията по Конвенцията.²⁷⁸

²⁷³ ВКБООН, *Насоки за международната закрила № 13: Приложимост на член 1D от Конвенцията от 1951 г. за статута на бежанците към палестинските бежанци*, дек. 2017 г., HCR/GIP/17/13, www.refworld.org/docid/5a1836804.html. Според тълкуването на ВКБООН на член 1D в него няма изискване такива лица да трябва понастоящем или наскоро да са ползвали помощ от ВКБООН, за да важи за тях член 1D. Становището на ВКБООН е, че такова изискване е несъвместимо с предмета и целта на член 1D, тъй като би постигнало изключването от приложното поле на члена онези палестински бежанци, които не са ползвали закрила или помощ от UNRWA, въпреки че са отговаряли на условията, но въпреки това се нуждаят от международна закрила по Конвенцията от 1951 г. съгласно втората алинея на член 1D. Такова тясно тълкуване на първата алинея на член 1D би довело до отказ на закрила за много палестински бежанци, за което вече е установено, че са бежанци, което ще засегне режима на закрила.

²⁷⁴ ВКБООН, *Насоки за международната закрила № 13: Приложимост на член 1D от Конвенцията от 1951 г. за статута на бежанците към палестинските бежанци*, дек. 2017 г., HCR/GIP/17/13, www.refworld.org/docid/5a1836804.html.

²⁷⁵ *Ibid.*, параграфи 18-28.

²⁷⁶ Вж. бележка 24.

²⁷⁷ Вж. бележка 40.

²⁷⁸ „Както преките, така и косвените последствия от ситуацията на въоръжен конфликт и насилие могат да съставляват преследване, включително дългосрочните последствия от тези обстоятелства, като разрушаването на жизненоважна инфраструктура, несигурност и крайна бедност. По-специално, въоръженият конфликт и насилието могат сериозно да засегнат върховенството на закона, както и държавни и обществени структури и системи за подкрепа. Въоръженият конфликт и насилието могат причинят пълен или частичен срив на държавни институции и услуги, политически институции и правоохранителната и съдебната система. Жизненоважни услуги като водоснабдяване, електроснабдяване и канализация могат да бъдат нарушени. Последствията могат да бъдат повишени нива на престъпност; плячкосване и корупция; продължителна несигурност, недохранване или глад; затруднен достъп до образование и здравеопазване, сериозен икономически спад, загуба на препитание и бедност. Тези последствия от въоръжения конфликт и насилието може да бъдат достатъчно тежки – както поотделно, така и взети заедно, за да съставляват преследване и да предизвикат основателен страх от преследване“; ВКБООН, *Насоки за международната закрила №12: Молби за статут на бежанец, свързани с ситуации на въоръжен конфликт и насилие съгласно дефинициите по член 1A(2) от Конвенцията от 1951 г. и/или Протокола за статута на бежанците към нея от 1967 г. и дефинициите в регионални актове за статута на бежанците*, 2 декември 2016 г., HCR/GIP/16/12, www.refworld.org/docid/583595ff4.html, параграф19.

67. Палестинците от Газа, които не попадат в приложното поле на член 1D или 1A(2) от Конвенцията от 1951 г., може да отговарят на условията за национални или регионални форми на субсидиарна или допълнителна закрила.²⁷⁹
68. В зависимост от индивидуалния профил и обстоятелствата на случая, може да възникнат съображения за изключване във връзка с молби от лица от Газа, търсещи закрила.²⁸⁰
69. Като се има предвид положението със сигурността и правата на човека, както и хуманитарните обстоятелства в Газа, ВКБООН продължава да призовава държавите да не връщат принудително в Газа палестински бежанци, регистрирани от UNRWA. Преустановяването на принудителното връщане на палестинци в Газа служи като минимален стандарт и не следва да замества международната закрила за лица, за които се установи, че отговарят на критериите за бежанец по Конвенцията от 1951 г. (член 1D или член 1A(2)) или на по-широките критерии за бежанец, определени в съответните регионални инструменти, или допълнителни форми на закрила.
70. Забраната за принудително връщане следва да остане в сила дотогава, докато положението със сигурността и правата на човека, както и хуманитарните обстоятелства в Газа не се подобрят значително, за да е възможно връщане в условия на безопасност и зачитане на достойнството на онези, за които се установи, че не се нуждаят от международна закрила.

ВКБООН
март 2022 г.

²⁷⁹ Що се отнася до международните инструменти, вж. по-специално член I(2) от Конвенцията на ОАЕ от 1969 г., която разширява дефиницията за бежанец до „всяко лице, което поради външна агресия, окупация, чуждестранна доминация или събития, нарушаващи обществен ред в някоя част или в цялата му страна на произход, е принудено да напусне мястото си на обичайно местоживее, за да търси убежище на друго място извън страната си на произход или гражданство“; Организация за африканско единство, Конвенция, уреждаща специфичните аспекти на бежанските проблеми в Африка („Конвенция на ОАЕ“), 10 септ. 1969 г., 1001 U.N.T.S. 45, www.refworld.org/docid/3ae6b36018.html. Същите съображения важат за лицата, които попадат в обхвата на дефиницията за бежанец в член I(2) Принципи от Банкок, която съвпада с тази на Конвенцията на ОАЕ от 1969 г.; Азиатско-африканска юридическа консултативна организация (AALCO), Принципи от Банкок за статута на бежанците и отнасянето към тях („Принципи от Банкок“), 31 декември 1966 г., www.refworld.org/docid/3de5f2d52.html. Друг регионален инструмент е Декларацията от Картахена, Колоквиум за международната закрила на бежанците в Централна Америка, Мексико и Панама, 22 ноември 1984, www.refworld.org/docid/3ae6b36ec.html. Допълнителните форми на закрила включват субсидиарна закрила по член 15 от Квалификационната директива от 2011 г., Европейски съюз, Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст), 13 декември 2011 г., www.refworld.org/docid/4f06fa5e2.html.

²⁸⁰ ВКБООН, Насоки за международната закрила №. 5: Прилагане на изключващите клаузи: член 1F от Конвенцията статута на бежанците от 1951 г. 4 септ. 2003 г., CR/GIP/03/05, www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857684.html.